

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

WYNIKI AKTUALIZACJI

**stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych
w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe
na dzień 1 stycznia 2018 roku**

**Praca wykonana przez
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
na podstawie informacji
z Banku Danych o Lasach**

Sękocin Stary, marzec 2019 r.

Opracował zespół: Stanisław Zajączkowski, Andrzej Talarczyk,
Marcin Myszkowski, Magdalena Kucab

Zdjęcia: Mirosław Sobkowiak
Projekt okładki: Beata Świątnicka-Giluk
Projekt graficzny: Beata Świątnicka-Giluk
Korekta: Ewa Moczarska

05-410 Józefów
ul. gen. Sikorskiego 7^b
tel. 22 357 84 18
www.oficinaforest.pl

Druk i oprawa: Z.G. TAURUS

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 7

II. METODYKA 8

1. Ogólna informacja o wcześniejszych aktualizacjach dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe 8
2. Stan zebranej dokumentacji urzędniowej w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe 8
3. Szacowanie intensywności użytkowania głównego na potrzeby aktualizacji stanu lasu 9

III. LASY PRYWATNE 11

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 12
  - 1.1. Typy siedliskowe lasu 12
  - 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 15
  - 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 18
2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 20
  - 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 20
  - 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 20
  - 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 25
  - 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 26
  - 2.5. Wybrane cechy drzewostanów 27
  - 2.6. Użytkowanie lasu 28

IV. LASY GMINNE 29

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 30
  - 1.1. Typy siedliskowe lasu 30
  - 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 33
  - 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 37
2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 38
  - 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 38
  - 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 41
  - 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 43
  - 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 44
  - 2.5. Wybrane cechy drzewostanów 45
  - 2.6. Użytkowanie lasu 46

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH 47**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 48**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 48
- 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 51
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 55

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 57

- 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 57
- 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 59
- 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 61
- 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 62
- 2.5. Wybrane cechy drzewostanów 63
- 2.6. Użytkowanie lasu 64

VI. LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA 65**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 66**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 66
- 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 68
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 72
- 1.4. Użytkowanie lasu 74

VII. INNE LASY SKARBU PAŃSTWA 75**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 76**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 76
- 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 79
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 83

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 85

- 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 85
- 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 87
- 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 89
- 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 90
- 2.5. Wybrane cechy drzewostanów 91
- 2.6. Użytkowanie lasu 92

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE 93**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 94**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 94
- 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 97
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 101

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 103

- 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 103
- 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 105
- 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 107
- 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 108
- 2.5. Wybrane cechy drzewostanów 109
- 2.6. Użytkowanie lasu 110

IX. ZAKOŃCZENIE 111**Wykaz skrótów**

- BDL – Bank Danych o Lasach
BP – budowa przerębowa
BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
KDO – klasa do odnowienia
KO – klasa odnowienia
LP – Lasy Państwowe
PAN – Polska Akademia Nauk
PGL – Państwowe Gospodarstwo Leśne
SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych
SP – Skarb Państwa
WISL – Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasów
ZWRSP – Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

I. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie przedstawia wyniki aktualizacji powierzchni leśnej i zasobów drzewnych według stanu na dzień 1 stycznia 2018 r. dla lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe, tj. dla lasów następujących form własności:

- 1) lasy prywatne – rozdział III,
- 2) lasy gminne – rozdział IV,
- 3) lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych – rozdział V,
- 4) lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) – rozdział VI,
- 5) inne lasy Skarbu Państwa – rozdział VII.

W dokumencie przedstawiono także łączne dane dotyczące wszystkich lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe – rozdział VIII.

Niniejsza aktualizacja stanu lasów wymienionych wyżej form własności – po raz trzeci w formie oddzielnej publikacji – została wykonana przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

W odróżnieniu od wyników, które uzyskuje się w następstwie bieżących prac urzędniowych, wyniki aktualizacji pozwalają przedstawić stan lasów poszczególnych form własności wyprowadzony na jedną datę, co ułatwia dokonywanie analiz stanu zasobów drzewnych, trendów ich zmian oraz możliwości użytkowania głównego (pozyskania drewna).

Forma niniejszego opracowania nawiązuje do publikacji danych z aktualizacji dla lasów w zarządzie Lasów Państwowych, wykonywanej w ramach umowy z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych na rozbudowę i prowadzenie Banku Danych o Lasach (BDL). Publikacja ta jest jednocześnie kontynuacją aktualizacji wykonanych przez BULiGL dla lasów poza zarządem PGL Lasy

Państwowe według stanu na 1 stycznia lat 2014, 2015, 2016 oraz 2017. Ich podstawowe dane dotyczące lasów poszczególnych form własności, zwłaszcza co do struktury powierzchniowo-miąższościowej według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, są udostępniane w portalu internetowym Banku Danych o Lasach (www.bdl.lasy.gov.pl).

Aktualizacja dla lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe, w odróżnieniu od aktualizacji stanu lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe, jest przeprowadzana na podstawie niepełnych danych zarówno w zakresie dotyczącym opisu stanu lasu, jak i realizowanego użytkowania głównego (rębne i przedrębne). Dlatego przy opracowywaniu wyników były niezbędne odpowiednie uogólnienia, a dokładność aktualizacji stanu lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe jest wyraźnie mniejsza niż dla lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe.

Aktualnie w BDL zgromadzono dane urzędniowe dla lasów poza PGL Lasy Państwowe o powierzchni 1 814 454 ha, tj. 85,0% ogólnej powierzchni tych lasów raportowanej przez GUS (Leśnictwo 2018). Powierzchnię tę w poszczególnych formach własności, w stosunku do całkowitej powierzchni lasów według danych GUS, przedstawia tabela I-1.

Stan lasów, dla których nie zgromadzono w BDL dokumentacji urzędniowej, został określony w sposób szacunkowy na podstawie danych z zebranej dokumentacji urzędniowej dla obszarów o powierzchni odpowiedniej do brakujących danych, znajdujących się najbliżej obszarów leśnych danej formy własności z brakującymi danymi. Wynika to z założenia, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem lasu a bliskością geograficzną obszarów leśnych, zwłaszcza w ramach lasów określonej formy własności.

Tabela I-1. POWIERZCHNIA LASÓW Z DOKUMENTACJĄ URZĄDZENIOWĄ ZGROMADZONĄ W BANKU DANYCH O LASACH W STOSUNKU DO POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG DANYCH GUS

Forma własności lasów	Powierzchnia lasów w zasobach BDL w ha	Powierzchnia lasów według GUS w ha	Udział w % [2:3]
1	2	3	4
Prywatne	1 538 290	1 782 319	86,3
Gminne	57 704	84 201	68,5
Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych	177 927	185 624	95,8
W ZWRSP	4 722	27 649	17,1
Inne Skarbu Państwa*	34 811	52 652	66,1
Razem	1 813 454	2 132 463	85,0

* Razem z innymi publicznymi (zwłaszcza – lasami doświadczalnymi wydziałów leśnych).

II. METODYKA

1. Ogólna informacja o wcześniejszych aktualizacjach dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe

Aktualizacja stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w lasach pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe do czasu zbudowania Banku Danych o Lasach albo w ogóle nie była przeprowadzana (w lasach parków narodowych, innych Skarbu Państwa i w Zasiobie Własności Rolnej Skarbu Państwa), albo była wykonywana nieregularnie i w sposób uproszczony w stosunku do aktualizacji realizowanej w lasach w zarządzie PGL Lasy Państwowe (w lasach prywatnych i gminnych).

W latach 2014–2015 aktualizacja dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe ograniczała się do sporządzenia zestawień tabelarycznych zamieszczanych w portalu internetowym Banku Danych o Lasach. Wyniki aktualizacji lasów poza PGL LP za 2016 i 2017 rok zostały przedstawione w publikacji analogicznej do tej.

Wcześniej przeprowadzane aktualizacje dla lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe to aktualizacje wykonywane dla lasów gminnych i prywatnych traktowanych łącznie. Były one przeprowadzane nieregularnie i polegały tylko na prostej agregacji wielkości zawartych w uproszczonych planach urządzenia lasu, a dokładniej w tabelach powierzchniowo-miąższosciowych według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, a także według typów siedliskowych lasu. Nie uwzględniał zatem wykonanego użytkowania głównego (rębne i przedrębne) ani przesunięć między klasami wieku oraz odkładającego się przyrostu miąższosci. W ramach tych aktualizacji były również zestawiane za-

dania z zakresu użytkowania głównego. Pierwsza taka aktualizacja w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (gminnych i prywatnych) została wykonana według stanu na dzień 1 stycznia 1979 r., a następnie według stanu na 1 stycznia następujących lat: 1985, 1990, 1995, 1996, 1997 i 1999.

Najważniejsze ogólne informacje dotyczące lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (razem lasów prywatnych i gminnych) zawarte w wyżej wymienionych aktualizacjach przedstawiono w tabeli II-1.

Po roku 1999 (do 2013 r.) aktualizacje stanu lasów prywatnych i gminnych nie były wykonywane z uwagi na brak środków finansowych.

2. Stan zebranej dokumentacji urzędniowej w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe

W odróżnieniu od aktualizacji stanu lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe, która jest opracowywana na podstawie corocznie aktualizowanych danych urzędniowych ze wszystkich nadleśnictw, aktualizacja stanu powierzchni i zasobów drzewnych dla lasów pozostających poza Lasami Państwowymi jest wykonywana na podstawie niepełnych danych, w części z nieaktualnej już dokumentacji urzędniowej.

Stan zgromadzonej w BDL dokumentacji urzędniowej dla lasów poszczególnych form własności można ogólnie przedstawić przede wszystkim na podstawie jej kompletności i aktualności. Kompletność i aktualność zgromadzonej dokumentacji urzędniowej według stanu na 1 stycznia 2018 r. charakteryzuje tabela II-2.

Tabela II-1. POWIERZCHNIA ORAZ ZASOBY DRZEWNE W LASACH NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA

Rok aktualizacji	Zasoby leśne		Zasobność w m ³ /ha	Przeciętny wiek w latach	Sumy etatów (przec./rok) w użytkowaniu		
	pow. leśna w tys. ha	miąższosc ogółem w mln m ³ brutto			rębny	przedrębny	razem
					w tys. m ³ netto		
1	2	3	4	5	6	7	8
1979	1 579,3	132,9	84	35	1 505,7	700,2	2 205,9
1985	1 535,8	147,4	96	36	1 497,3	875,5	2 372,8
1990	1 516,7	152,5	101	36	1 467,9	929,4	2 397,3
1995	1 568,1	169,5	108	37	1 579,7	1 105,6	2 675,3
1996	1 570,1	176,4	112	37	1 534,6	1 099,5	2 634,1
1997	1 574,2	181,3	115	39	1 749,9	1 054,6	2 804,5
1999	1 590,6	188,6	119	40	1 752,1	1 136,4	2 888,5

Tabela II-2. KOMPLETNOŚĆ I STAN DOKUMENTACJI URZĄDZENIOWEJ ZGROMADZONEJ W BDL DLA LASÓW POSZCZEGÓLNYCH FORM WŁASNOŚCI

Wyszczególnienie		Powierzchnia w ha / udział względem powierzchni według GUS w %					
		parki narodowe	ZWRSP	inne SP	gminne	prywatne	razem
Według GUS	1.01.2018 r.* udział	185 642 100,0	27 649 100,0	52 652 100,0	84 201 100,0	1 782 319 100,0	2 132 463 100,0
	W BDL						
	aktualne** udział	171 557 92,4	1 656 6,0	22 941 43,6	24 143 28,7	968 177 54,3	1 188 474 55,7
	nieaktualne*** udział	6 370 3,4	3 066 11,1	11 870 22,5	33 561 39,9	570 113 32,0	624 980 29,3
	razem udział	177 927 95,8	4 722 17,1	34 811 66,1	57 704 68,6	1 538 290 86,3	1 813 454 85,0
Brak	1.01.2018 r.* udział	7 715 4,2	22 927 82,9	17 841 33,9	26 497 31,4	244 029 13,7	319 009 15,0

* Dane według GUS na 31.12.2017 r. przyjęto jako stan na 1.01.2018 r.

** Dane aktualne – stan urzędniowy od 1.01.2008 r. (w przypadku parków narodowych od 1.01.1998 r.).

*** Dane nieaktualne – stan urzędniowy z wcześniejszych lat.

Z powyższej tabeli wynika, że dotychczas w BDL zgromadzono dane urzędniowe dla 85,0% ogólnej powierzchni lasów pozostających poza zarządem PGL LP, przy zróżnicowaniu tego udziału w zależności od formy własności od 17,1% (lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa) do 95,8% (lasy w parkach narodowych). Natomiast w przypadku zajmujących największą powierzchnię lasów prywatnych dane urzędniowe zgromadzono dla 86,3% ich sumarycznej powierzchni.

Znajdujące się w BDL dane o lasach poza PGL LP pochodzą z dokumentacji urzędniowej sporządzonej w znacznie dłuższym okresie niż 10-letni okres obowiązywania planów. Dokumentacje te były wykonywane na podstawie niejednakowych warunków zamówienia oraz przez dużą liczbę podmiotów (głównie prywatnych), często niedysponujących wystarczającymi umiejętnościami z zakresu zarządzania lasu, a także możliwościami w zakresie tworzenia i korzystania z oprogramowania wspomagającego tworzenie uproszczonych planów urzędniowego lasu.

Z wyżej wymienionych względów zebrana w BDL dokumentacja charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem pod względem zarówno jakości, jak i układu oraz treści. Słabą merytorycznie stroną opracowań, utrudniającą aktualizację stanu lasu, są niejednokrotnie także usterki lub braki w opisie taksacyjnym drzewostanów, w tym we wskazaniach gospodarczych dotyczących wielkości planowanego użytkowania rębego i przedrębego, a także rozbieżności pomiędzy powierzchnią lasów ujętą w uproszczonych planach urzędniowego lasu a ewidencyjną powierzchnią

gruntów leśnych. Mankamentem jest również brak wykazu rozbieżności między stanem faktycznym a ewidencyjnym.

3. Szacowanie intensywności użytkowania głównego na potrzeby aktualizacji stanu lasu

Z punktu widzenia aktualizacji stanu lasu bardzo istotną kwestią jest znajomość wielkości realizowanego użytkowania rębego oraz przedrębego. Wielkość ta decyduje bowiem o relacjach pomiędzy wielkościami użytkowania głównego i bieżącego przyrostu miąższości, a w konsekwencji o kształtowaniu się w kolejnych latach wielkości zasobów drzewnych.

Z powodu braku wystarczająco wiarygodnych informacji dotyczących wielkości realizowanego użytkowania rębego i przedrębego w poszczególnych obiektach leśnych – wielkości wykonywanego użytkowania w lasach poza PGL Lasy Państwowe (z wyjątkiem lasów w parkach narodowych) oszacowano, przyjmując jako poziom porównawczy dane dotyczące intensywności użytkowania głównego z wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów wszystkich form własności (WISL). Jednak z uwagi na stosunkowo małą dokładność określania tych danych (poza lasami prywatnymi), intensywność użytkowania głównego w lasach: w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, innych lasach Skarbu Państwa oraz gminnych oszacowano łącznie z lasami prywatnymi, przy czym dla lasów gminnych (z uwagi na specyfikę

tych lasów) przyjęto nieco niższe wskaźniki użytkowania rębego. Konsekwencją takiego podejścia było przyjęcie w pierwszych latach aktualizacji stanu lasów poza PGL Lasy Państwowe następujących wskaźników intensywności użytkowania głównego (w procentach zasobów drzewnych w przeliczeniu na 10 lat), w podziale na użytkowanie rębne i przedrębne dla lasów poszczególnych form własności:

- ◆ lasy prywatne, w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, inne Skarbu Państwa (bez lasów doświadczalnych uczelni wyższych oraz lasów PAN): 5,0% – w użytkowaniu rębnym oraz 8,0% – w użytkowaniu przedrębnym;

- ◆ lasy gminne: 4,0% – w użytkowaniu rębnym oraz 8,0% w użytkowaniu przedrębnym;

- ◆ lasy w parkach narodowych: 0,4% – w użytkowaniu rębnym oraz 4,0% – w użytkowaniu przedrębnym (głównie na podstawie użytkowania publikowanego przez GUS w dziesięcioleciu 2003–2012).

Dla lasów doświadczalnych uczelni wyższych oraz lasów PAN użytkowanie rębne i przedrębne przyjmowano według wskazań gospodarczych zawartych w planie urządzenia lasu.

Wyżej wymienione wskaźniki użytkowania mogą być w następnych latach (np. co kilka lat) modyfikowane w miarę uzyskiwania coraz bardziej miarodajnych informacji dotyczących intensywności użytkowania głównego oraz wielkości bieżącego przyrostu miąższości, a także różnicowane między lasami różnych form własności.

III. LASY PRYWATNE

Wśród lasów poza PGL LP największy obszar zajmują lasy prywatne. Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2017 r. ich powierzchnia w kraju wynosi 1 782 319 ha według GUS (Leśnictwo 2018), co stanowi około 19,3% powierzchni wszystkich lasów w Polsce. W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania urzędniowe dla lasów prywatnych o powierzchni 1 538 290 ha, tj. 86,3% powierzchni lasów prywatnych w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 968 177 ha (54,3%);

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 570 113 ha (32,0%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto ogółem (odpowiednio w ha i tys. m³) oraz procentowy udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu w lasach prywatnych przedstawiają tabele III-1 i III-2, natomiast procentowy układ siedlisk według zasięgów województw – tabela III-3. Dodatkowo pro-

centowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek III-1.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszanany świeży (BMśw) oraz bór świeży (Bśw), zajmujące odpowiednio 26,2% i 26,3% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 54,1%, lasowe – 41,4%, olsowe – 4,5% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 77,4%, wyżynnych – 10,0%, a górskich – 12,6% powierzchni leśnej.

Tabela III-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY PRYWATNE

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		gruntów leśnych niezalesionych	Powierzchnia w %									ogółem gruntów leśnych
	ha	%		gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku									
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bs	6 554	0,4	6,7	5,3	19,7	42,0	17,2	7,3	1,3	0,5		93,3	100,0
Bśw	470 575	26,3	3,6	11,2	16,2	34,5	22,2	9,5	2,3	0,4	0,1	96,4	100,0
Bw	20 488	1,1	5,5	8,4	15,1	21,0	29,9	15,9	3,5	0,5	0,2	94,5	100,0
Bb	2 730	0,2	22,7	1,5	15,1	24,1	19,7	8,8	1,7	1,4	5,0	77,3	100,0
BMśw	468 588	26,2	3,8	13,6	14,1	29,4	25,9	10,0	2,4	0,5	0,3	96,2	100,0
BMw	55 637	3,1	5,1	10,2	16,7	22,5	27,5	14,2	2,9	0,4	0,5	94,9	100,0
BMb	2 772	0,2	12,2	3,1	16,5	29,3	22,9	8,7	2,6	1,2	3,5	87,8	100,0
LMśw	194 428	10,9	3,0	10,5	11,7	21,5	28,8	12,9	3,5	1,1	7,0	97,0	100,0
LMw	47 998	2,7	7,2	9,2	15,1	27,2	24,4	7,1	1,0	0,4	8,4	92,8	100,0
LMb	4 100	0,2	11,4	3,7	18,1	28,6	22,6	8,2	2,5	1,9	3,0	88,6	100,0
Lśw	88 532	5,0	2,3	7,3	10,6	23,1	27,3	14,0	4,0	2,9	8,5	97,7	100,0
Lw	20 138	1,1	6,2	8,5	12,3	23,1	26,7	9,4	1,9	1,3	10,6	93,8	100,0
OI	85 062	4,8	9,6	9,3	15,1	28,6	31,9	5,1	0,4			90,4	100,0
OIJ	7 466	0,4	5,8	5,1	11,1	24,3	31,5	8,6	2,1	0,4	11,1	94,2	100,0
LI	2 060	0,1	17,1	4,9	11,6	16,7	22,9	9,0	2,9	8,7	6,2	82,9	100,0
BMwyż	4 678	0,3	2,5	8,0	10,5	24,5	29,3	13,9	3,9	0,7	6,7	97,5	100,0
LMwyż	24 235	1,4	1,7	4,5	8,2	17,5	32,9	18,1	3,5	1,0	12,6	98,3	100,0
Lwyż	110 130	6,2	1,8	3,4	7,8	16,0	35,0	18,8	3,6	0,9	12,7	98,2	100,0
OIJwyż	972	0,1	5,1	3,5	24,8	37,4	22,0	2,9	0,2		4,1	94,9	100,0
Lwyż	929	0,1	7,4	5,8	28,1	25,4	19,2	3,4	1,4	1,8	7,5	92,6	100,0
BWG	2 389	0,1	6,9	4,8	5,5	19,3	8,0	10,7	16,8	22,0	6,0	93,1	100,0
BG	1 293	0,1	8,3	1,2	16,8	24,5	31,6	6,8	0,6	4,8	5,4	91,7	100,0
BMG	10 236	0,6	3,0	8,7	8,8	15,1	16,7	6,1	3,5	7,6	30,5	97,0	100,0
LMG	39 562	2,2	2,4	5,5	8,9	20,1	29,6	13,3	3,7	1,3	15,2	97,6	100,0
LG	108 801	6,1	2,4	2,5	8,3	19,2	30,2	16,3	4,8	1,6	14,7	97,6	100,0
OIJG	641		7,3	5,5	46,3	24,5	10,0	3,4	0,2		2,8	92,7	100,0
LIG	1 325	0,1	10,5	4,5	34,2	31,4	10,2	1,4	2,3	0,9	4,6	89,5	100,0
RAZEM	1 782 319	100,0	3,9	9,9	13,4	27,1	26,6	11,3	2,8	0,9	4,1	96,1	100,0

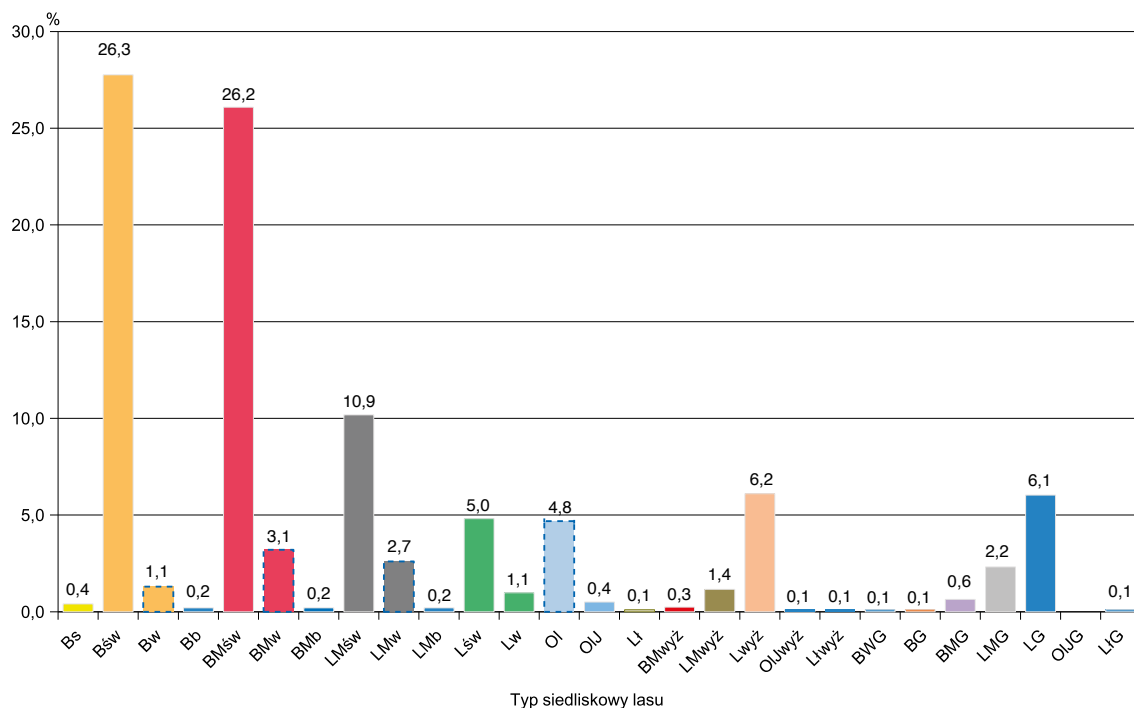
Tabela III-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY PRYWATNE

Typ siedliskowy lasu	Miąższość brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższość grubizny brutto w %											ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezależnych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	779,3	0,2	0,3		0,5	11,8	50,0	24,0	10,3	1,9	1,2		99,7	100,0
Bśw	86 385,2	23,5	0,2		0,9	9,8	43,0	30,0	12,6	2,9	0,5	0,1	99,8	100,0
Bw	3 687,0	1,0	0,3		0,7	9,1	23,9	39,2	21,6	4,5	0,6	0,1	99,7	100,0
Bb	271,0	0,1	0,4		0,3	11,7	31,0	29,9	16,1	3,5	2,6	4,5	99,6	100,0
BMśw	93 152,1	25,3	0,2		1,3	9,1	37,1	34,7	13,3	3,2	0,7	0,4	99,8	100,0
BMw	10 453,2	2,8	0,3	0,1	1,0	10,8	26,3	36,3	20,0	4,0	0,5	0,7	99,7	100,0
BMb	437,1	0,1	0,5		0,7	11,3	33,1	31,2	14,3	4,6	2,2	2,1	99,5	100,0
LMśw	40 930,1	11,1	0,2	0,1	0,9	7,1	24,7	36,7	17,7	4,9	1,6	6,1	99,8	100,0
LMw	8 565,4	2,3	0,6	0,1	1,6	11,7	32,8	33,0	10,9	1,7	0,6	7,0	99,4	100,0
LMb	609,3	0,2	0,6	0,1	0,9	13,6	34,4	30,3	11,7	4,6	1,7	2,1	99,4	100,0
Lśw	19 045,3	5,2	0,2		0,4	5,8	23,4	32,2	19,4	6,3	4,9	7,4	99,8	100,0
Lw	4 032,5	1,1	0,6	0,1	1,2	9,1	26,4	34,7	13,6	3,0	2,3	9,0	99,4	100,0
OI	14 743,9	4,0	0,6		1,6	12,1	34,6	42,7	7,5	0,8	0,1		99,4	100,0
OIJ	1 566,6	0,4	0,5	0,1	1,1	8,2	27,0	37,8	12,9	3,8	0,8	7,8	99,5	100,0
LI	401,4	0,1	2,7	0,1	1,0	7,7	18,9	29,3	13,4	4,7	17,1	5,1	97,3	100,0
BMwyż	1 043,5	0,3	0,1	0,1	0,5	5,7	27,2	37,4	17,6	4,7	0,7	6,0	99,9	100,0
LMwyż	6 090,4	1,7	0,1	0,1	0,4	3,9	16,0	38,6	23,2	4,6	1,3	11,8	99,9	100,0
Lwyż	29 175,5	7,9	0,1	0,1	0,2	3,2	14,7	40,6	24,2	4,7	1,3	10,9	99,9	100,0
OIJwyż	190,5	0,1	0,2	0,2	0,6	18,1	43,6	29,3	5,0	0,3		2,7	99,8	100,0
LIwyż	148,2		0,3	0,2	0,9	18,7	29,8	27,7	6,4	3,0	4,4	8,6	99,7	100,0
BWG	423,0	0,1	0,1	0,2		0,8	13,7	8,7	17,8	16,9	33,3	8,5	99,9	100,0
BG	229,7	0,1	0,3		0,1	9,4	25,6	46,8	7,5	0,4	3,5	6,4	99,7	100,0
BMG	2 252,1	0,6	0,2	0,3	0,2	3,9	16,6	21,3	10,6	5,5	9,2	32,2	99,8	100,0
LMG	10 958,8	3,0	0,1	0,2	0,1	3,5	19,4	36,2	19,0	4,9	1,7	14,9	99,9	100,0
LG	31 880,8	8,7	0,1	0,1	0,1	2,9	18,1	35,7	21,2	6,3	2,6	12,9	99,9	100,0
OIJG	82,8		0,4		1,4	38,9	31,6	17,5	7,0	0,4		2,8	99,6	100,0
LIG	200,2	0,1	0,4	0,1	1,5	28,6	36,6	16,2	2,7	7,0	3,9	3,0	99,6	100,0
RAZEM	367 734,9	100,0	0,2	0,1	0,9	7,8	31,1	34,5	15,8	3,9	1,3	4,4	99,8	100,0

Tabela III-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG ZASIĘGÓW WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																												
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	LMw	Lśw	Lw	OI	OIJ	LJ	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OIwyż	Lwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OIJG	LIG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
DOLNOŚLĄSKIE	0,6	2,4	0,1	0,1	15,3	1,2		13,2	4,3		6,9	6,1	1,6	0,9	0,6	0,5	14,7	7,9	0,5	0,4			1,1	14,5	7,0	0,6	0,2	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,2	29,5	0,2	0,1	39,9	1,6	0,3	10,9	3,0	0,4	2,9	1,6	8,2	0,5	0,3													100,0	
LUBELSKIE	0,2	15,3	1,9	0,4	27,5	5,3	0,3	20,6	4,2	0,1	15,2	0,6	3,0			0,3	0,8	4,3										100,0	
LUBUSKIE	0,1	24,5			39,6	1,1		17,1	3,8	0,1	4,3	3,1	3,7	1,2	1,4													100,0	
ŁÓDZKIE	0,6	43,0	1,1	0,1	38,8	2,9	0,1	5,9	1,7		0,9	0,4	4,2	0,2	0,1													100,0	
MAŁOPOLSKIE	0,6	40,5	1,7		30,7	3,7	0,1	8,0	3,2	0,1	2,3	1,3	6,1	0,4	0,1	0,1	0,7	4,5	23,6	0,2	1,1	0,6	4,6	14,6	41,8	0,2	0,5	100,0	
MAZOWIECKIE	0,6	10,0	0,1		41,9	3,6	0,2	17,8	6,4	0,2	7,7	5,2	1,5	0,7	1,0		1,2	1,8	0,1					0,2	0,4			100,0	
OPOLSKIE		14,9	1,4	0,2	18,0	3,4		5,9	2,3		1,2	0,4	1,8	0,3	0,1	0,2	1,7	38,7	0,3	0,4				0,2	8,4			100,0	
PODKARPACKIE	0,2	30,9	0,6	0,5	27,4	2,6	0,2	13,3	3,5	0,9	4,8	1,9	11,9	1,3														100,0	
PODLASKIE	1,2	41,0	0,4	0,2	32,1	1,4	0,5	15,7	1,2	0,4	3,8	0,4	1,5	0,1	0,1													100,0	
POMORSKIE	0,1	16,8	1,0	0,1	23,5	3,1	0,1	7,5	1,9	0,1	2,4	0,8	1,1	0,1	0,1	1,3	2,0	3,0	0,2		0,3		1,5	10,6	22,1	0,1	0,2	100,0	
ŚLĄSKIE	0,3	33,8	2,6	0,1	29,4	6,9	0,2	12,2	1,6		2,0	0,4	2,7	0,1	0,2	1,1	3,3	2,7						0,4				100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE		7,5	0,2	0,1	21,1	1,6	0,8	25,3	3,8	1,3	21,7	3,7	11,2	1,4	0,3													100,0	
WARMINSKO-MAZURSKIE																													100,0
WIELKOPOLSKIE	1,2	44,9	1,4		33,3	2,1		6,3	1,8		2,7	1,3	4,4	0,4	0,2													100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE		7,5	0,3	0,1	27,1	1,7	0,4	30,9	4,8	0,7	14,6	2,6	7,8	1,3	0,2													100,0	
RAZEM	0,4	26,3	1,1	0,2	26,2	3,1	0,2	10,9	2,7	0,2	5,0	1,1	4,8	0,4	0,1	0,3	1,4	6,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	2,2	6,1	0,1	100,0		

Rysunek III-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY PRYWATNE

1.2. Struktura powierzchniowo-miąszościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąszości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela III-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela III-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek III-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) w lasach prywatnych według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 1 782 319 ha, w tym:

– grunty zalesione	1 712 954 ha,	tj. 96,1%
– grunty niezalesione	69 365 ha,	tj. 3,9%
	<u>1 782 319 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Natomiast struktura powierzchni leśnej na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących jest następująca:

– gatunki iglaste	1 192 101 ha,	tj. 69,6%
– gatunki liściaste	520 853 ha,	tj. 30,4%
	<u>1 712 954 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Udział powierzchniowy według 40-letnich klas wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty leśne niezalesione	69 365	3,9
I i II klasa wieku (1–40 lat)	416 780	23,3
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	956 113	53,7
V i starsze oraz KO, KDO, BP	340 061	19,1
Razem	1 782 319	100,0

1.2.2. Struktura miąszościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2018 r. ogólna miąszość grubizny brutto na powierzchni leśnej w lasach prywatnych wynosi 367 734,9 tys. m³. Zestawienie miąszości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele III-4 i III-6.

Z danych, które przedstawia tabela III-4, wynika, że miąszość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) w podziale na grunty zalesione i niezalesione przedstawia się następująco:

– grunty zalesione	366 998,1 tys. m ³ ,	tj. 99,8%
– grunty niezalesione	736,8 tys. m ³ ,	tj. 0,2%
	<u>367 734,9 tys. m³,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

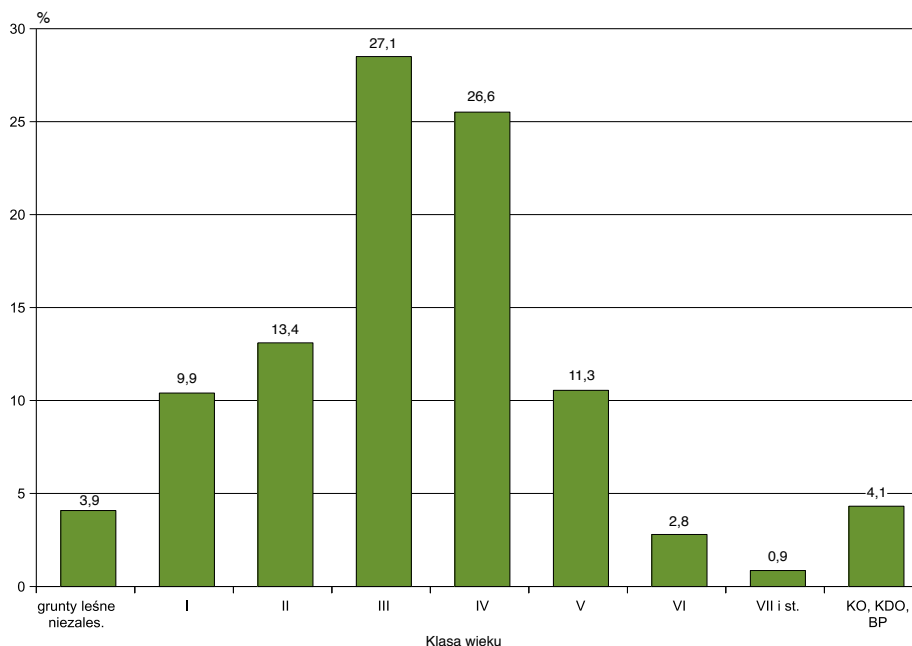
Tabela III-4. POWIERZCHNIOWO-MIAŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha (P) / miąższość grubizny brutto w tys. m ³ (M)																					Ogółem	
	grunty leśne niezales.	prze- stoje	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																		grunty leśne bez zw. z gosp. leśną		
			I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/lys. m ³	%					
			a	b	a	b	a	b	a	b	a	b							18	19			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19					
P	44 131		24 312	94 087	66 557	68 048	111 838	209 890	162 877	119 158	82 353	44 890	31 150	6 527	21 157	1 042 844	1 086 975	95,9					
M	403,7	70,6	14,6	1 806,5	5 187,8	11 750,0	25 450,0	53 387,0	43 555,0	31 553,0	21 698,0	11 844,0	8 078,0	1 755,0	4 681,8	220 830,0	221 234,0	99,8					
P	2 106		853	4 594	4 475	4 856	6 435	10 145	9 976	7 720	4 855	2 652	2 930	1 780	10 970	72 241	74 347	97,2					
M	29,8	42,7	2,0	32,6	269,8	801,0	1 610,0	2 986,0	3 136,0	2 736,0	1 805,0	958,0	954,0	630,1	2 756,4	18 719,0	18 748,0	99,8					
P	2 981		260	1 417	1 829	2 440	4 306	6 897	12 309	13 699	11 924	6 433	4 018	1 299	10 185	77 016	79 997	96,3					
M	41,8	20,8	0,1	5,1	29,5	322,6	1 186,4	2 734,9	5 042,3	5 998,2	2 751,7	1 722,1	1 722,1	640,7	3 128,0	28 872,0	28 913,0	99,9					
P	49 218		25 425	100 098	72 861	75 344	122 579	226 932	185 162	140 577	99 132	53 975	38 098	9 606	42 312	1 192 101	1 241 319	96,0					
M	475,3	134,1	16,7	1 844,2	5 487,1	12 872,9	28 246,3	59 107,4	51 733,1	40 287,7	28 792,4	15 553,6	10 753,4	3 025,3	10 566,2	268 420,0	268 896,0	99,8					
P	2 810		667	2 689	2 429	1 891	2 826	6 376	10 507	12 720	9 697	5 913	4 341	1 536	9 336	70 928	73 738	96,2					
M	35,1	11,7	1,3	15,4	74,3	211,2	552,8	1 565,3	2 831,5	3 805,1	3 146,6	1 979,0	1 502,3	554,4	2 294,9	18 545,8	18 580,9	99,8					
P	8 219		2 176	7 377	5 464	4 829	5 870	9 568	14 551	16 788	12 378	6 339	5 402	3 611	2 583	96 936	105 155	92,2					
M	130,3	19,1	3,0	58,4	277,0	593,5	1 057,7	2 097,0	3 428,3	4 143,2	3 294,8	1 772,3	1 644,8	1 217,6	512,4	20 119,1	20 249,4	99,4					
P	5		22	415	1 099	2 214	5 256	7 489	6 430	3 279	1 155	255	125	55	3 820	31 614	31 619	100,0					
M		8,2		5,7	74,1	268,5	906,2	1 474,7	1 379,4	763,4	285,1	61,3	30,7	16,9	510,4	5 784,6	5 784,6	100,0					
P	127		1 312	22 407	24 533	18 785	19 806	25 395	24 091	12 470	3 799	1 079	362	97	7 735	161 871	161 998	99,9					
M	1,2	24,5	7,8	717,7	1 966,9	2 638,1	3 498,9	5 051,4	4 991,8	2 610,6	809,3	221,6	80,6	12,0	1 097,0	23 728,2	23 729,4	100,0					
P	8 890		3 269	9 933	9 156	13 912	18 489	25 019	26 473	16 128	5 655	1 476	630	83	5 738	135 961	144 851	93,9					
M	93,3	16,8	38,2	443,6	1 021,2	2 254,7	3 655,2	5 596,3	6 180,0	3 995,8	1 491,9	404,7	209,5	29,5	796,7	26 134,1	26 227,4	99,6					
P	35		8	24	76	167	306	440	294	141	82	33	10	8	275	1 864	1 899	98,2					
M	0,9	0,3	0,1	0,9	12,6	31,3	72,9	100,2	63,8	29,7	20,2	7,5	2,4	2,7	43,8	388,4	389,3	99,8					
P	61		97	1 228	3 134	3 739	3 545	3 370	2 175	1 061	645	269	229	188	1 999	21 679	21 740	99,7					
M	0,7	7,5	0,4	56,1	367,5	638,1	699,4	716,6	496,2	256,1	174,2	73,0	70,8	57,7	263,9	3 877,5	3 878,2	100,0					
P	20 147		7 551	44 073	45 891	45 537	56 098	77 657	84 521	62 587	33 411	15 364	11 099	5 578	31 486	520 853	541 000	96,3					
M	261,5	88,1	50,8	1 297,8	3 793,6	6 635,4	10 443,1	16 601,5	19 371,0	15 603,9	9 222,1	4 519,4	3 541,1	1 890,8	5 519,1	98 577,7	98 839,2	99,7					
RAZEM	69 365		32 976	144 171	118 752	120 881	178 677	304 589	269 683	203 164	132 543	69 339	49 197	15 184	73 798	1 712 954	1 782 319	96,1					
M	736,8	222,2	67,5	3 142,0	9 280,7	19 508,3	38 689,4	75 708,9	71 104,1	55 891,6	38 014,5	20 073,0	14 294,5	4 916,1	16 085,3	366 998,1	367 734,9	99,8					

Tabela III-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku									razem	ha	%
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	44 131	118 399	134 605	321 728	282 035	127 243	31 150	6 527	21 157	1 042 844	1 086 975	61,0
	%	4,1	10,9	12,4	29,6	25,9	11,7	2,9	0,6	1,9	95,9	100,0	
Św	P	2 106	5 447	9 331	16 580	17 696	7 507	2 930	1 780	10 970	72 241	74 347	4,2
	%	2,8	7,3	12,6	22,3	23,8	10,1	3,9	2,4	14,8	97,2	100,0	
Jd	P	2 981	1 677	4 269	11 203	26 008	18 357	4 018	1 299	10 185	77 016	79 997	4,5
	%	3,7	2,1	5,3	14,0	32,7	22,9	5,0	1,6	12,7	96,3	100,0	
R-M IGLASTE	P	49 218	125 523	148 205	349 511	325 739	153 107	38 098	9 606	42 312	1 192 101	1 241 319	69,7
	%	4,0	10,1	11,9	28,2	26,2	12,3	3,1	0,8	3,4	96,0	100,0	
Bk	P	2 810	3 356	4 320	9 202	23 227	15 610	4 341	1 536	9 336	70 928	73 738	4,1
	%	3,8	4,6	5,9	12,5	31,3	21,2	5,9	2,1	12,7	96,2	100,0	
Db	P	8 219	9 553	10 293	15 438	31 339	18 717	5 402	3 611	2 583	96 936	105 155	5,9
	%	7,8	9,1	9,8	14,7	29,8	17,8	5,1	3,4	2,5	92,2	100,0	
Gb	P	5	437	3 313	12 745	9 709	1 410	125	55	3 820	31 614	31 619	1,8
	%		1,4	10,5	40,2	30,7	4,5	0,4	0,2	12,1	100,0	100,0	
Brz	P	127	23 719	43 318	45 201	36 561	4 878	362	97	7 735	161 871	161 998	9,1
	%	0,1	14,6	26,7	27,9	22,6	3,0	0,2	0,1	4,8	99,9	100,0	
Ol	P	8 890	13 202	23 068	43 508	42 601	7 131	630	83	5 738	135 961	144 851	8,1
	%	6,1	9,1	15,9	30,1	29,4	4,9	0,4	0,1	4,0	93,9	100,0	
Tp	P	35	32	243	746	435	115	10	8	275	1 864	1 899	0,1
	%	1,8	1,7	12,8	39,3	22,9	6,1	0,5	0,4	14,5	98,2	100,0	
Os	P	61	1 325	6 873	6 915	3 236	914	229	188	1 999	21 679	21 740	1,2
	%	0,3	6,1	31,6	31,7	14,9	4,2	1,1	0,9	9,2	99,7	100,0	
R-M LIŚCIASTE	P	20 147	51 624	91 428	133 755	147 108	48 775	11 099	5 578	31 486	520 853	541 000	30,3
	%	3,7	9,5	16,9	24,7	27,1	9,0	2,1	1,0	5,8	96,1	99,8	
RAZEM	P	69 365	177 147	239 633	483 266	472 847	201 882	49 197	15 184	73 798	1 712 954	1 782 319	100,0
	%	3,9	9,9	13,4	27,1	26,6	11,3	2,8	0,9	4,1	96,1	100,0	

Rysunek III-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY PRYWATNE

Tabela III-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
So	M	403,7	70,6	1 821,1	16 937,6	78 837,0	75 107,8	33 542,0	8 077,8	1 754,5	4 681,8	220 830,2	221 233,9	60,2
	%	0,2		0,8	7,7	35,6	33,9	15,2	3,7	0,8	2,1	99,8	100,0	
Św	M	29,8	42,7	34,6	1 070,3	4 595,4	5 872,5	2 763,1	953,5	630,1	2 756,4	18 718,6	18 748,4	5,4
	%	0,2	0,2	0,2	5,7	24,5	31,3	14,7	5,1	3,4	14,7	99,8	100,0	
Jd	M	41,8	20,8	5,2	352,1	3 921,3	11 040,5	8 040,9	1 722,1	640,7	3 128,0	28 871,6	28 913,4	7,8
	%	0,1	0,1		1,2	13,6	38,2	27,8	6,0	2,2	10,8	99,9	100,0	
R-M	M	475,3	134,1	1 860,9	18 360,0	87 353,7	92 020,8	44 346,0	10 753,4	3 025,3	10 566,2	268 420,4	268 895,7	73,4
IGLASTE	%	0,2		0,7	6,8	32,5	34,2	16,5	4,0	1,1	3,9	99,8	100,0	
Bk	M	35,1	11,7	16,7	285,5	2 118,1	6 636,6	5 125,6	1 502,3	554,4	2 294,9	18 545,8	18 580,9	5,0
	%	0,2	0,1	0,1	1,5	11,4	35,6	27,6	8,1	3,0	12,4	99,8	100,0	
Db	M	130,3	19,1	61,4	870,5	3 154,7	7 571,5	5 067,1	1 644,8	1 217,6	512,4	20 119,1	20 249,4	5,4
	%	0,6	0,1	0,3	4,3	15,6	37,5	25,0	8,1	6,0	2,5	99,4	100,0	
Gb	M		8,2	5,7	342,6	2 380,9	2 142,8	346,4	30,7	16,9	510,4	5 784,6	5 784,6	1,6
	%		0,1	0,1	5,9	41,3	37,0	6,0	0,5	0,3	8,8	100,0	100,0	
Brz	M	1,2	24,5	725,5	4 605,0	8 550,3	7 602,4	1 030,9	80,6	12,0	1 097,0	23 728,2	23 729,4	6,4
	%		0,1	3,1	19,4	36,1	32,0	4,3	0,3	0,1	4,6	100,0	100,0	
Ol	M	93,3	16,8	481,8	3 275,9	9 251,5	10 175,8	1 896,6	209,5	29,5	796,7	26 134,1	26 227,4	7,1
	%	0,4	0,1	1,8	12,5	35,3	38,8	7,2	0,8	0,1	3,0	99,6	100,0	
Tp	M	0,9	0,3	1,0	43,9	173,1	93,5	27,7	2,4	2,7	43,8	388,4	389,3	0,1
	%	0,2	0,1	0,3	11,3	44,4	24,0	7,1	0,6	0,7	11,3	99,8	100,0	
Os	M	0,7	7,5	56,5	1 005,6	1 416,0	752,3	247,2	70,8	57,7	263,9	3 877,5	3 878,2	1,0
	%		0,2	1,5	25,9	36,5	19,4	6,4	1,8	1,5	6,8	100,0	100,0	
R-M	M	261,5	88,1	1 348,6	10 429,0	27 044,6	34 974,9	13 741,5	3 541,1	1 890,8	5 519,1	98 577,7	98 839,2	26,6
LIŚCIASTE	%	0,3	0,1	1,4	10,6	27,4	35,4	13,9	3,6	1,9	5,6	99,7	100,0	
RAZEM	M	736,8	222,2	3 209,5	28 789,0	114 398,3	126 995,7	58 087,5	14 294,5	4 916,1	16 085,3	366 998,1	367 734,9	100,0
	%	0,2	0,1	0,9	7,8	31,1	34,5	15,8	3,9	1,3	4,4	99,8	100,0	

Natomiast struktura miąższości drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	268 420,4 tys. m ³ ,	tj. 73,1%
– gatunki liściaste	98 577,7 tys. m ³ ,	tj. 26,9%
	<u>366 998,1 tys. m³,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Miąższność grubizny brutto, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się zaś następująco:

Klasa wieku	Miąższność	
	tys. m ³	%
Grunty leśne niezalesione	736,8	0,2
Przestoje na gruntach zalesionych	222,2	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	31 998,5	8,7
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	241 394,0	65,6
V i starsze oraz KO, KDO, BP	93 383,4	25,4
Razem	367 734,9	100,0

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach prywatnych wynosi 57 lat (por. tabela III-7), natomiast z uwzględnieniem powierzchni leśnej niezalesionej – 56 lat. Najwyższy przeciętny wiek (na powierzchni leśnej zalesionej) wykazują drzewostany bukowe oraz jodłowe (74 lata), natomiast najniższy – drzewostany brzoźowe, osikowe, olchowe i topolowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (57 lat), które zajmują 61,0% ogólnej powierzchni leśnej. W tabeli III-7 przedstawiono ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny w lasach prywatnych na gruntach leśnych zalesionych.

Tabela III-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	1 042 844	61,0	220 830,2	60,2	212	57
Św	72 241	4,2	18 718,6	5,4	259	63
Jd	77 016	4,5	28 871,6	7,8	375	74
Bk	70 928	4,1	18 545,8	5,0	261	74
Db, Kl, Wz	96 936	5,9	20 119,1	5,4	208	66
Gb	31 614	1,8	5 784,6	1,6	183	58
Brz	161 871	9,1	23 728,2	6,4	147	46
OI	135 961	8,1	26 134,1	7,1	192	52
Tp	1 864	0,1	388,4	0,1	209	55
Os	21 679	1,2	3 877,5	1,0	179	48
Ogółem	1 712 954	100,0	366 998,1	100,0	214	57

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

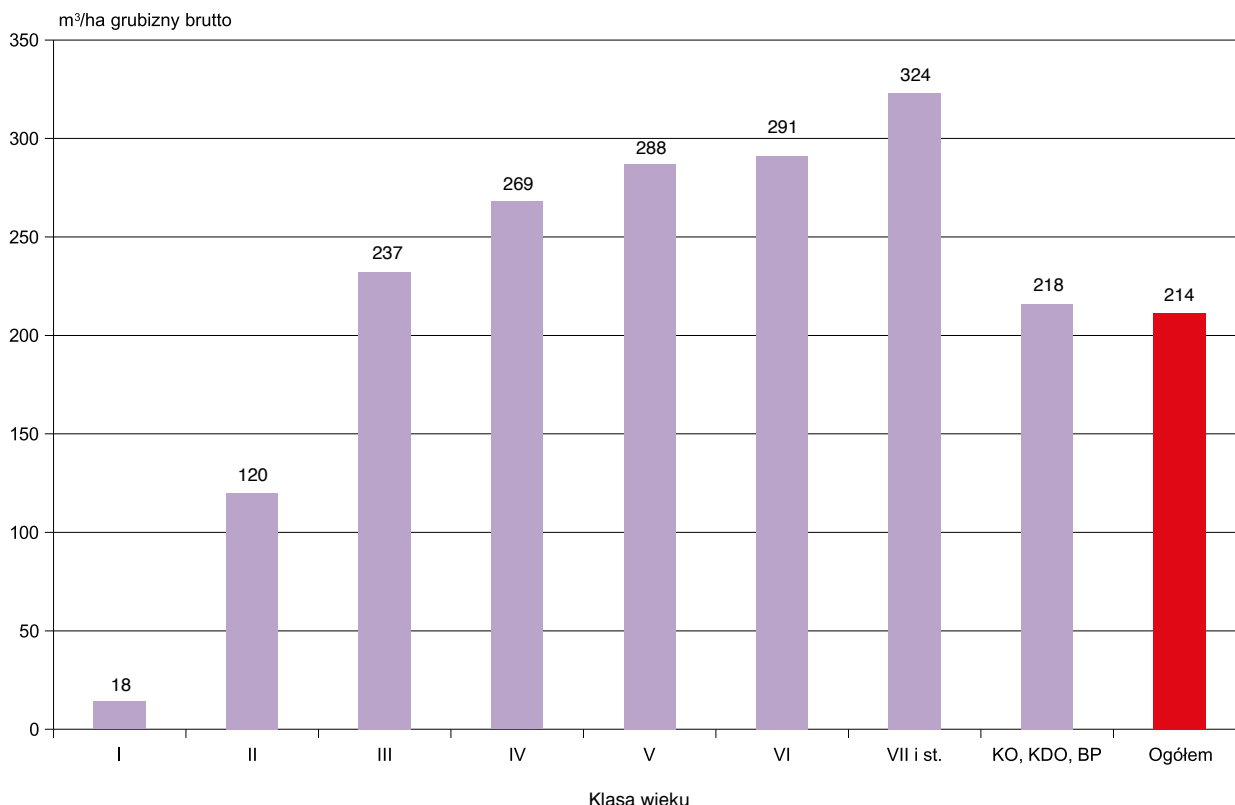
Przeciętną zasobność w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela III-7, a według klas wieku – tabela III-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek III-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach prywatnych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 214 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 206 m³/ha.

Tabela III-8. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										ogółem na powierzchni leśnej
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	9	15	126	245	266	264	259	269	221	212	204
Św	14	6	115	277	332	368	325	354	251	259	252
Jd	14	3	82	350	425	438	429	493	307	375	361
Bk	13	5	66	230	286	328	346	361	246	261	252
Db	16	6	85	204	242	271	304	337	198	208	193
Gb	1	13	103	187	221	246	245	306	134	183	183
Brz	10	31	106	189	208	211	223	124	142	147	146
OI	10	36	142	213	239	266	332	355	139	192	181
Tp	27	30	181	232	215	240	240	347	159	209	205
Os	11	43	146	205	232	270	309	308	132	179	178
Ogółem	11	18	120	237	269	288	291	324	218	214	206

Rysunek III-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY PRYWATNE

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela III-9 (dodatkowo powierzchnię lasów prywatnych według województw obrazuje rysunek III-4). Większy niż przeciętny w lasach prywatnych (19,1%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: małopolskim – 34,4%, podkarpackim – 28,7%, dolnośląskim – 28,1%, opolskim – 27,9% i śląskim – 27,6%. Nieco większy niż przeciętna w lasach prywatnych udział tych drzewostanów zarejestrowano w województwach: lubelskim, zachodniopomorskim i lubuskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 7,8%, pomorskim – 11,9% oraz łódzkim i wielkopolskim – po 12,2%.

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

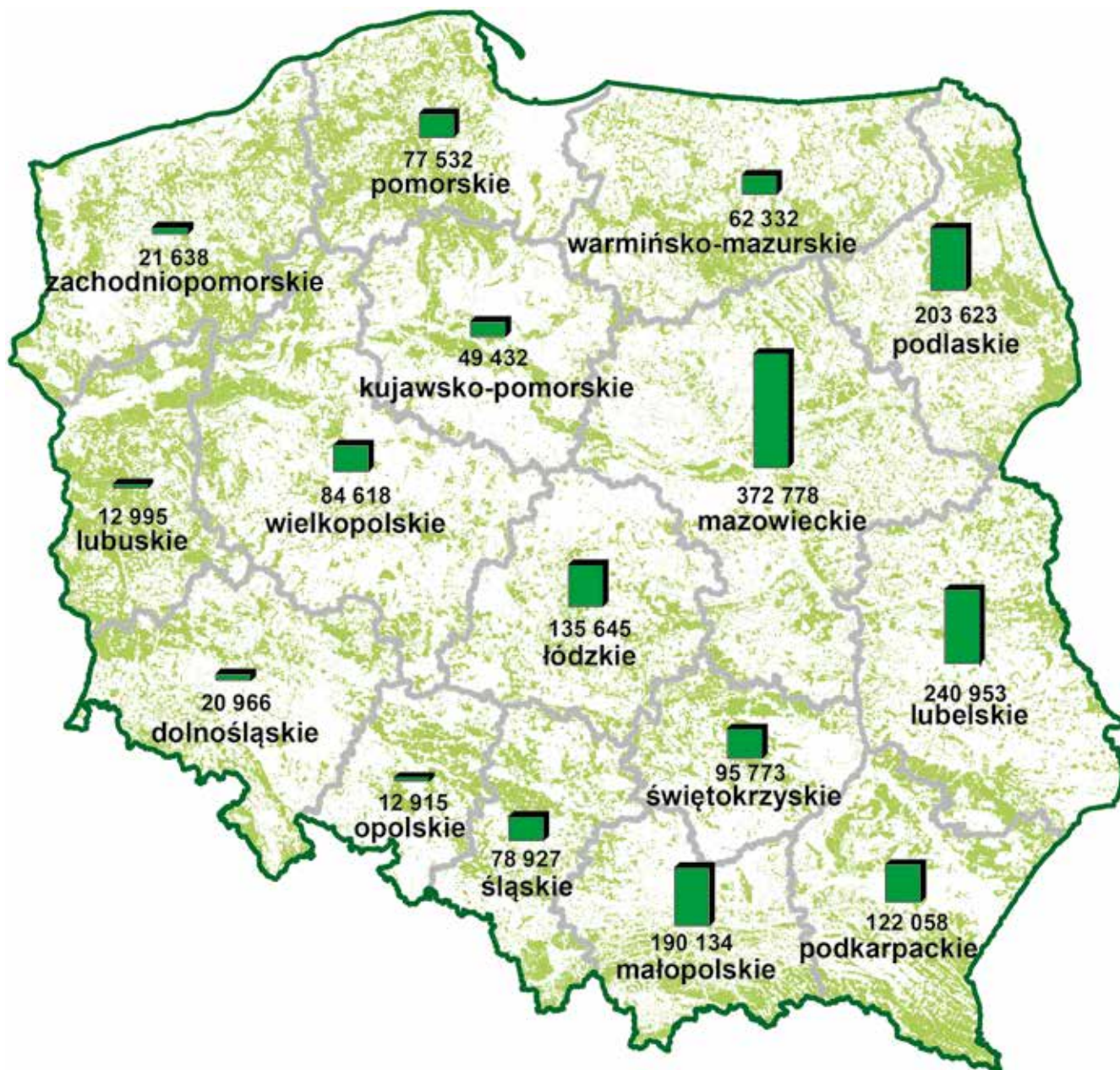
Strukturę miąższościową lasów prywatnych według województw przedstawia tabela III-10 (wielkości zasobów drzewnych według województw obrazuje dodatkowo

Tabela III-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne	
	grunty leśne niezależ.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
DOLNOŚLĄSKIE	P 956 % 4,6	3 803 18,1	2 198 10,5	3 982 19,0	4 146 19,7	2 847 13,6	1 091 5,2	649 3,1	1 294 6,2	20 010 95,4	20 966 100,0	1,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	P 2 307 % 4,7	7 907 16,0	10 639 21,5	16 723 33,8	8 012 16,2	2 368 4,8	638 1,3	274 0,6	564 1,1	47 125 95,3	49 432 100,0	2,8
LUBELSKIE	P 6 607 % 2,7	21 007 8,7	28 109 11,7	60 280 25,0	74 112 30,8	34 320 14,2	6 336 2,6	1 365 0,6	8 817 3,7	234 346 97,3	240 953 100,0	13,5
LUBUSKIE	P 381 % 2,9	2 778 21,4	1 660 12,8	3 640 28,0	2 015 15,5	1 269 9,8	503 3,9	344 2,6	405 3,1	12 614 97,1	12 995 100,0	0,7
ŁÓDZKIE	P 6 406 % 4,7	14 455 10,7	18 673 13,8	44 930 33,1	34 530 25,5	12 262 9,0	2 753 2,0	504 0,4	1 132 0,8	129 239 95,3	135 645 100,0	7,6
MAŁOPOLSKIE	P 4 141 % 2,2	5 110 2,7	14 363 7,6	36 978 19,4	64 202 33,7	29 186 15,4	7 493 3,9	2 997 1,6	25 664 13,5	185 993 97,8	190 134 100,0	10,7
MAZOWIECKIE	P 17 121 % 4,6	39 083 10,5	53 834 14,4	108 315 29,1	101 832 27,3	35 974 9,6	7 735 2,1	2 107 0,6	6 777 1,8	355 657 95,4	372 778 100,0	21,0
OPOLSKIE	P 294 % 2,3	1 730 13,4	1 381 10,7	2 855 22,1	3 050 23,6	1 992 15,4	749 5,8	391 3,0	473 3,7	12 621 97,7	12 915 100,0	0,7
PODKARPACKIE	P 3 376 % 2,8	11 109 9,1	15 539 12,7	21 793 17,9	35 135 28,8	20 370 16,7	4 781 3,9	622 0,5	9 333 7,6	118 682 97,2	122 058 100,0	6,8
PODLASKIE	P 11 194 % 5,5	15 167 7,4	27 217 13,4	59 421 29,2	55 388 27,2	22 680 11,1	5 989 2,9	1 129 0,6	5 438 2,7	192 429 94,5	203 623 100,0	11,4
POMORSKIE	P 3 151 % 4,1	9 892 12,8	13 563 17,5	27 972 36,1	13 670 17,6	5 466 7,0	1 901 2,5	733 0,9	1 184 1,5	74 381 95,9	77 532 100,0	4,4
ŚLĄSKIE	P 3 173 % 4,0	4 549 5,8	9 731 12,3	19 481 24,7	20 249 25,6	11 349 14,4	2 994 3,8	1 394 1,8	6 007 7,6	75 754 96,0	78 927 100,0	4,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P 3 406 % 3,6	11 339 11,8	17 583 18,4	26 466 27,6	23 212 24,2	9 363 9,8	1 720 1,8	288 0,3	2 396 2,5	92 367 96,4	95 773 100,0	5,4
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P 3 051 % 4,9	14 430 23,1	8 580 13,8	14 442 22,0	12 883 21,8	4 005 6,4	1 903 3,1	788 1,3	2 250 3,6	59 281 95,1	62 332 100,0	3,5
WIELKOPOLSKIE	P 2 940 % 3,5	10 424 12,3	13 674 16,2	30 210 35,7	16 993 20,1	6 528 7,7	1 863 2,2	1 042 1,2	944 1,1	81 678 96,5	84 618 100,0	4,7
ZACHODNIO-POMORSKIE	P 861 % 4,0	4 364 20,2	2 889 13,4	5 778 26,5	3 418 15,8	1 903 8,8	748 3,5	557 2,6	1 120 5,2	20 777 96,0	21 638 100,0	1,2
RAZEM	P 69 365 % 3,9	177 147 9,9	239 633 13,4	483 266 27,1	472 847 26,6	201 882 11,3	49 197 2,8	15 184 0,9	73 798 4,1	1 712 954 96,1	1 782 319 100,0	

Rysunek III-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY PRYWATNE

rysunek III-5). Udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się między województwami od 11,3% do 40,8% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 25,4%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w wojewódz-

twach: kujawsko-pomorskim – 11,3%, łódzkim – 15,1%, wielkopolskim – 16,0% i pomorskim – 16,8%; największy zaś w województwach: dolnośląskim – 40,8%, małopolskim – 39,0%, podkarpackim – 36,8% i opolskim – 35,5%.

Tabela III-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych	
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%
		prześcieje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
DOLNOŚLĄSKIE	M 16,7	6,3	41,6	269,7	941,7	1 022,2	783,9	317,1	206,2	275,8	3 864,5	3 881,2	1,1
	% 0,4	0,2	1,1	6,9	24,3	26,3	20,2	8,2	5,3	7,1	99,6	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M 25,5	3,4	179,6	1 353,9	3 969,0	2 068,1	615,8	177,2	73,1	92,5	8 532,6	8 558,1	2,3
	% 0,3		2,1	15,8	46,3	24,2	7,2	2,1	0,9	1,1	99,7	100,0	
LUBELSKIE	M 75,1	13,3	403,4	3 165,9	13 211,6	18 501,7	9 105,4	1 706,1	403,8	1 588,4	48 099,6	48 174,7	13,1
	% 0,2		0,8	6,6	27,4	38,5	18,9	3,5	0,8	3,3	99,8	100,0	
LUBUSKIE	M 2,9	1,4	28,0	237,3	1 009,5	607,6	375,7	148,2	114,2	85,0	2 606,9	2 609,8	0,7
	% 0,1	0,1	1,1	9,1	38,5	23,3	14,4	5,7	4,4	3,3	99,9	100,0	
ŁÓDZKIE	M 75,1	19,1	367,3	2 510,9	10 929,0	8 742,3	3 020,0	679,2	137,0	211,5	26 616,3	26 691,4	7,3
	% 0,3	0,1	1,4	9,4	40,9	32,8	11,3	2,5	0,5	0,8	99,7	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M 46,4	66,4	66,9	1 581,7	9 805,1	21 155,0	10 619,7	2 630,6	1 148,4	6 547,8	53 621,6	53 668,0	14,6
	% 0,1	0,1	0,1	2,9	18,3	39,5	19,8	4,9	2,1	12,2	99,9	100,0	
MAZOWIECKIE	M 180,2	33,0	640,3	6 341,4	24 914,6	25 830,4	9 722,5	2 045,0	634,7	1 320,6	71 482,5	71 662,7	19,5
	% 0,3		0,9	8,8	34,8	36,0	13,6	2,9	0,9	1,8	99,7	100,0	
OPOLSKIE	M 2,3	3,0	34,8	198,3	735,5	827,6	576,5	198,2	110,8	107,0	2 791,7	2 794,0	0,8
	% 0,1	0,1	1,2	7,1	26,3	29,7	20,6	7,1	4,0	3,8	99,9	100,0	
PODKARPACKIE	M 37,0	18,4	237,0	1 790,4	5 282,7	9 986,0	6 390,0	1 480,4	205,4	2 059,2	27 449,5	27 486,5	7,5
	% 0,1	0,1	0,9	6,5	19,2	36,4	23,2	5,4	0,7	7,5	99,9	100,0	
PODLASKIE	M 108,6	10,1	253,3	3 296,6	13 784,7	13 971,2	6 001,7	1 553,0	333,4	857,4	40 061,4	40 170,0	10,9
	% 0,3		0,6	8,2	34,3	34,9	14,9	3,9	0,8	2,1	99,7	100,0	
POMORSKIE	M 24,0	6,8	172,7	1 601,3	6 171,1	3 373,6	1 381,8	502,8	201,1	198,3	13 609,5	13 633,5	3,7
	% 0,2		1,3	11,7	45,3	24,7	10,1	3,7	1,5	1,5	99,8	100,0	
ŚLĄSKIE	M 36,6	19,0	56,6	1 210,9	4 804,4	5 679,6	3 245,2	860,2	419,5	1 269,4	17 564,8	17 601,4	4,8
	% 0,2	0,1	0,3	6,9	27,3	32,3	18,4	4,9	2,4	7,2	99,8	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M 43,1	6,8	226,7	2 003,9	6 076,8	6 093,2	2 557,1	460,6	83,1	518,2	18 026,4	18 069,5	4,9
	% 0,2		1,3	11,1	33,6	33,7	14,2	2,5	0,5	2,9	99,8	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M 27,3	4,7	254,7	1 210,1	3 683,9	3 686,3	1 353,4	781,5	326,9	509,0	11 810,5	11 837,8	3,2
	% 0,2		2,2	10,2	31,2	31,1	11,4	6,6	2,8	4,3	99,8	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M 27,5	8,4	187,3	1 637,4	7 519,0	4 423,7	1 665,6	483,2	309,9	181,5	16 416,0	16 443,5	4,5
	% 0,2	0,1	1,1	10,0	45,7	26,9	10,1	2,9	1,9	1,1	99,8	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	M 8,5	2,1	59,3	379,3	1 559,7	1 027,2	673,2	271,2	208,6	263,7	4 444,3	4 452,8	1,2
	% 0,2		1,3	8,5	35,1	23,1	15,1	6,1	4,7	5,9	99,8	100,0	
RAZEM	M 736,8	222,2	3 209,5	28 789,0	114 398,3	126 995,7	58 087,5	14 294,5	4 916,1	16 085,3	366 998,1	367 734,9	100,0
	% 0,2	0,1	0,9	7,8	31,1	34,5	15,8	3,9	1,3	4,4	99,8	100,0	

Rysunek III-5. ZASOBY DRZEWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY PRYWATNE

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela III-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk – wykazującymi przeważnie większą zasobność niż drzewostany z pa-

nującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie największy udział tych gatunków występuje w województwach: małopolskim – 62,7%, śląskim – 34,9% i podkarpackim – 27,4%. Bliski średnio w kraju (12,8%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w województwach: dolnośląskim, zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach

Tabela III-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	5 929	2 328	69	795	6 558	61	2 118	2 017	90	1 001	20 966	1,2
	%	28,3	11,1	0,3	3,8	31,3	0,3	10,1	9,6	0,4	4,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	37 174	230	1	106	2 054	184	3 511	5 636	115	421	49 432	2,8
	%	75,1	0,5		0,2	4,2	0,4	7,1	11,4	0,2	0,9	100,0	
LUBELSKIE	P	140 845	927	4 515	9 347	23 533	13 862	25 547	16 168	169	6 040	240 953	13,5
	%	58,3	0,4	1,9	3,9	9,8	5,8	10,6	6,7	0,1	2,5	100,0	
LUBUSKIE	P	9 787	51	7	60	1 330	10	717	944	28	61	12 995	0,7
	%	75,2	0,4	0,1	0,5	10,2	0,1	5,5	7,3	0,2	0,5	100,0	
ŁÓDZKIE	P	110 078	338	66	63	3 699	183	11 938	8 401	107	772	135 645	7,6
	%	81,3	0,2			2,7	0,1	8,8	6,2	0,1	0,6	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	35 124	39 511	53 198	26 649	13 975	6 586	6 599	6 355	161	1 976	190 134	10,7
	%	18,5	20,8	27,9	14,0	7,4	3,5	3,5	3,3	0,1	1,0	100,0	
MAZOWIECKIE	P	274 664	1 336	848	334	15 907	1 271	38 941	35 647	361	3 469	372 778	21,0
	%	73,7	0,4	0,2	0,1	4,3	0,3	10,4	9,6	0,1	0,9	100,0	
OPOLSKIE	P	8 544	87	1	190	1 873	55	995	827	53	290	12 915	0,7
	%	66,2	0,7		1,5	14,5	0,4	7,7	6,4	0,4	2,2	100,0	
PODKARPACKIE	P	55 671	787	16 089	16 647	6 267	6 217	8 231	10 742	170	1 237	122 058	6,8
	%	45,8	0,6	13,2	13,6	5,1	5,1	6,7	8,8	0,1	1,0	100,0	
PODLASKIE	P	128 504	7 988		3	7 912	748	26 327	30 223	53	1 865	203 623	11,4
	%	63,2	3,9			3,9	0,4	12,9	14,8		0,9	100,0	
POMORSKIE	P	61 598	1 409	6	3 945	2 268	484	5 252	2 178	31	361	77 532	4,4
	%	79,5	1,8		5,1	2,9	0,6	6,8	2,8		0,5	100,0	
ŚLĄSKIE	P	39 242	13 328	3 608	10 560	3 400	565	5 125	2 201	159	739	78 927	4,4
	%	49,7	16,9	4,6	13,4	4,3	0,7	6,5	2,8	0,2	0,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	71 881	601	1 544	1 306	4 516	711	9 799	4 082	127	1 206	95 773	5,4
	%	75,1	0,6	1,6	1,4	4,7	0,7	10,2	4,3	0,1	1,3	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	27 569	4 422	15	1 568	6 727	419	9 070	10 812	26	1 704	62 332	3,5
	%	44,3	7,1		2,5	10,8	0,7	14,6	17,3		2,7	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	70 023	267	10	209	2 835	119	4 944	5 729	198	284	84 618	4,7
	%	82,9	0,3		0,2	3,4	0,1	5,8	6,8	0,2	0,3	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	P	10 342	737	20	1 956	2 301	144	2 884	2 889	51	314	21 638	1,2
	%	47,8	3,4	0,1	9,0	10,6	0,7	13,3	13,4	0,2	1,5	100,0	
RAZEM	P	1 086 975	74 347	79 997	73 738	105 155	31 619	161 998	144 851	1 899	21 740	1 782 319	100,0
	%	61,0	4,2	4,5	4,1	5,9	1,8	9,1	8,1	0,1	1,2	100,0	

III. LASY PRYWATNE

udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 0,2% w województwie łódzkim do 6,9% w województwie pomorskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 76,0% ogólnej powierzchni lasów prywatnych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela III-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej przedstawionej w tabeli III-11.

Tabela III-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
M	858,3	612,6	14,0	124,7	1 302,0	11,8	335,0	384,7	17,7	220,4	3 881,2	1,1	
DOLNOŚLĄSKIE	%	22,1	15,8	0,4	3,2	33,5	0,3	8,6	9,9	0,5	5,7	100,0	
M	6 754,9	30,3	0,3	9,1	253,7	36,3	458,5	915,6	24,7	74,7	8 558,1	2,3	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	%	78,8	0,4		0,1	3,0	0,4	5,4	10,7	0,3	0,9	100,0	
M	29 649,3	185,9	1 420,0	2 319,2	4 670,9	2 389,9	3 470,8	2 940,3	25,4	1 103,0	48 174,7	13,1	
LUBELSKIE	%	61,5	0,4	2,9	4,8	9,7	5,0	7,2	6,1	0,1	2,3	100,0	
M	2 045,3	7,0	0,7	4,1	226,4	1,3	128,3	177,3	6,8	12,6	2 609,8	0,7	
LUBUSKIE	%	78,3	0,3		0,2	8,7		4,9	6,8	0,3	0,5	100,0	
M	22 188,1	63,6	17,3	8,9	704,7	31,9	1 746,1	1 771,2	22,0	137,6	26 691,4	7,3	
ŁÓDZKIE	%	83,3	0,2	0,1		2,6	0,1	6,5	6,6	0,1	0,5	100,0	
M	8 680,8	10 619,6	20 050,5	7 234,3	3 209,4	1 338,7	1 113,5	1 080,7	30,3	310,2	53 668,0	14,6	
MAŁOPOLSKIE	%	16,2	19,8	37,2	13,5	6,0	2,5	2,1	2,0	0,1	0,6	100,0	
M	55 045,8	247,5	232,3	61,8	3 128,0	251,7	5 447,0	6 603,4	68,2	577,0	71 662,7	19,5	
MAZOWIECKIE	%	76,8	0,3	0,3	0,1	4,4	0,4	7,6	9,2	0,1	0,8	100,0	
M	1 884,4	22,1	0,1	42,5	412,0	11,5	172,3	157,0	14,6	77,5	2 794,0	0,8	
OPOLSKIE	%	67,5	0,8		1,5	14,7	0,4	6,2	5,6	0,5	2,8	100,0	
M	11 596,7	140,5	5 628,5	4 588,9	1 305,2	1 165,1	1 078,6	1 759,1	34,7	189,2	27 486,5	7,5	
PODKARPACKIE	%	42,3	0,5	20,5	16,7	4,7	4,2	3,9	6,4	0,1	0,7	100,0	
M	26 784,3	1 966,2		0,7	1 258,0	108,9	4 198,0	5 490,9	13,8	349,2	40 170,0	10,9	
PODLASKIE	%	66,6	4,9		3,1	0,3	10,5	13,7		0,9	100,0		
M	10 946,2	249,5	2,4	816,1	338,7	79,6	797,2	333,1	6,6	64,1	13 633,5	3,7	
POMORSKIE	%	80,4	1,8		6,0	2,5	0,6	5,8	2,4	0,5	100,0		
M	8 451,5	3 455,2	1 093,2	2 294,0	712,2	112,2	857,9	452,3	33,8	139,1	17 601,4	4,8	
ŚLĄSKIE	%	48,1	19,6	6,2	13,0	4,0	0,6	4,9	2,6	0,2	0,8	100,0	
M	14 294,6	86,4	441,0	296,3	819,3	114,5	1 117,3	683,8	23,9	192,4	18 069,5	4,9	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	79,2	0,5	2,4	1,6	4,5	0,6	6,2	3,8	0,1	1,1	100,0	
M	5 941,4	834,1	2,5	326,5	926,7	81,9	1 533,9	1 857,7	7,3	325,8	11 837,8	3,2	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	%	50,1	7,0		2,8	7,8	0,7	13,0	15,7	0,1	2,8	100,0	
M	13 949,3	34,4	1,4	45,7	538,1	24,6	733,1	1 021,0	46,5	49,4	16 443,5	4,5	
WIELKOPOLSKIE	%	84,8	0,2		0,3	3,3	0,1	4,5	6,2	0,3	0,3	100,0	
M	2 163,0	193,5	9,2	408,1	444,1	24,7	541,9	599,3	13,0	56,0	4 452,8	1,2	
ZACHODNIO- POMORSKIE	%	48,4	4,3	0,2	9,2	10,0	0,6	12,2	13,5	0,3	1,3	100,0	
RAZEM	M	221 233,9	18 748,4	28 913,4	18 580,9	20 249,4	5 784,6	23 729,4	26 227,4	389,3	3 878,2	367 734,9	100,0
	%	60,2	5,4	7,8	5,0	5,4	1,6	6,4	7,1	0,1	1,0	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela III-13. Waha się on od 46 do 69 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: małopolskim – 69 lat, śląskim – 63 lata, podkarpackim – 62 lata oraz opolskim – 61 lat, natomiast najniższym w: kujawsko-pomorskim – 46 lat i pomorskim – 51 lat.

W lasach prywatnych pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 52–60 lat, przy przeciętnym w kraju – 57 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

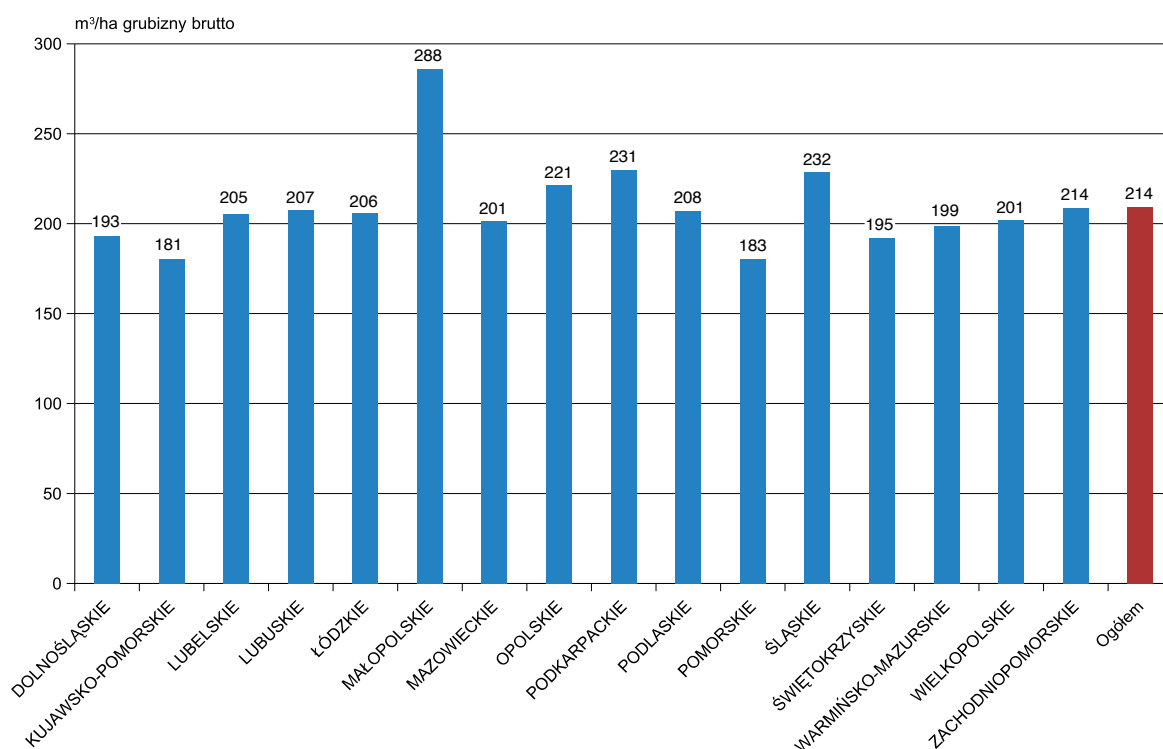
Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela III-13. Największą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 288 m³/ha, śląskiego – 232 m³/ha oraz podkarpackiego – 221 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (214 m³/ha) wykazują także drzewostany województwa opolskiego – 221 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: kujawsko-pomorskiego – 181 m³/ha, pomorskiego – 183 m³/ha oraz dolnośląskiego – 193 m³/ha.

Przeciętną zasobność w lasach własności prywatnej według województw przedstawia dodatkowo rysunek III-6.

Tabela III-13. PRZECIĘTNY WIEK I PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność grubizny brutto w m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	59	193
KUJAWSKO-POMORSKIE	46	181
LUBELSKIE	60	205
LUBUSKIE	52	207
ŁÓDZKIE	54	206
MAŁOPOLSKIE	69	288
MAZOWIECKIE	55	201
OPOLSKIE	61	221
PODKARPACKIE	62	231
PODLASKIE	58	208
POMORSKIE	51	183
ŚLĄSKIE	63	232
ŚWIĘTOKRZYSKIE	53	195
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	49	199
WIELKOPOLSKIE	52	201
ZACHODNIOPOMORSKIE	53	214
Ogółem	57	214

Rysunek III-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

2.6. Użytkowanie lasu

W tabeli III-14 przedstawiono wysokość użytkowania w lasach własności prywatnej w ostatnich 10 latach, zestawioną na podstawie danych publikowanych przez

Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2009–2018). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela III-14. UŻYTKOWANIE W LASACH PRYWATNYCH

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			%
1	2	3	4	5	6
2008	1 635	b.d.	1 248	1 560	b.d.
2009	1 655	b.d.	1 089	1 361	b.d.
2010	1 686	b.d.	1 243	1 554	b.d.
2011	1 706	b.d.	1 633	2 041	b.d.
2012	1 724	b.d.	1 349	1 686	b.d.
2013	1 737	b.d.	1 247	1 559	b.d.
2014	1 751	349 767	1 526	1 908	0,55
2015	1 765	355 299	1 407	1 759	0,50
2016	1 774	360 424	1 290	1 612	0,45
2017	1 782	367 735	1 642	2 053	0,56

* Miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25.

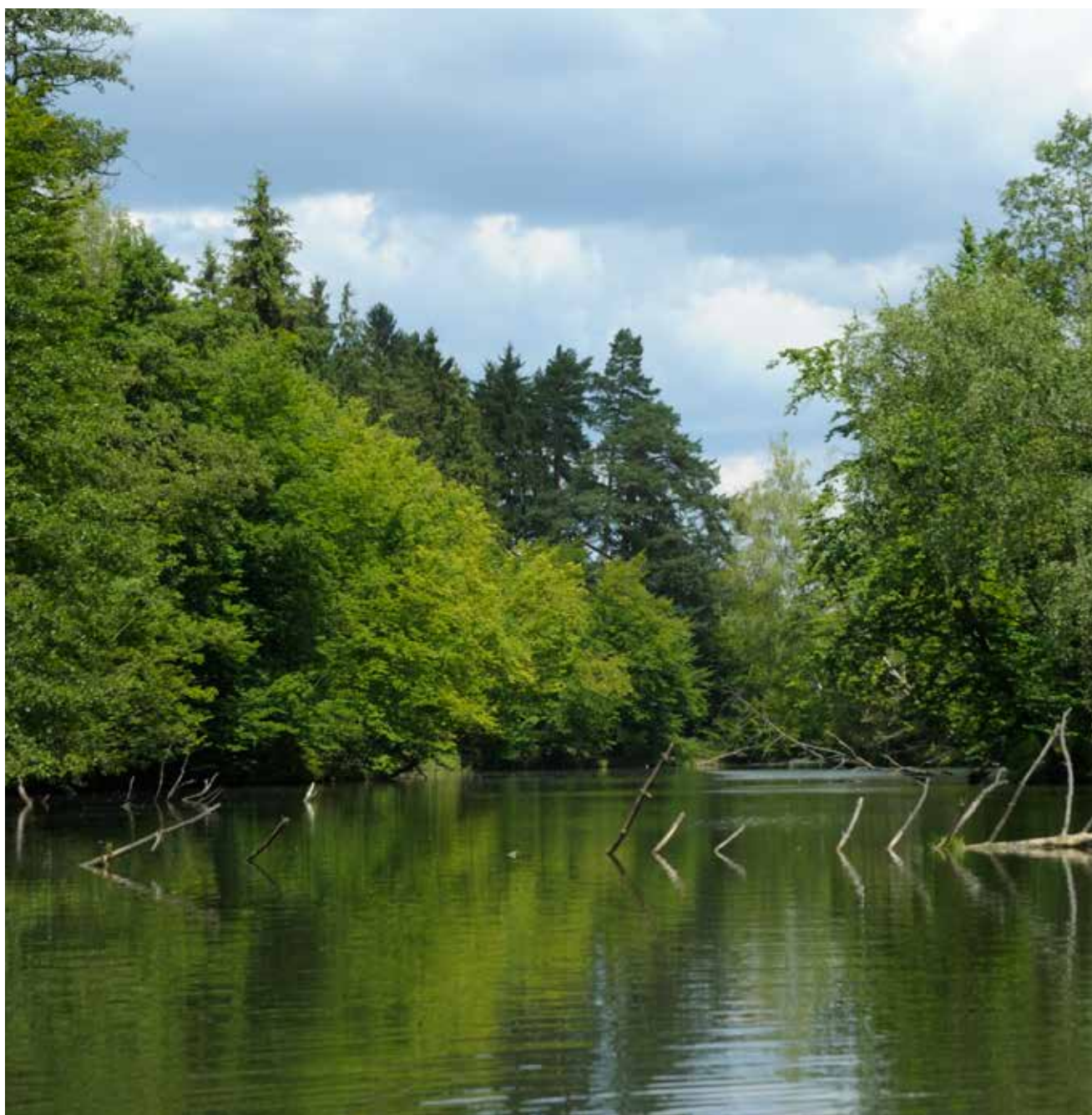
IV. LASY GMINNE

Powierzchnia lasów gminnych w kraju według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 84 201 ha, co stanowi około 0,9% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2018). W Banku Danych o Lasach zgromadzono obecnie opracowania urzędniowe dla lasów gminnych o powierzchni 57 783 ha, co stanowi 68,9% ogólnej powierzchni lasów gminnych w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 24 143 ha (28,7%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 33 561 ha (39,9%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię oraz miąższość grubizny brutto ogółem (odpowiednio w ha i tys. m³) oraz procentowy udział

poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu w lasach gminnych przedstawiają tabele IV-1 i IV-2, natomiast procentowy udział siedlisk według województw – tabela IV-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek IV-1.

Tabela IV-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY GMINNE

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										ogółem na gruntów leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	157	0,2	8,3	1,3	15,3	22,3	19,7	14,0	6,4	12,7		91,7	100,0	
Bśw	7 847	9,3	4,5	7,7	16,7	26,7	21,6	13,8	5,5	3,3	0,2	95,5	100,0	
Bw	448	0,5	7,6	7,4	17,4	18,3	25,4	16,3	6,7	0,7	0,2	92,4	100,0	
Bb	58	0,1	19,0		55,2	10,3	8,6	5,2		1,7		81,0	100,0	
BMśw	14 847	17,6	2,6	8,6	15,1	24,6	24,3	12,3	5,6	5,2	1,7	97,4	100,0	
BMw	2 330	2,8	4,1	11,0	22,5	23,5	19,7	11,2	6,2	0,7	1,1	95,9	100,0	
BMb	139	0,2	19,4	2,9	12,2	24,4	10,8	18,7	6,5	2,9	2,2	80,6	100,0	
LMśw	14 270	16,9	1,4	5,1	8,5	17,2	26,8	14,7	9,6	10,2	6,5	98,6	100,0	
LMw	2 525	3,0	3,3	10,6	18,1	21,6	23,5	12,6	2,7	2,3	5,3	96,7	100,0	
LMb	316	0,4	7,3	10,8	26,2	20,3	17,7	9,5	2,5	4,1	1,6	92,7	100,0	
Lśw	6 954	8,3	2,6	5,0	8,2	11,4	23,4	15,9	9,6	16,4	7,5	97,4	100,0	
Lw	1 784	2,1	5,3	5,9	11,7	13,4	19,3	20,2	7,1	9,0	8,1	94,7	100,0	
OI	1 691	2,0	9,6	6,7	14,3	29,6	28,9	9,0	1,4	0,4	0,1	90,4	100,0	
OIJ	397	0,5	4,8	7,3	19,4	16,1	23,2	14,1	10,6	1,0	3,5	95,2	100,0	
LI	816	1,0	6,3	4,3	11,2	9,2	18,6	8,7	8,6	31,0	2,1	93,7	100,0	
BMwyż	69	0,1	2,9	2,9	8,7	23,3	17,4	21,7	5,8	7,2	10,1	97,1	100,0	
LMwyż	1 390	1,7	3,0	3,8	9,8	15,3	20,5	21,6	7,7	6,0	12,3	97,0	100,0	
Lwyż	11 819	14,0	1,2	2,2	6,7	13,7	28,7	22,4	7,2	3,7	14,2	98,8	100,0	
OIJwyż	37		16,2	2,7	5,4	32,5	16,2	21,6			5,4	83,8	100,0	
Ltwyż	85	0,1	3,5	12,9	48,4	23,5	8,2		3,5			96,5	100,0	
BWG														
BG	35		71,4		8,6	11,4			5,7		2,9	28,6	100,0	
BMG	311	0,4	3,5	1,6	8,0	11,3	16,1	15,4	16,4	7,7	20,0	96,5	100,0	
LMG	3 973	4,7	1,8	5,2	7,9	19,1	16,4	13,6	11,3	5,3	19,4	98,2	100,0	
LG	11 727	13,9	1,5	2,1	6,6	14,2	20,6	20,2	8,1	2,8	23,9	98,5	100,0	
OIJG	61	0,1	6,6		9,8	44,3	27,9	1,6	4,9		4,9	93,4	100,0	
LIG	115	0,1	11,3	0,9	37,4	18,3	13,0	12,2	5,2		1,7	88,7	100,0	
RAZEM	84 201	100,0	2,7	5,5	11,0	18,5	23,7	16,0	7,4	6,2	9,0	97,3	100,0	

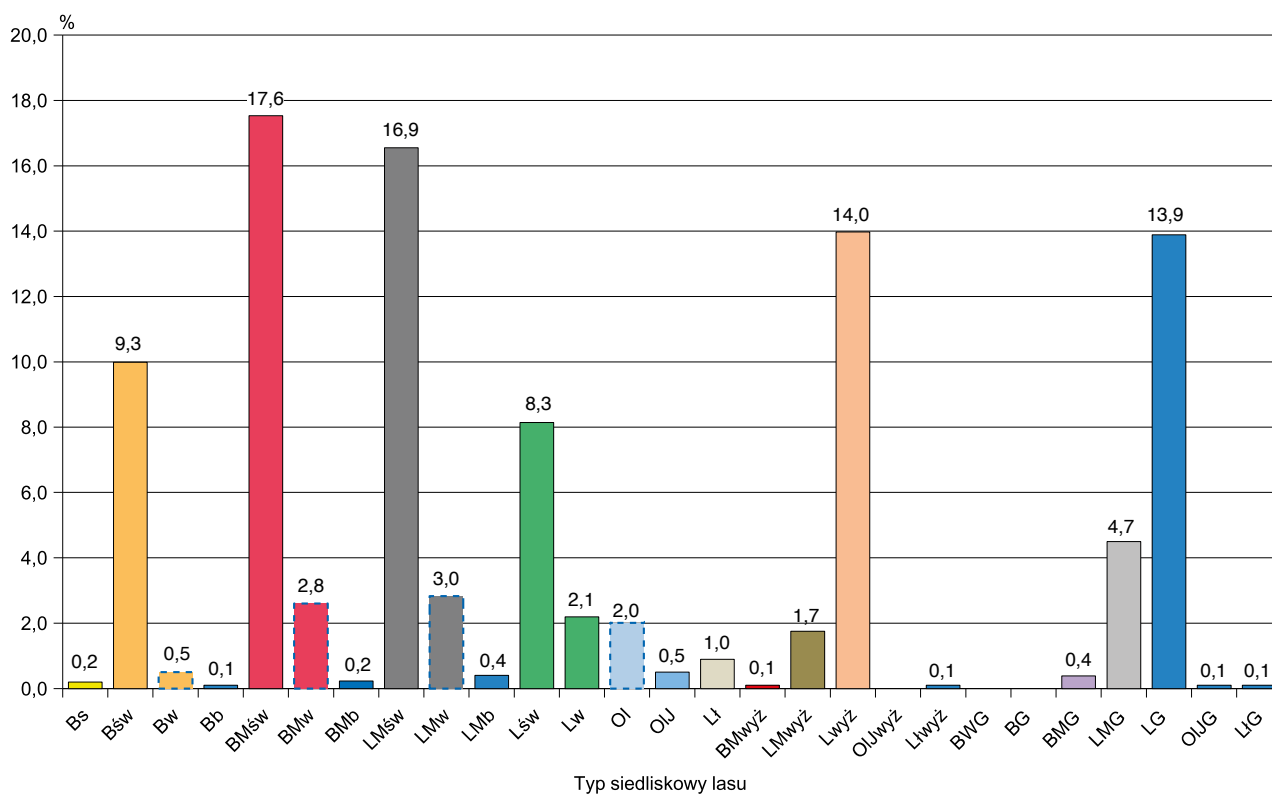
Tabela IV-2. MIĄSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY GMINNE

Typ siedliskowy lasu	Miąższość brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższość grubizny brutto w %											ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	21,2	0,1				5,7	21,2	23,1	23,6	8,5	17,9		100,0	100,0
Bśw	1 614,8	7,5	0,1		0,4	10,7	31,2	27,6	18,2	7,3	4,3	0,2	99,9	100,0
Bw	97,0	0,4			0,2	10,0	21,5	35,9	23,6	8,1	0,7		100,0	100,0
Bb	5,3					52,8	18,9	13,2	9,4		5,7		100,0	100,0
BMśw	3 504,8	16,2	0,1	0,1	0,4	9,2	28,5	30,1	16,4	7,2	6,2	1,8	99,9	100,0
BMw	481,7	2,2	0,1	0,1	0,2	13,7	29,2	28,5	16,9	9,0	1,0	1,3	99,9	100,0
BMb	24,5	0,1				9,4	25,7	15,9	32,7	11,0	4,1	1,2	100,0	100,0
LMśw	3 893,3	18,2	0,2	0,1	0,2	4,2	17,8	29,6	17,9	11,6	12,7	5,7	99,8	100,0
LMw	509,0	2,4	0,2	0,1	1,2	11,7	24,2	32,1	18,3	4,1	2,7	5,4	99,8	100,0
LMb	52,2	0,2	0,2		1,5	25,9	25,3	23,0	10,9	3,8	7,9	1,5	99,8	100,0
Lśw	1 888,8	8,7	0,2	0,1	0,2	2,9	10,5	25,2	19,8	12,4	22,1	6,6	99,8	100,0
Lw	433,9	2,0	0,3		0,4	6,4	12,9	22,9	27,9	9,7	12,7	6,8	99,7	100,0
OI	322,1	1,5	0,3	0,1	1,7	11,7	34,0	35,2	13,7	2,4	0,7	0,2	99,7	100,0
OIJ	89,9	0,4	0,3		1,6	11,2	17,2	28,5	19,7	16,4	1,9	3,2	99,7	100,0
LI	204,0	0,9	0,9	0,2	0,3	2,6	8,8	16,9	11,1	11,6	46,4	1,2	99,1	100,0
BMwyż	16,3	0,1				3,1	22,1	20,2	25,7	8,0	9,2	11,7	100,0	100,0
LMwyż	326,1	1,5	0,2		0,2	4,0	14,5	26,4	25,2	9,3	8,5	11,7	99,8	100,0
Lwyż	3 354,8	15,5		0,1	0,1	2,5	12,0	30,6	26,8	9,6	4,6	13,7	100,0	100,0
OIJwyż	6,8		2,9			4,4	32,4	26,5	30,9			2,9	97,1	100,0
LIwyż	10,4				4,8	39,5	30,8	16,3	1,9	6,7			100,0	100,0
BWG														
BG	1,9		21,1			10,5	21,1	5,3		26,2		15,8	78,9	100,0
BMG	96,1	0,4	0,1		0,1	2,5	10,6	14,9	16,8	24,9	11,2	18,9	99,9	100,0
LMG	1 102,0	5,1	0,1	0,3	0,1	2,7	17,1	19,5	18,9	15,3	7,0	19,0	99,9	100,0
LG	3 553,8	16,4	0,1	0,2		1,8	12,2	22,6	26,4	10,7	3,7	22,3	99,9	100,0
OIJG	12,8	0,1				4,7	41,4	33,6	3,1	12,5	0,8	3,9	100,0	100,0
LIG	15,1	0,1	0,7			29,1	17,2	16,6	25,2	9,9		1,3	99,3	100,0
RAZEM	21 638,6	100,0	0,1	0,1	0,3	5,3	18,5	27,4	20,9	9,9	8,2	9,3	99,9	100,0

Tabela IV-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Oi	Oj	Li	LMwyz	LMw	Lwyz	OLwyz	Lwyz	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJUG	LIG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
DOLNOŚLĄSKIE		0,6			2,8			6,5	1,3		9,7	3,4	0,8	0,6	4,9	0,1	8,9	3,4	0,1	0,1		0,1	3,4	41,7	10,3	0,7	0,6	100,0
KUJAWSKO-POMORSKIE	1,4	21,9			41,4	0,3	0,6	17,8	1,7	0,3	8,6	1,4	3,1	0,6	0,6								0,3				100,0	
LUBELSKIE		14,0			20,6	3,9		25,0	5,2		14,0	1,6	4,4			0,9	2,3	8,1									100,0	
LUBUSKIE		32,4			26,6	0,6		19,7	1,5		8,1	5,6	2,0	1,0	2,5												100,0	
ŁÓDZKIE	0,3	17,1	0,3		24,5	2,4	0,3	38,0	2,8	0,3	10,1	1,2	1,5	1,2													100,0	
MAŁOPOLSKIE	0,1	1,1			4,9	1,4		0,9	0,5		1,3	1,4	0,4	0,1	0,8	0,2	2,9	17,5		0,1		0,3	0,6	7,2	58,0	0,3	100,0	
MAZOWIECKIE	0,4	28,8	0,4		30,5	2,6		20,2	4,3		4,7	3,0	3,9	0,4	0,4		0,4										100,0	
OPOLSKIE		4,7			14,1	4,7		10,1	6,0		19,4	9,4	0,7	1,3	2,0		8,1	6,7					4,7	8,1			100,0	
PODKARPACKIE		8,7	0,9	0,1	17,5	4,7	0,1	13,2	4,3	0,5	2,9	0,5	1,8	0,2	0,1		0,1	31,3	0,1	0,2					12,7	0,1	100,0	
PODLASKIE		26,3		2,1	24,9	2,1	0,7	13,0	2,7	4,1	15,2	2,7	4,8	1,4													100,0	
POMORSKIE	0,9	7,2	0,6		18,0	1,2	0,3	43,0	4,5	0,6	19,7	1,5	1,6	0,3	0,6												100,0	
ŚLĄSKIE	0,5	11,4	2,4		17,1	8,4	0,7	13,6	5,7		6,0	5,7	1,2	0,3		0,3	2,4	9,5							1,9	12,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,9	21,0	0,9		22,4	5,6		17,9	2,9		0,9	0,9	0,9			0,9	11,4	14,3									100,0	
WARMINSKO-MAZURSKIE		2,1	0,3		16,5	0,6	0,6	35,4	0,9	0,9	33,3	2,9	5,3	0,9	0,3												100,0	
WIELKOPOLSKIE	0,5	13,3	0,2		31,1	1,0		29,2	1,7		14,7	3,5	1,7	1,0	2,1												100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE		4,5	0,5		21,4	1,1	0,5	35,9	3,8	0,7	17,8	5,0	5,9	0,9	2,0												100,0	
RAZEM	0,2	9,3	0,5	0,1	17,6	2,8	0,2	16,9	3,0	0,4	8,3	2,1	2,0	0,5	1,0	0,1	1,7	14,0		0,1		0,4	4,7	13,9	0,1	0,1	100,0	

Rysunek IV-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY GMINNE

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszany świeży (BMśw) oraz las mieszany świeży (LMśw), zajmujące odpowiednio 17,6% oraz 16,9% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 31,2%, lasowe – 66,2%, olsowe – 2,6% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 64,9%, wyżynnych – 15,9%, a górskich – 19,2% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela IV-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela IV-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek IV-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 84 201 ha, w tym:

– leśna zalesiona	81 960 ha,	tj. 97,3%
– leśna niezalesiona	2 241 ha,	tj. 2,7%
	84 201 ha,	tj. 100,0%

Natomiast struktura powierzchni leśnej zalesionej według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	52 235 ha,	tj. 63,7%
– gatunki liściaste	29 725 ha,	tj. 36,3%
	81 960 ha,	tj. 100,0%

Struktura powierzchniowa według 40-letnich klas wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty leśne niezalesione	2 241	2,7
I i II klasa wieku (1–40 lat)	13 914	16,5
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	35 507	42,2
V i starsze oraz KO, KDO, BP	32 539	38,6
Razem	84 201	100,0

Tabela IV-4. POWIERZCHNIOWO-MIAŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha (P) / miąższność grubizny brutto w tys. m ³ (M)																				Ogółem		
	grunty leśne niezales.	prze- stoje	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																		razem	ha/tys. m ³	% zal.
			I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO BP								
			a	b	a	b	a	b	a	b	a	b											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19					
P	1 095		654	1 924	2 358	2 205	3 118	5 204	6 617	4 507	3 344	2 607	2 665	2 510	2 044	39 757	40 852	97,3					
M	9,0	5,1	0,7	33,3	221,3	441,2	800,1	1 487,6	1 971,4	1 359,6	1 052,9	843,1	836,5	796,2	490,5	10 339,5	10 348,5	99,9					
P	57		48	130	179	198	243	417	324	410	452	313	480	160	871	4 225	4 282	98,7					
M	0,8	3,0	0,1	1,2	8,0	31,8	62,1	126,1	112,6	153,3	177,3	130,4	210,9	70,0	253,5	1 340,3	1 341,1	99,9					
P	147		17	204	328	169	523	495	556	619	919	1 218	900	364	1 941	8 253	8 400	98,3					
M	2,9	3,8		0,3	2,9	34,1	163,5	195,2	241,2	263,1	370,0	530,8	366,2	133,8	617,6	2 922,5	2 925,4	99,9					
P	1 299		719	2 258	2 865	2 572	3 884	6 116	7 497	5 536	4 715	4 138	4 045	3 034	4 856	52 235	53 534	97,6					
M	12,7	11,9	0,8	34,8	232,2	507,1	1 025,7	1 808,9	2 325,2	1 776,0	1 600,2	1 504,3	1 413,6	1 000,0	1 361,6	14 602,3	14 615,0	99,9					
P	268		50	289	296	194	271	399	501	893	996	906	738	643	1 655	7 831	8 099	96,7					
M	6,1	6,8	0,1	1,4	6,0	19,2	54,8	99,3	149,0	293,5	329,3	325,8	268,0	238,0	435,9	2 227,1	2 233,2	99,7					
P	449		84	572	530	362	434	692	813	843	732	731	1 126	1 496	403	8 818	9 267	95,2					
M	7,1	2,8	0,1	3,3	22,7	54,4	85,1	162,4	212,2	235,9	205,8	223,8	363,8	523,0	92,1	2 187,4	2 194,5	99,7					
P			1	10	40	42	74	194	238	158	46	68	43	11	79	1 004	1 004	100,0					
M				0,1	3,0	4,5	12,9	36,1	51,6	40,0	10,5	13,0	13,8	3,3	12,3	202,2	202,2	100,0					
P	3		22	249	601	593	764	921	883	917	375	162	150	7	336	5 980	5 983	99,9					
M			0,1	8,6	50,4	87,4	143,4	200,9	208,8	204,7	89,7	38,0	37,0	1,2	59,9	1 131,3	1 131,3	100,0					
P	213		61	256	386	588	664	796	663	642	245	155	110	17	150	4 733	4 946	95,7					
M	1,7	1,4	0,8	14,1	45,1	93,3	127,2	169,4	160,3	155,8	71,0	54,1	39,0	5,1	28,1	964,7	966,4	99,8					
P	9			2	4	9	41	49	41	25	22	19	2	4	27	245	254	96,5					
M	0,2			0,1	0,7	2,4	11,1	12,0	10,7	8,3	5,4	6,2	0,5	1,4	5,1	63,9	64,1	99,7					
P			3	38	104	114	156	110	121	171	55	77	60	43	62	1 114	1 114	100,0					
M				0,9	9,2	18,0	28,5	23,5	28,7	44,3	13,6	27,0	16,8	10,5	10,5	231,9	231,9	100,0					
P	942		221	1 416	1 961	1 902	2 404	3 161	3 260	3 649	2 471	2 118	2 229	2 221	2 712	29 725	30 667	96,9					
M	15,1	13,7	1,1	28,5	137,1	279,2	463,0	703,6	821,3	982,5	725,3	687,9	738,9	782,5	643,9	7 008,5	7 023,6	99,8					
RAZEM	2 241	25,6	940	3 674	4 826	4 474	6 288	9 277	10 757	9 185	7 186	6 256	6 274	5 255	7 568	81 960	84 201	97,3					
	27,8	25,6	1,9	63,3	369,3	786,3	1 488,7	2 512,5	3 146,5	2 758,5	2 325,5	2 192,2	2 152,5	1 782,5	2 005,5	21 610,8	21 638,6	99,9					

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji, według stanu na 1 stycznia 2018 r., ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej w lasach gminnych wynosi 21 638,6 tys. m³. Ze-stawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele IV-4 i IV-6.

Z danych tych wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	21 610,8 tys. m ³	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	27,8 tys. m ³	tj.	0,1%
	<u>21 638,6 tys. m³</u>	tj.	<u>100,0%</u>

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	14 602,3 tys. m ³	tj.	67,6%
– gatunki liściaste	7 008,5 tys. m ³	tj.	32,4%
	<u>21 610,8 tys. m³</u>	tj.	<u>100,0%</u>

Miąższość grubizny brutto, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość	
	tys. m ³	%
Grunty leśne niezalesione	27,8	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	25,6	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	1 220,8	5,6
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	9 906,2	45,9
V i starsze oraz KO, KDO, BP	10 458,2	48,3
Razem	21 638,6	100,0

Tabela IV-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY GMINNE

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	1 095	2 578	4 563	8 322	11 124	5 951	2 665	2 510	2 044	39 757	40 852	48,5
	%	2,7	6,3	11,2	20,4	27,2	14,6	6,5	6,1	5,0	97,3	100,0	
Św	P	57	178	377	660	734	765	480	160	871	4 225	4 282	5,1
	%	1,3	4,2	8,8	15,4	17,1	17,9	11,2	3,7	20,4	98,7	100,0	
Jd	P	147	221	497	1 018	1 175	2 137	900	364	1 941	8 253	8 400	10,0
	%	1,8	2,6	5,9	12,1	14,0	25,5	10,7	4,3	23,1	98,2	100,0	
R-M	P	1 299	2 977	5 437	10 000	13 033	8 853	4 045	3 034	4 856	52 235	53 534	63,6
	%	1,2	2,8	5,1	9,5	12,3	8,4	3,8	2,9	4,6	49,4	100,0	
Bk	P	268	339	490	670	1 394	1 902	738	643	1 655	7 831	8 099	9,6
	%	3,3	4,2	6,1	8,3	17,2	23,5	9,1	7,9	20,4	96,7	100,0	
Db	P	449	656	892	1 126	1 656	1 463	1 126	1 496	403	8 818	9 267	11,0
	%	4,8	7,1	9,6	12,2	17,9	15,8	12,2	16,1	4,3	95,2	100,0	
Gb	P		11	82	268	396	114	43	11	79	1 004	1 004	1,2
	%		1,1	8,2	26,7	39,3	11,4	4,3	1,1	7,9	100,0	100,0	
Brz	P	3	271	1 194	1 685	1 800	537	150	7	336	5 980	5 983	7,1
	%	0,1	4,5	20,0	28,2	30,0	9,0	2,5	0,1	5,6	99,9	100,0	
OI	P	213	317	974	1 460	1 305	400	110	17	150	4 733	4 946	5,9
	%	4,3	6,4	19,7	29,6	26,4	8,1	2,2	0,3	3,0	95,7	100,0	
Tp	P	9	2	13	90	66	41	2	4	27	245	254	0,3
	%	3,5	0,8	5,1	35,5	26,0	16,1	0,8	1,6	10,6	96,5	100,0	
Os	P		41	218	266	292	132	60	43	62	1 114	1 114	1,3
	%		3,7	19,6	23,9	26,1	11,8	5,4	3,9	5,6	100,0	100,0	
R-M	P	942	1 637	3 863	5 565	6 909	4 589	2 229	2 221	2 712	29 725	30 667	36,4
	%	1,6	2,7	6,4	9,2	11,4	7,6	3,7	3,7	4,5	49,2	100,0	
RAZEM	P	2 241	4 614	9 300	15 565	19 942	13 442	6 274	5 255	7 568	81 960	84 201	100,0
	%	2,7	5,5	11,0	18,5	23,7	16,0	7,4	6,2	9,0	97,3	100,0	

Rysunek IV-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY GMINNE

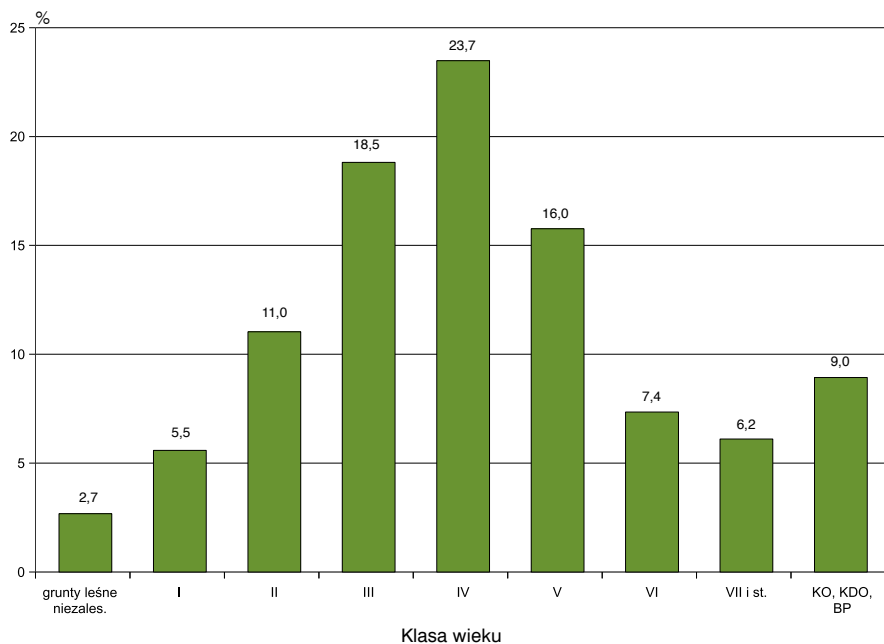

Tabela IV-6. MIĄSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
	na gruntach leśnych niezales.	prze-stoje	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
So M	9,0	5,1	34,0	662,5	2287,7	3331,0	1896,0	836,5	796,2	490,5	10339,5	10 348,5	47,8
So %	0,1	0,3	6,4	22,1	32,3	18,3	8,1	7,7	4,7	99,9	100,0	100,0	
Św M	0,8	3,0	1,3	39,8	188,2	265,9	307,7	210,9	70,0	253,5	1340,3	1 341,1	6,2
Św %	0,1	0,2	0,1	3,0	14,0	19,8	23,0	15,7	5,2	18,9	99,9	100,0	
Jd M	2,9	3,8	0,3	37,0	358,7	504,3	900,8	366,2	133,8	617,6	2922,5	2 925,4	13,5
Jd %	0,1	0,1	1,3	12,3	17,2	30,8	12,5	4,6	21,1	99,9	100,0	100,0	
R-M M	12,7	11,9	35,6	739,3	2834,6	4101,2	3104,5	1413,6	1000,0	1361,6	14602,3	14 615,0	67,5
R-M IGLASTE %			0,1	2,5	9,7	14,0	10,6	4,8	3,4	4,7	49,8	99,6	
Bk M	6,1	6,8	1,5	25,2	154,1	442,5	655,1	268,0	238,0	435,9	2 227,1	2 233,2	10,4
Bk %	0,3	0,3	0,1	1,1	6,9	19,8	29,3	12,0	10,7	19,5	99,7	100,0	
Db M	7,1	2,8	3,4	77,1	247,5	448,1	429,6	363,8	523,0	92,1	2 187,4	2 194,5	10,1
Db %	0,3	0,1	0,2	3,5	11,3	20,4	19,6	16,6	23,8	4,2	99,7	100,0	
Gb M		1,1	0,1	7,5	49,0	91,6	23,5	13,8	3,3	12,3	202,2	202,2	0,9
Gb %		0,5		3,7	24,2	45,5	11,6	6,8	1,6	6,1	100,0	100,0	
Brz M		1,2	8,7	137,8	344,3	413,5	127,7	37,0	1,2	59,9	1 131,3	1 131,3	5,2
Brz %		0,1	0,8	12,2	30,4	36,5	11,3	3,3	0,1	5,3	100,0	100,0	
OI M	1,7	1,4	14,9	138,4	296,6	316,1	125,1	39,0	5,1	28,1	964,7	966,4	4,5
OI %	0,2	0,1	1,5	14,3	30,7	32,9	12,9	4,0	0,5	2,9	99,8	100,0	
Tp M	0,2		0,1	3,1	23,1	19,0	11,6	0,5	1,4	5,1	63,9	64,1	0,3
Tp %	0,3		0,2	4,8	36,0	29,6	18,1	0,8	2,2	8,0	99,7	100,0	
Os M		0,4	0,9	27,2	52,0	73,0	40,6	16,8	10,5	10,5	231,9	231,9	1,1
Os %		0,2	0,4	11,7	22,4	31,6	17,5	7,2	4,5	4,5	100,0	100,0	
R-M M	15,1	13,7	29,6	416,3	1 166,6	1 803,8	1 413,2	738,9	782,5	643,9	7 008,5	7 023,6	32,5
R-M LIŚCIASTE %	0,1	0,1	0,2	3,0	8,3	12,9	10,1	5,3	5,6	4,6	50,1	100,0	
RAZEM M	27,8	25,6	65,2	1 155,6	4 001,2	5 905,0	4 517,7	2 152,5	1 782,5	2 005,5	21 610,8	21 638,6	100,0
RAZEM %	0,1	0,1	0,3	5,3	18,5	27,4	20,9	9,9	8,2	9,3	99,9	100,0	

1.3. Przekiętny wiek i przekiętna zasobnořć drzewostanów

1.3.1. Przekiętny wiek drzewostanów

Przekiętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach gminnych wynosi 71 lat – co obrazuje tabela IV-7.

Najwyższy przekiętny wiek wykazują drzewostany bukowe (84 lata) oraz jodłowe (83 lata), natomiast najniższy – drzewostany olchowe (55 lat) i brzozone

(57 lat). O przekiętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przekiętny wiek drzewostanów sosnowych (68 lat), które zajmują 48,5% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela IV-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

1.3.2. Przekiętna zasobnořć drzewostanów

Przekiętną zasobnořć w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących

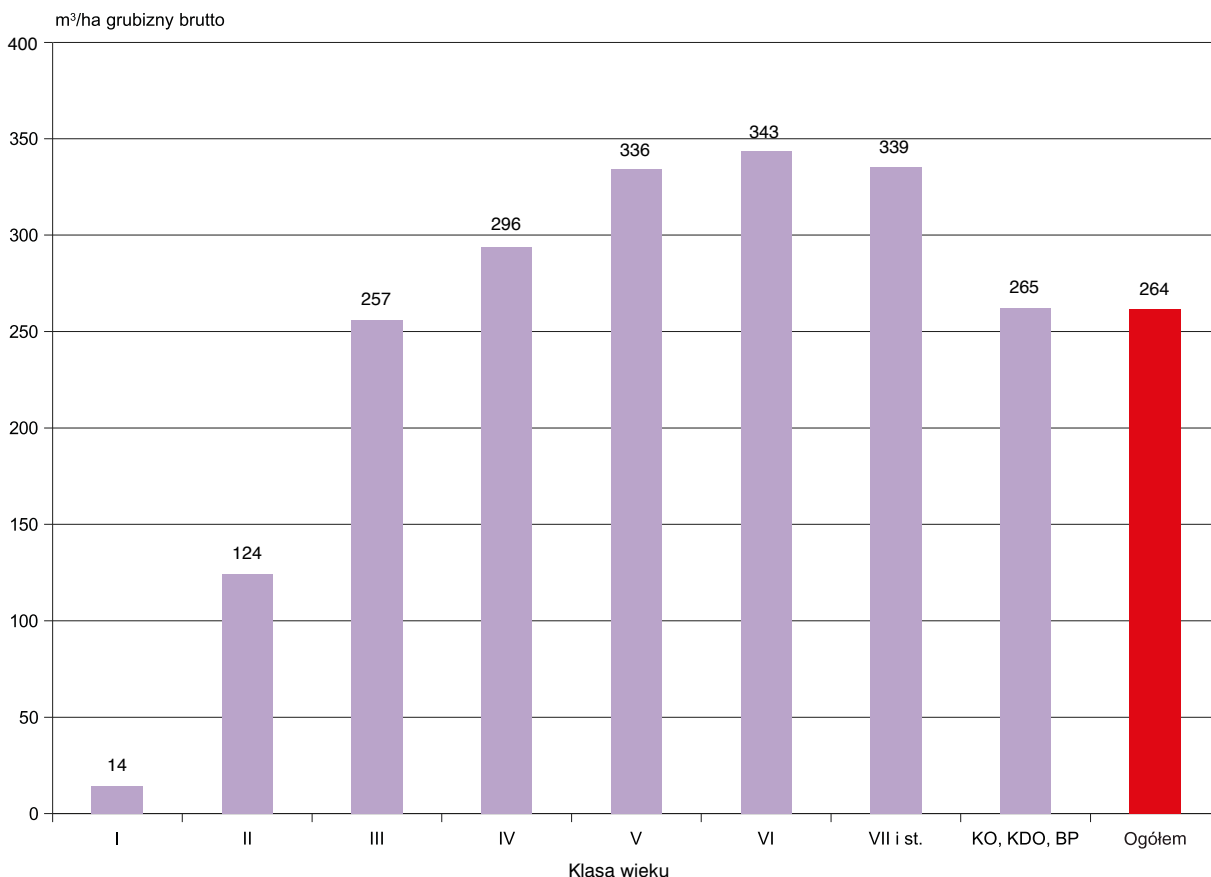
Tabela IV-7. UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH ORAZ PRZEKIĘTNY WIEK DRZEWOSTANÓW – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przekiętna zasobnořć na grun. leś. zalesionych	Przekiętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	39 757	48,5	10 339,5	47,8	260	68
Św	4 225	5,2	1 340,3	6,2	317	78
Jd	8 253	10,1	2 922,5	13,5	354	83
Bk	7 831	9,6	2 227,1	10,3	284	84
Db, Kl, Wz	8 818	10,8	2 187,4	10,1	248	79
Gb	1 004	1,2	202,2	0,9	201	66
Brz	5 980	7,3	1 131,3	5,2	189	57
OI	4 733	5,8	964,7	4,5	204	55
Tp	245	0,3	63,9	0,3	262	63
Os	1 114	1,4	231,9	1,1	208	63
Ogółem	81 960	100,0	21 610,8	100,0	264	71

Tabela IV-8. PRZEKIĘTNA ZASOBNOŘĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Przekiętna zasobnořć w m ³ /ha										ogółem na powierzchni leśnej
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	8	13	145	275	299	319	314	317	240	260	253
Św	14	7	106	285	362	402	439	437	291	317	313
Jd	20	1	74	352	429	421	407	368	318	354	348
Bk	23	5	51	230	317	344	363	370	263	284	276
Db	16	5	86	220	271	294	323	350	229	248	237
Gb		7	92	183	231	206	321	315	155	201	201
Brz		32	115	204	230	238	247	166	178	189	189
OI	8	47	142	203	242	313	355	291	187	204	195
Tp	23	87	235	257	288	287	359	336	185	262	253
Os		21	125	196	250	308	281	243	169	208	208
Ogółem	13	14	124	257	296	336	343	339	265	264	257

Rysunek IV-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY GMINNE

i klas wieku przedstawia tabela IV-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku zobrazowano na rysunku IV-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach gminnych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 264 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 257 m³/ha.

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela IV-9 (dodatkowo rysunek IV-4). Większy niż przeciętny w lasach gminnych (38,6%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: pomorskim – 56,2%, dolnośląskim – 49,9%, małopolskim – 47,7% i zachod-

niopomorskim – 47,6%. Nieco większy niż przeciętny w lasach gminnych udział tych drzewostanów zarejestrowano także w województwach: lubuskim – 42,3%, warmińsko-mazurskim i opolskim – po 39,9%. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach: podlaskim – 19,0%, lubelskim – 19,9% i świętokrzyskim – 21,8%.

Tabela IV-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	290	273	650	1 219	1 120	1 232	863	754	694	6 805	7 095	8,4
	%	4,1	3,8	9,2	17,2	15,8	17,4	12,1	10,6	9,8	95,9	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	119	349	406	720	720	761	217	207	101	3 481	3 600	4,3
	%	3,3	9,7	11,3	20,0	20,0	21,1	6,0	5,8	2,8	96,7	100,0	
LUBELSKIE	P	30	108	143	359	445	171	26	13	62	1 327	1 357	1,6
	%	2,2	8,0	10,6	26,5	32,8	12,6	1,8	0,9	4,6	97,8	100,0	
LUBUSKIE	P	77	126	172	508	261	287	187	312	52	1 905	1 982	2,4
	%	3,9	6,4	8,7	25,5	13,2	14,5	9,5	15,7	2,6	96,1	100,0	
ŁÓDZKIE	P	70	182	362	777	643	395	496	194	148	3 197	3 267	3,9
	%	2,1	5,6	11,1	23,8	19,7	12,1	15,2	5,9	4,5	97,9	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	339	312	918	2 253	2 317	1 717	820	340	2 718	11 395	11 734	13,9
	%	2,9	2,7	7,8	19,2	19,7	14,6	7,0	2,9	23,2	97,1	100,0	
MAZOWIECKIE	P	83	164	265	551	651	344	64	103	105	2 247	2 330	2,8
	%	3,6	7,0	11,4	23,6	28,0	14,8	2,7	4,4	4,5	96,4	100,0	
OPOLSKIE	P	43	101	241	238	269	220	70	144	159	1 442	1 485	1,8
	%	2,9	6,8	16,2	16,0	18,2	14,8	4,7	9,7	10,7	97,1	100,0	
PODKARPACKIE	P	547	1 669	3 821	4 400	7 745	5 234	1 912	551	2 339	27 671	28 226	33,3
	%	1,9	5,9	13,5	15,6	27,5	18,5	6,8	2,0	8,3	98,1	100,0	
PODLASKIE	P	85	74	211	411	398	152	32	48	44	1 370	1 455	1,7
	%	5,8	5,1	14,5	28,3	27,3	10,4	2,3	3,3	3,0	94,2	100,0	
POMORSKIE	P	120	132	238	452	515	591	317	758	207	3 210	3 330	4,0
	%	3,6	4,0	7,1	13,6	15,5	17,7	9,5	22,8	6,2	96,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P	128	261	458	874	732	626	226	111	268	3 556	3 684	4,4
	%	3,5	7,1	12,4	23,7	19,9	17,0	6,1	3,0	7,3	96,5	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	30	69	148	246	341	104	17	4	107	1 036	1 066	1,3
	%	2,8	6,5	13,9	23,1	31,9	9,8	1,6	0,4	10,0	97,2	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	90	314	272	546	815	415	192	576	168	3 298	3 388	4,0
	%	2,7	9,3	8,0	16,1	24,0	12,2	5,7	17,0	5,0	97,3	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	98	328	686	1 303	1 900	579	327	443	106	5 672	5 770	6,9
	%	1,8	5,7	11,9	22,6	32,9	10,0	5,6	7,7	1,8	98,2	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	P	84	152	309	708	1 070	614	508	697	290	4 348	4 432	5,3
	%	1,9	3,4	7,0	16,0	24,1	13,9	11,5	15,7	6,5	98,1	100,0	
RAZEM	P	2 233	4 614	9 300	15 565	19 942	13 442	6 274	5 255	7 568	81 960	84 201	100,0
	%	2,7	5,5	11,0	18,5	23,7	16,0	7,4	6,2	9,0	97,3	100,0	

Rysunek IV-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY GMINNE

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową według województw przedstawia tabela IV-10, a wielkość zasobów drzewnych według województw obrazuje dodatkowo rysunek IV-5. Udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się między województwami od 26,2% do 65,8%

ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 48,3%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: świętokrzyskim – 26,2%, podlaskim – 26,8%, lubelskim – 27,8% i wielkopolskim – 29,9%; największy zaś w województwach: pomorskim – 65,8%, dolnośląskim – 63,6% i zachodniopomorskim – 56,4%.

Tabela IV-10. MIĄSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	3,4	2,7	1,7	57,2	287,0	325,5	411,8	310,7	260,1	204,3	1 861,0	1 864,4	8,6
	%	0,2	0,1	0,1	3,1	15,4	17,5	21,9	16,7	14,0	11,0	99,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	0,3	0,6	6,6	52,6	191,1	215,3	259,5	73,2	69,9	25,7	894,5	894,8	4,1
	%		0,1	0,7	5,9	21,4	24,1	28,9	8,2	7,8	2,9	100,0	100,0	
LUBELSKIE	M	0,1		2,5	17,1	83,0	122,3	55,8	9,2	4,9	16,9	311,7	311,8	1,4
	%			0,8	5,5	26,6	39,3	17,9	2,9	1,6	5,4	100,0	100,0	
LUBUSKIE	M	2,3	0,5	0,9	26,4	120,7	72,2	80,9	54,3	94,3	11,1	461,3	463,6	2,1
	%	0,5	0,1	0,2	5,7	26,0	15,6	17,5	11,7	20,3	2,4	99,5	100,0	
ŁÓDZKIE	M	0,5		4,5	53,4	197,3	176,7	124,0	158,0	52,5	38,3	804,7	805,2	3,7
	%	0,1		0,6	6,6	24,5	21,9	15,4	19,6	6,5	4,8	99,9	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	3,0	5,3	1,7	85,1	610,5	788,1	697,6	333,2	137,8	733,4	3 392,7	3 395,7	15,7
	%	0,1	0,2	0,1	2,5	18,0	23,1	20,5	9,8	4,1	21,6	99,9	100,0	
MAZOWIECKIE	M	0,7		2,3	39,4	128,3	170,6	109,3	21,3	28,6	26,5	526,3	527,0	2,4
	%	0,1		0,4	7,5	24,3	32,6	20,7	4,0	5,4	5,0	99,9	100,0	
OPOLSKIE	M	0,4	0,9	1,7	28,5	75,0	94,0	83,8	23,1	55,9	39,0	401,9	402,3	1,9
	%	0,1	0,2	0,4	7,1	18,6	23,5	20,8	5,7	13,9	9,7	99,9	100,0	
PODKARPACKIE	M	6,2	8,3	23,8	492,3	1 122,1	2 287,1	1 722,3	623,5	164,4	632,2	7 076,0	7 082,2	32,8
	%	0,1	0,1	0,3	7,0	15,8	32,4	24,3	8,8	2,3	8,9	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	1,4	0,1	1,6	27,8	99,9	117,3	53,1	13,0	15,0	10,0	337,8	339,2	1,6
	%	0,4		0,5	8,2	29,5	34,6	15,7	3,8	4,4	2,9	99,6	100,0	
POMORSKIE	M	4,0	0,6	1,6	34,9	121,3	149,4	184,5	106,2	256,6	50,9	906,0	910,0	4,2
	%	0,4	0,1	0,2	3,8	13,3	16,4	20,3	11,7	28,2	5,6	99,6	100,0	
ŚLĄSKIE	M	0,9	2,0	3,6	56,9	207,9	198,6	183,4	76,9	43,3	58,0	830,6	831,5	3,8
	%	0,1	0,2	0,4	6,8	25,1	23,9	22,1	9,2	5,2	7,0	99,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	0,1		1,3	17,0	59,5	95,8	31,9	4,7	1,4	23,5	235,1	235,2	1,1
	%			0,6	7,2	25,3	40,7	13,6	2,0	0,6	10,0	100,0	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	0,8	2,2	3,6	31,9	141,3	261,3	147,1	71,2	215,3	44,8	918,7	919,5	4,3
	%	0,1	0,2	0,4	3,5	15,4	28,4	16,0	7,7	23,4	4,9	99,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	3,0	1,7	5,0	97,3	356,9	537,7	167,3	102,8	134,6	23,2	1 426,5	1 429,5	6,6
	%	0,2	0,1	0,3	6,8	25,0	37,7	11,7	7,2	9,4	1,6	99,8	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	M	0,7	0,7	2,8	37,8	199,4	293,1	205,4	171,2	247,9	67,7	1 226,0	1 226,7	5,7
	%	0,1	0,1	0,2	3,1	16,3	23,8	16,7	14,0	20,2	5,5	99,9	100,0	
RAZEM	M	27,8	25,6	65,2	1 155,6	4 001,2	5 905,0	4 517,7	2 152,5	1 782,5	2 005,5	21 610,8	21 638,6	100,0
	%	0,1	0,1	0,3	5,3	18,5	27,4	20,9	9,9	8,2	9,3	99,9	100,0	

Rysunek IV-5. ZASOBY DRZEWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY GMINNE

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela IV-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk – wykazu-

jącymi przeważnie większą zasobność niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie największy udział tych gatunków (tabela IV-11) występuje w województwach małopolskim – 64,9% i dolnośląskim – 39,6%. Bliski średniego w kraju (24,7%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w woje-

Tabela IV-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tr, Lp, Wb	Os	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	785	2 284	29	501	2 183	32	674	383	22	202	7 095	8,4
	%	11,1	32,1	0,4	7,1	30,8	0,5	9,5	5,4	0,3	2,8	100,0	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	P	2 909	11		21	263	5	162	185	15	29	3 600	4,3
	%	80,9	0,3		0,6	7,3	0,1	4,5	5,1	0,4	0,8	100,0	
LUBELSKIE	P	765	6	13	28	224	61	97	132	2	29	1 357	1,6
	%	56,4	0,5	1,0	2,1	16,5	4,5	7,1	9,7	0,1	2,1	100,0	
LUBUSKIE	P	1 374	8		10	353	2	135	74	6	20	1 982	2,4
	%	69,4	0,4		0,5	17,8	0,1	6,8	3,7	0,3	1,0	100,0	
ŁÓDZKIE	P	1 947	21	4	36	685	14	410	134	2	14	3 267	3,9
	%	59,7	0,6	0,1	1,1	21,0	0,4	12,5	4,1	0,1	0,4	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	2 258	1 082	4 238	2 282	944	90	379	358	22	81	11 734	13,9
	%	19,2	9,2	36,3	19,4	8,0	0,8	3,2	3,0	0,2	0,7	100,0	
MAZOWIECKIE	P	1 745	5	1	1	143	11	206	190	1	27	2 330	2,8
	%	74,8	0,2			6,1	0,5	8,8	8,3	0,1	1,2	100,0	
OPOLSKIE	P	689	69		132	404	1	68	64	11	47	1 485	1,8
	%	46,4	4,6		8,9	27,2	0,1	4,6	4,3	0,7	3,2	100,0	
PODKARPACKIE	P	14 871	263	4 011	3 391	1 478	622	1 423	1 890	15	262	28 226	33,3
	%	52,8	0,9	14,2	12,0	5,2	2,2	5,0	6,7	0,1	0,9	100,0	
PODLASKIE	P	887	46			133	38	176	150	3	22	1 455	1,7
	%	60,9	3,2			9,1	2,7	12,1	10,3	0,2	1,5	100,0	
POMORSKIE	P	2 009	62	2	511	305	8	262	137	2	32	3 330	4,0
	%	60,2	1,9	0,1	15,3	9,2	0,2	7,9	4,1	0,1	1,0	100,0	
ŚLĄSKIE	P	1 823	187	71	322	413	23	630	140	22	53	3 684	4,4
	%	49,6	5,1	1,9	8,7	11,2	0,6	17,1	3,8	0,6	1,4	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	801	3	25	48	78	9	66	27		9	1 066	1,3
	%	75,3	0,3	2,3	4,5	7,3	0,8	6,2	2,5		0,8	100,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	P	1 785	134	1	330	396	19	337	307	10	69	3 388	4,0
	%	52,6	4,0		9,7	11,7	0,6	9,9	9,1	0,3	2,1	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	3 841	17	2	66	654	18	624	275	104	169	5 770	6,9
	%	66,7	0,3		1,1	11,3	0,3	10,8	4,8	1,8	2,9	100,0	
ZACHODNIO- POMORSKIE	P	2 363	84	3	420	611	51	334	500	17	49	4 432	5,3
	%	53,2	1,9	0,1	9,5	13,8	1,2	7,5	11,3	0,4	1,1	100,0	
RAZEM	P	40 852	4 282	8 400	8 099	9 267	1 004	5 983	4 946	254	1 114	84 201	100,0
	%	48,5	5,1	10,0	9,6	11,0	1,2	7,1	5,9	0,3	1,3	100,0	

wództwie podkarpackim. W pozostałych województwach udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 0,2% w województwie mazowieckim do 17,3% w województwie pomorskim. Drzewostany o mniejszej zasobności, z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 66,6% ogólnej powierzchni lasów gminnych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących oraz województw (tabela IV-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela IV-11).

Tabela IV-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	Oi	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
M	192,2	806,4	7,5	104,6	501,9	9,4	114,8	79,6	4,7	43,3	1 864,4	8,6	
DOLNOŚLĄSKIE	%	10,3	43,2	0,4	5,6	26,9	0,5	6,2	4,3	0,3	2,3	100,0	
M	760,7	1,9		3,5	53,0	1,5	25,2	36,3	3,7	9,0	894,8	4,1	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	%	85,0	0,2		0,4	5,9	0,2	2,8	4,1	0,4	1,0	100,0	
M	179,4	1,3	5,1	8,8	60,7	11,0	14,8	25,3	0,5	4,9	311,8	1,4	
LUBELSKIE	%	57,6	0,4	1,6	2,8	19,4	3,6	4,7	8,1	0,2	1,6	100,0	
M	313,8	2,2	0,1	0,6	92,0	0,4	28,5	20,7	1,3	4,0	463,6	2,1	
LUBUSKIE	%	67,7	0,5		0,1	19,8	0,1	6,1	4,5	0,3	0,9	100,0	
M	483,4	5,0	0,8	5,6	187,5	4,0	82,9	32,5	0,5	3,0	805,2	3,7	
ŁÓDZKIE	%	60,0	0,6	0,1	0,7	23,3	0,5	10,3	4,0	0,1	0,4	100,0	
M	541,6	277,5	1 517,5	634,8	253,5	18,5	75,4	59,3	5,0	12,6	3 395,7	15,7	
MAŁOPOLSKIE	%	15,9	8,2	44,8	18,7	7,5	0,5	2,2	1,7	0,1	0,4	100,0	
M	397,2	0,9	0,2	0,3	36,2	1,8	37,2	46,4	0,6	6,2	527,0	2,4	
MAZOWIECKIE	%	75,3	0,2		0,1	6,9	0,3	7,1	8,8	0,1	1,2	100,0	
M	191,3	25,7	0,1	22,4	111,8	0,5	15,7	16,0	2,5	16,3	402,3	1,9	
OPOLSKIE	%	47,5	6,4		5,6	27,8	0,1	3,9	4,0	0,6	4,1	100,0	
M	3 704,7	62,7	1 362,0	988,5	276,2	113,6	217,7	311,2	3,7	41,9	7 082,2	32,7	
PODKARPACKIE	%	52,2	0,9	19,2	14,0	3,9	1,6	3,1	4,4	0,1	0,6	100,0	
M	222,2	12,9		0,1	27,6	11,7	28,3	32,3	0,7	3,4	339,2	1,6	
PODLASKIE	%	65,7	3,8		8,1	3,4	8,3	9,6	0,2	1,0	100,1		
M	562,0	19,0	0,7	151,3	75,3	2,0	58,9	32,5	0,4	7,9	910,0	4,2	
POMORSKIE	%	61,7	2,1	0,1	16,6	8,3	0,2	6,5	3,6		0,9	100,0	
M	407,3	58,5	22,5	82,3	87,0	5,6	125,2	30,8	6,0	6,3	831,5	3,8	
ŚLĄSKIE	%	48,9	7,0	2,7	9,9	10,5	0,7	15,1	3,7	0,7	0,8	100,0	
M	184,3	0,6	6,6	11,2	14,2	1,6	9,7	5,4	0,1	1,5	235,2	1,1	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	78,4	0,3	2,8	4,8	6,0	0,7	4,1	2,3		0,6	100,0	
M	535,9	35,8	0,4	95,3	80,1	4,0	82,8	65,5	2,3	17,4	919,5	4,2	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	%	58,3	3,9		10,4	8,7	0,4	9,0	7,1	0,3	1,9	100,0	
M	981,0	2,9	0,7	9,9	159,4	4,4	138,7	62,8	27,5	42,2	1 429,5	6,6	
WIELKOPOLSKIE	%	68,6	0,2		0,7	11,2	0,3	9,7	4,4	1,9	3,0	100,0	
M	691,5	27,8	1,2	114,0	178,1	12,2	75,5	109,8	4,6	12,0	1 226,7	5,7	
ZACHODNIO- POMORSKIE	%	56,3	2,3	0,1	9,3	14,5	1,0	6,2	8,9	0,4	1,0	100,0	
RAZEM	M	10 348,5	1 341,1	2 925,4	2 233,2	2 194,5	202,2	1 131,3	966,4	64,1	231,9	21 638,6	100,0
	%	47,8	6,2	13,5	10,4	10,1	0,9	5,2	4,5	0,3	1,1	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela IV-13. Waha się on od 60 do 86 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: pomorskim – 86 lat i zachodniopomorskim – 82 lata, natomiast najniższym: w podlaskim i świętokrzyskim – po 60 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawiono w tabeli IV-13. Największą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 298 m³/ha, pomorskiego i zachodniopomorskiego – po 282 m³/ha.

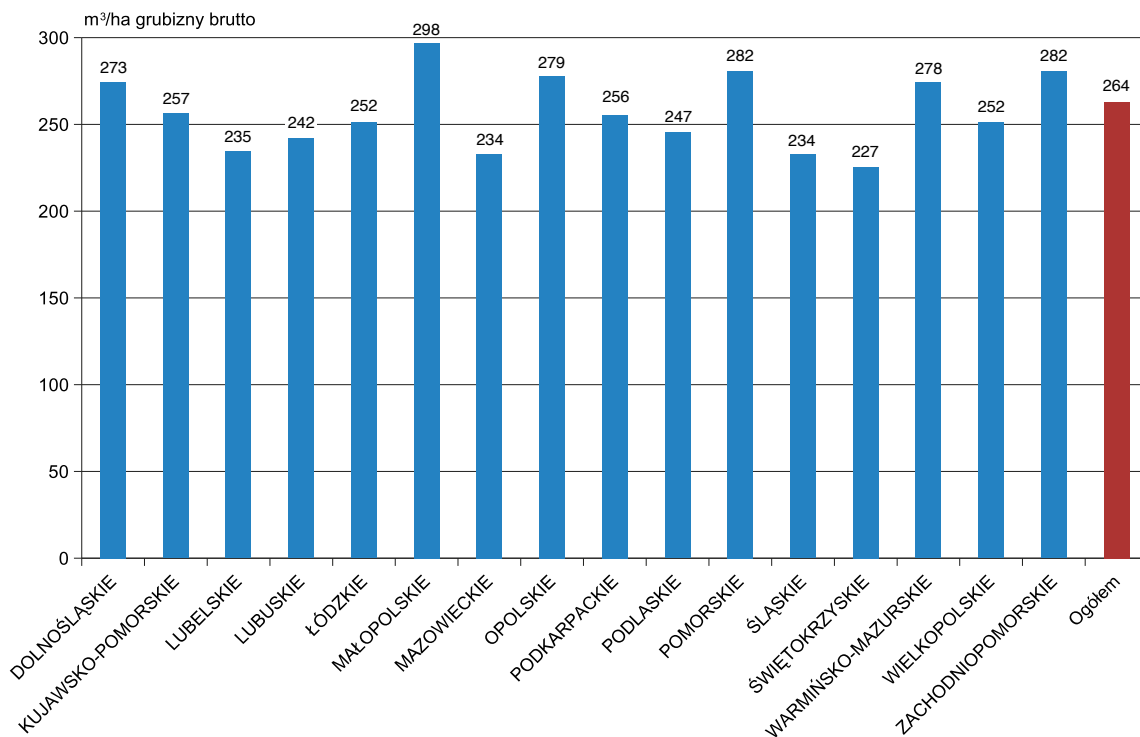
Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (264 m³/ha) wykazują także drzewostany województw: opolskiego – 279 m³/ha oraz warmińsko-mazurskiego – 278 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: świętokrzyskiego – 227 m³/ha oraz mazowieckiego i śląskiego – po 234 m³/ha.

Przeciętną zasobność w lasach gminnych według województw przedstawia dodatkowo rysunek IV-6.

Tabela IV-13. PRZECIĘTNY WIEK I PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność grubizny brutto w m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	79	273
KUJAWSKO-POMORSKIE	67	257
LUBELSKIE	61	235
LUBUSKIE	75	242
ŁÓDZKIE	71	252
MAŁOPOLSKIE	76	298
MAZOWIECKIE	64	234
OPOLSKIE	71	279
PODKARPACKIE	68	256
PODLASKIE	60	247
POMORSKIE	86	282
ŚLĄSKIE	66	234
ŚWIĘTOKRZYSKIE	60	227
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	75	278
WIELKOPOLSKIE	67	252
ZACHODNIOPOMORSKIE	82	282
Ogółem	71	264

Rysunek IV-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela IV-14 przedstawia użytkowanie w lasach gminnych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny

(Leśnictwo 2009–2018). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela IV-14. UŻYTKOWANIE W LASACH GMINNYCH

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			%
1	2	3	4	5	6
2008	84	b.d.	147	184	b.d.
2009	84	b.d.	130	163	b.d.
2010	84	b.d.	131	164	b.d.
2011	84	b.d.	153	191	b.d.
2012	84	b.d.	126	158	b.d.
2013	84	b.d.	127	159	b.d.
2014	84	20 669	143	179	0,87
2015	84	20 895	131	164	0,78
2016	84	20 988	131	164	0,78
2017	84	21 639	127	159	0,73

* Miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25.

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Powierzchnia lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych w kraju według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 185 642 ha, co stanowi około 2,0% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2018). W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych o powierzchni 177 927 ha, co stanowi 95,8% ogólnej powierzchni lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 171 557 ha (92,4%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 6370 ha (3,4%).

W Banku Danych o Lasach nie została zgromadzona jedynie dokumentacja urzędniowa dla Słowińskiego Parku Narodowego ze względu na brak zatwierzonego planu ochrony parku.

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto ogółem (odpowiednio w ha i tys. m³) oraz udział poszczególnych klas

wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych przedstawiają tabele V-1 i V-2, natomiast procentowy układ siedlisk według województw – tabela V-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek V-1.

Tabela V-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		gruntów leśnych niezalesionych	Powierzchnia w %									ogółem gruntów leśnych
	ha	%		gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku									
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bs	218	0,1	0,5		3,7	37,2	43,0	6,9	0,9	7,3	0,5	99,5	100,0
Bśw	18 825	10,1	0,2	0,3	5,1	14,4	27,1	21,9	17,1	13,6	0,3	99,8	100,0
Bw	1 112	0,6	1,1	0,5	6,2	12,5	18,6	26,7	10,3	24,1		98,9	100,0
Bb	911	0,5	0,8		2,6	1,5	7,7	12,2	5,0	68,2	2,0	99,2	100,0
BMśw	19 212	10,3	0,7	1,6	9,6	18,7	18,2	17,4	15,1	17,8	0,9	99,3	100,0
BMw	2 136	1,2	0,9	0,3	5,6	13,2	23,4	26,3	14,7	15,4	0,2	99,1	100,0
BMb	1 147	0,6	0,4	0,3	3,9	9,6	20,6	9,9	10,9	43,1	1,3	99,6	100,0
LMśw	16 769	9,0	0,6	2,0	13,3	12,6	13,4	16,9	15,6	23,7	1,9	99,4	100,0
LMw	2 169	1,2	3,6	1,3	10,9	26,3	18,8	14,8	4,3	18,2	1,8	96,4	100,0
LMb	6 839	3,7	3,2	0,1	4,9	20,2	34,5	17,4	9,3	9,8	0,6	96,8	100,0
Lśw	9 261	5,0	1,1	2,8	7,8	8,4	10,7	15,6	11,6	38,3	3,7	98,9	100,0
Lw	5 591	3,0	7,5	0,9	21,9	10,1	12,1	8,8	6,4	29,4	2,9	92,5	100,0
OI	7 585	4,1	2,9	0,1	9,1	20,8	32,7	17,3	12,6	4,5		97,1	100,0
OIJ	3 504	1,9	7,3	0,1	11,3	7,8	12,2	20,7	19,5	15,6	5,5	92,7	100,0
LI	125	0,1	2,4		6,4	14,4	24,0	13,6	4,8	34,4		97,6	100,0
BMwyż	243	0,1	0,8	0,4	0,8	5,3	13,6	23,5	18,5	35,9	1,2	99,2	100,0
LMwyż	2 753	1,5	0,1	0,4	1,2	2,9	11,6	29,3	25,6	26,8	2,1	99,9	100,0
Lwyż	7 686	4,1	1,0	0,5	3,1	2,8	13,6	24,0	20,3	33,2	1,5	99,0	100,0
OIJwyż	9				44,5	33,3	22,2					100,0	100,0
Ltwyż	2				100,0							100,0	100,0
BWG	6 643	3,6			2,7	41,9	10,2	5,1	6,4	32,6	1,1	100,0	100,0
BG	454	0,2	1,5		0,9	2,2	4,4	13,0	8,4	64,3	5,3	98,5	100,0
BMG	6 103	3,3		0,6	14,0	11,2	10,7	10,3	14,5	37,1	1,6	100,0	100,0
LMG	11 721	6,3	2,4	0,9	7,1	10,8	12,0	21,1	17,8	25,6	2,3	97,6	100,0
LG	54 109	29,3	1,7	0,2	2,2	13,5	12,0	16,8	23,1	26,9	3,6	98,3	100,0
OIJG	60		1,7		26,7	44,9	26,7					98,3	100,0
LIG	455	0,2	5,9	0,4	14,9	44,9	16,0	3,1	4,2	8,8	1,8	94,1	100,0
RAZEM	185 642	100,0	1,6	0,7	6,6	14,4	16,2	17,4	16,9	24,1	2,1	98,4	100,0

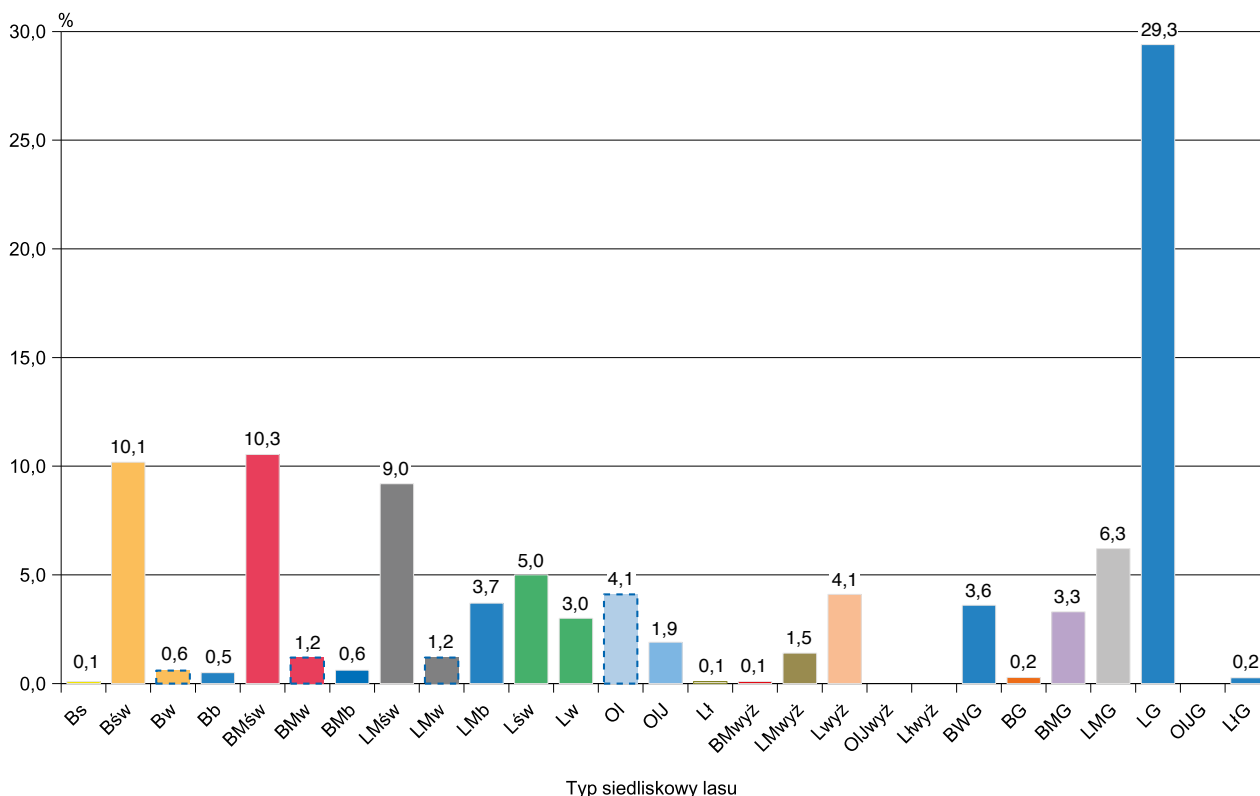
Tabela V-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Typ siedliskowy lasu	Miąższość brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższość grubizny brutto w %											ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezależnie	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	36,6	0,1				1,4	25,4	52,2	8,7	0,8	11,2	0,3	100,0	100,0
Bśw	5 679,1	9,4				1,8	11,9	27,6	24,4	18,8	15,2	0,3	100,0	100,0
Bw	356,5	0,6	0,1			2,8	10,9	16,2	30,0	11,3	28,7		99,9	100,0
Bb	163,9	0,3	0,1	0,1		1,3	1,3	5,2	11,7	5,6	73,5	1,2	99,9	100,0
BMśw	6 549,8	10,8		0,1		4,5	17,4	18,8	19,9	17,1	21,4	0,8	100,0	100,0
BMw	681,0	1,1	0,1	0,1		2,5	10,5	21,6	29,0	16,6	19,4	0,2	99,9	100,0
BMb	214,0	0,4				2,6	8,4	21,8	10,2	11,1	45,1	0,8	100,0	100,0
LMśw	6 037,2	10,0		0,1	0,1	5,1	11,0	13,9	19,7	19,2	29,5	1,4	100,0	100,0
LMw	573,1	0,9	0,2	0,1	0,2	5,4	21,9	18,5	17,0	5,3	29,3	2,1	99,8	100,0
LMB	989,1	1,6	0,2			3,2	20,0	36,5	17,0	9,9	12,3	0,9	99,8	100,0
Lśw	3 310,0	5,5		0,2	0,1	2,1	6,2	10,8	16,1	12,7	47,3	4,5	100,0	100,0
Lw	1 553,4	2,6	0,1	0,1		7,1	8,3	11,2	11,3	8,6	48,9	4,4	99,9	100,0
OI	1 776,3	2,9	0,1			4,9	17,8	30,3	21,0	19,2	6,7		99,9	100,0
OIJ	1 207,0	2,0	0,1			3,4	6,0	10,9	23,9	26,7	21,5	7,5	99,9	100,0
LI	33,8	0,1	0,3	0,9		2,1	14,2	25,7	15,7	5,6	35,2	0,3	99,7	100,0
BMwyż	105,4	0,2				0,4	3,3	12,3	19,8	19,1	43,8	1,3	100,0	100,0
LMwyż	1 188,2	2,0				0,4	1,9	11,3	28,2	26,0	31,0	1,2	100,0	100,0
Lwyż	3 121,8	5,2				0,9	1,8	12,2	23,9	22,3	37,9	1,0	100,0	100,0
OIJwyż	2,4					25,0	50,0	25,0					100,0	100,0
Lwyż	0,2					100,0							100,0	100,0
BWG	1 397,5	2,3				0,1	3,8	10,2	9,4	9,7	65,6	1,2	100,0	100,0
BG	117,4	0,2	0,1				2,0	3,7	19,5	7,3	62,3	5,1	99,9	100,0
BMG	1 435,4	2,4		0,3		1,7	6,0	15,8	16,2	22,4	36,6	1,0	100,0	100,0
LMG	4 399,2	7,3		0,1		1,4	7,1	13,1	25,3	20,7	30,4	1,9	100,0	100,0
LG	19 469,5	31,9	0,1	0,1		0,5	7,9	10,6	18,8	26,4	32,4	3,2	99,9	100,0
OIJG	7,8					10,3	42,3	47,4					100,0	100,0
LIG	92,3	0,2	0,1	0,2		9,2	36,1	16,5	4,4	9,3	20,7	3,5	99,9	100,0
RAZEM	60 497,9	100,0		0,1		2,2	9,6	15,1	20,1	20,5	30,3	2,1	100,0	100,0

Tabela V-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																												
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OJ	LJ	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OJwyż	Lwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJG	LIG	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
DOLNOŚLĄSKIE																0,2	1,4	0,3				1,3	36,3	49,1	11,2		0,2	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE																													
LUBELSKIE		7,2	1,3	0,9	13,2	4,7	1,4	5,8	6,7	11,8	0,2	0,7	3,4	0,1		1,5	13,9	27,2										100,0	
LUBUSKIE		17,4			33,6			24,9	0,2	0,4	19,2	0,2	3,9	0,2														100,0	
ŁÓDZKIE								100,0																				100,0	
MAŁOPOLSKIE																												100,0	
MAZOWIECKIE	0,7	37,6	1,6		19,7	3,2		11,7	0,7		2,5	9,2	5,1	7,9	0,1			4,6			24,5	1,2	9,0	21,0	39,4			100,0	
OPOLSKIE																													100,0
PODKARPACKIE																			0,7					1,7	96,6	0,1	0,8		100,0
PODLASKIE		5,9	1,5	2,3	12,9	1,7	2,2	17,0	2,8	14,8	10,4	8,9	15,8	3,8														100,0	
POMORSKIE	0,3	37,0	0,3	0,1	26,3	1,3	2,4	17,2	1,9	5,0	5,9	0,4	1,4	0,5														100,0	
ŚLĄSKIE																													100,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE																0,6	13,0	39,9	0,1					5,9	40,5				100,0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE																													100,0
WIELKOPOLSKIE		6,6			14,1			22,3		0,2	52,2	1,0	0,6	1,0	2,0														100,0
ZACHODNIO-POMORSKIE		12,7		0,1	35,7		0,1	37,1	0,3	0,1	11,7	0,1	1,8	0,3														100,0	
RAZEM	0,1	10,1	0,6	0,5	10,3	1,2	0,6	9,0	1,2	3,7	5,0	3,0	4,1	1,9	0,1	0,1	1,5	4,1			3,6	0,2	3,3	6,3	29,3	0,2	100,0		

Rysunek V-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las górski (LG), bór mieszany świeży (BMśw), bór świeży (Bśw) oraz las mieszany świeży (LMśw) zajmujące odpowiednio 29,3%, 10,3%, 10,1% oraz 9,0% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 30,6%, lasowe – 63,4%, olsowe – 6,0% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 51,4%, wyżynnych – 5,7%, a górskich – 42,9% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższoci drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela V-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela V-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek V-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 185 642 ha, w tym:

– grunty zalesione	182 724 ha,	tj. 98,4%
– grunty niezalesione	2 918 ha,	tj. 1,6%
	<u>185 642 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	105 317 ha,	tj. 57,6%
– gatunki liściaste	77 407 ha,	tj. 42,4%
	<u>182 724 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty leśne niezalesione	2 918	1,6
I i II klasa wieku (1–40 lat)	13 687	7,4
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	56 863	30,6
V i starsze oraz KO, KDO, BP	112 174	60,4
Razem	185 642	100,0

Tabela V-4. POWIERZCHNIOWO-MIAŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha (P) / miąższność grubizny brutto w tys. m³ (M)																	Ogółem		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku															razem	zw. z gosp. leśną	% zal.	
		prze- stoję	I		II		III		IV		V			VI	VII i st.	KO, KDO, BP				ha/lys. m³
2	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	17	18	19	
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17				
P	190	168	357	1 214	2 665	6 520	5 633	6 520	8 918	5 596	7 063	5 936	10 090	12 276	1 365	67 801	67 991	99,7		
M	1,2	0,1	7,0	97,8	480,1	1 925,6	823,1	1 925,6	2 827,8	1 892,0	2 627,1	2 289,3	3 850,2	4 592,7	351,0	21 773,8	21 775,0	100,0		
P	156	5	95	680	1 470	2 448	2 448	1 747	1 748	1 840	2 322	2 274	4 346	8 568	1 098	28 641	28 797	99,5		
M	0,8	6,8	2,0	21,4	159,7	481,1	511,7	511,7	595,7	742,5	971,3	980,5	1 788,7	3 380,5	398,9	10 040,8	10 041,6	100,0		
P	71	1	17	5	123	477	174	477	142	233	401	832	2 529	3 798	143	8 875	8 946	99,2		
M	0,4	4,0	0,1	14,9	137,2	47,3	26,7	137,2	47,3	99,8	163,2	343,5	1 076,1	1 779,2	52,2	3 744,2	3 744,6	100,0		
P	417	174	469	1 899	4 258	8 255	8 255	8 744	10 808	7 669	9 786	9 042	16 965	24 642	2 606	105 317	105 734	99,6		
M	2,4	20,8	0,1	119,2	654,7	1 330,9	2 574,5	2 574,5	3 470,8	2 734,3	3 761,6	3 613,3	6 715,0	9 752,4	802,1	35 558,8	35 561,2	100,0		
P	1 040	6	229	171	278	1 793	450	1 793	916	2 089	2 751	5 245	11 030	15 231	598	40 787	41 827	97,5		
M	10,6	18,7	0,9	3,1	14,2	423,9	65,1	423,9	255,9	810,8	1 004,3	2 181,8	4 499,1	6 510,9	159,0	15 947,7	15 958,3	99,9		
P	916	44	332	858	1 647	322	314	349	381	381	425	483	780	2 915	86	8 936	9 852	90,7		
M	4,7	8,4	2,9	29,0	156,3	49,8	71,7	71,7	95,1	119,1	139,4	167,1	300,3	1 334,4	26,1	2 499,6	2 504,3	99,8		
P	30	1	6	5	5	56	17	56	24	61	26	77	148	578	164	1 168	1 198	97,5		
M	0,2	0,5	0,1	0,1	0,6	11,3	4,5	11,3	7,1	16,9	8,2	35,0	72,8	282,4	77,9	517,4	517,6	100,0		
P	60		66	485	1 074	1 291	1 291	1 400	2 709	1 960	832	1 132	829	360	33	12 171	12 231	99,5		
M	2,0	1,9	1,6	26,2	129,4	203,7	248,1	248,1	468,9	353,0	174,5	193,9	153,4	36,5	4,9	1 996,0	1 998,0	99,9		
P	451	2	30	272	1 096	1 779	1 779	2 142	1 681	1 293	1 111	1 128	1 665	797	328	13 324	13 775	96,7		
M	3,2	2,1	1,5	20,4	175,3	337,4	433,4	433,4	381,3	385,9	372,6	396,0	687,8	345,1	144,5	3 683,3	3 686,5	99,9		
P						2	0,7	0,9	1,6	0,2	3,2	9			5	28	28	100,0		
M						3	0,7	0,9	1,6	0,2	3,2	9			1,7	9,5	9,5	100,0		
P	4	1	12	31	236	126	126	83	97	45	98	80	3	42	139	993	997	99,6		
M	0,1	0,2	0,2	0,4	5,9	11,7	11,7	16,2	26,1	23,1	47,4	36,5	1,2	19,3	74,2	262,4	262,5	100,0		
P	2 501	54	675	1 822	4 336	3 987	5 791	5 791	5 779	5 830	5 252	8 145	14 455	19 928	1 353	77 407	79 908	96,9		
M	20,8	31,8	7,2	79,2	481,7	672,9	1 205,5	1 205,5	1 236,0	1 709,0	1 749,6	3 010,3	5 714,6	8 530,3	487,8	24 915,9	24 936,7	99,9		
RAZEM	2 918	228	1 144	3 721	8 594	12 242	14 535	14 535	16 587	13 499	15 038	17 187	31 420	44 570	3 959	182 724	185 642	98,4		
	23,2	0,1	16,3	198,4	1 136,4	2 003,8	3 780,0	3 780,0	4 706,8	4 443,3	5 511,2	6 623,6	12 429,6	18 282,7	1 289,9	60 474,7	60 497,9	100,0		

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2018 r. ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej w parkach narodowych wynosi 60 497,9 tys. m³. Zestawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele V-4 i V-6.

Z danych, które przedstawiono w tabeli V-4, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	60 474,7 tys. m ³ ,	tj. 99,96%
– grunty niezalesione	23,2 tys. m ³ ,	tj. 0,04%
	60 497,9 tys. m ³ ,	tj. 100,00%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	35 558,8 tys. m ³ ,	tj. 58,8%
– gatunki liściaste	24 915,9 tys. m ³ ,	tj. 41,2%
	60 474,7 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

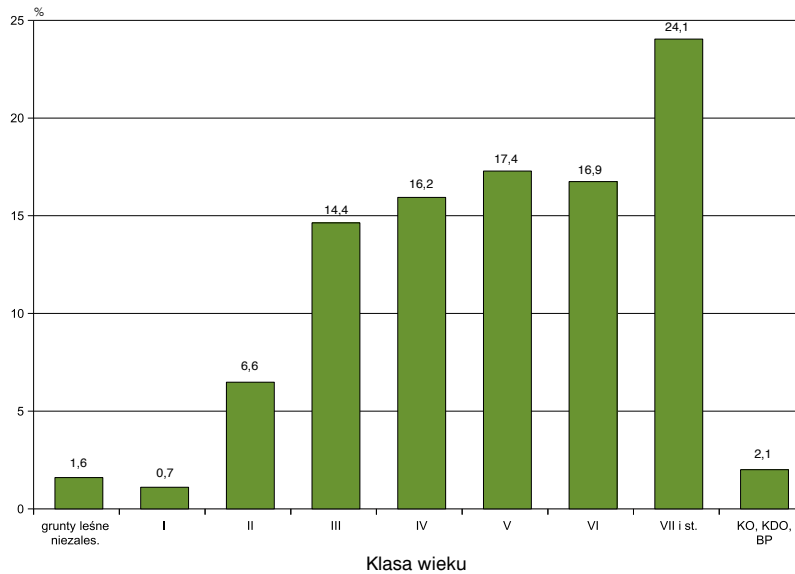
Miąższość grubizny brutto, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość	
	tys. m ³	%
Grunty leśne niezalesione	23,2	
Przestoje na gruntach zalesionych	52,6	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	1 351,2	2,2
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	14 933,9	24,7
V i starsze oraz KO, KDO, BP	44 137,0	73,0
Razem	60 497,9	100,00

Tabela V-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	grunty leśne niezales.	Powierzchnia w ha									Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
		grunty leśne zalesione w klasach wieku									razem	ha	%
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	190	525	3 879	12 153	14 514	12 999	10 090	12 276	1 365	67 801	67 991	36,7
	%	0,3	0,8	5,7	17,9	21,3	19,1	14,8	18,1	2,0	99,7	100,0	
Św	P	156	100	2 150	4 195	3 588	4 596	4 346	8 568	1 098	28 641	28 797	15,5
	%	0,5	0,3	7,5	14,6	12,5	16,0	15,1	29,7	3,8	99,5	100,0	
Jd	P	71	18	128	651	375	1 233	2 529	3 798	143	8 875	8 946	4,8
	%	0,8	0,2	1,4	7,3	4,2	13,8	28,3	42,5	1,6	99,3	100,1	
R-M	P	417	643	6 157	16 999	18 477	18 828	16 965	24 642	2 606	105 317	105 734	57,0
IGLASTE	%	0,4	0,6	5,8	16,1	17,5	17,8	16,0	23,3	2,5	99,6	100,0	
Bk	P	1 040	235	449	2 243	3 005	7 996	11 030	15 231	598	40 787	41 827	22,6
	%	2,5	0,6	1,1	5,4	7,2	19,1	26,4	36,3	1,4	97,5	100,0	
Db	P	916	376	2 505	636	730	908	780	2 915	86	8 936	9 852	5,3
	%	9,3	3,8	25,4	6,5	7,4	9,2	7,9	29,6	0,9	90,7	100,0	
Gb	P	30	7	10	73	85	103	148	578	164	1 168	1 198	0,6
	%	2,5	0,6	0,8	6,1	7,1	8,6	12,4	48,2	13,7	97,5	100,0	
Brz	P	60	66	1 559	2 691	4 669	1 964	829	360	33	12 171	12 231	6,6
	%	0,5	0,5	12,7	22,0	38,2	16,1	6,8	2,9	0,3	99,5	100,0	
OI	P	451	32	1 368	3 921	2 974	2 239	1 665	797	328	13 324	13 775	7,4
	%	3,3	0,2	9,9	28,4	21,6	16,3	12,1	5,9	2,4	96,8	100,1	
Tp	P				5	4	9		5	5	28	28	
	%				17,9	14,3	32,0		17,9	17,9	100,0	100,0	
Os	P	4	13	267	209	142	178	3	42	139	993	997	0,5
	%	0,4	1,3	26,7	21,0	14,3	17,9	0,3	4,1	14,0	99,6	100,0	
R-M	P	2 501	729	6 158	9 778	11 609	13 397	14 455	19 928	1 353	77 407	79 908	43,0
LIŚCIASTE	%	0,4	0,6	5,8	16,1	17,5	17,8	16,0	23,3	2,5	99,6	100,0	
RAZEM	P	2 918	1 372	12 315	26 777	30 086	32 225	31 420	44 570	3 959	182 724	185 642	100,0
	%	1,6	0,7	6,6	14,4	16,2	17,4	16,9	24,1	2,1	98,4	100,0	

Rysunek V-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Tabela V-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
So M	1,2	10,0	7,1	577,9	2 748,7	4 719,8	4 916,4	3 850,2	4 592,7	351,0	21 773,8	21 775,0	36,0
So %				2,7	12,6	21,7	22,6	17,7	21,1	1,6	100,0	100,0	
Św M	0,8	6,8	2,0	181,1	992,8	1 338,2	1 951,8	1 788,7	3 380,5	398,9	10 040,8	10 041,6	16,6
Św %		0,1		1,8	9,9	13,3	19,4	17,8	33,7	4,0	100,0	100,0	
Jd M	0,4	4,0	0,1	14,9	163,9	147,1	506,7	1 076,1	1 779,2	52,2	3 744,2	3 744,6	6,2
Jd %		0,1		0,4	4,4	3,9	13,5	28,7	47,6	1,4	100,0	100,0	
R-M M	2,4	20,8	9,2	773,9	3 905,4	6 205,1	7 374,9	6 715,0	9 752,4	802,1	35 558,8	35 561,2	58,8
IGLASTE %		0,1		2,2	11,0	17,4	20,7	18,9	27,4	2,3	100,0	100,0	
Bk M	10,6	18,7	0,9	17,3	489,0	1 066,7	3 186,1	4 499,1	6 510,9	159,0	15 947,7	15 958,3	26,4
Bk %		0,1	0,1	0,1	3,1	6,7	20,0	28,2	40,7	1,0	99,9	100,0	
Db M	4,7	8,4	2,9	185,3	121,5	214,2	306,5	300,3	1 334,4	26,1	2 499,6	2 504,3	4,1
Db %		0,2	0,3	0,1	7,4	4,9	8,6	12,2	12,0	53,3	1,0	99,8	100,0
Gb M	0,2	0,5	0,1	0,7	15,8	24,0	43,2	72,8	282,4	77,9	517,4	517,6	0,9
Gb %		0,1		0,1	3,1	4,6	8,3	14,1	54,6	15,1	100,0	100,0	
Brz M	2,0	1,9	1,6	155,6	451,8	821,9	368,4	153,4	36,5	4,9	1 996,0	1 998,0	3,3
Brz %		0,1	0,1	0,1	7,8	22,6	41,2	18,4	7,7	1,8	99,9	100,0	
OI M	3,2	2,1	1,5	195,7	770,8	767,2	768,6	687,8	345,1	144,5	3 683,3	3 686,5	6,1
OI %		0,1	0,1	5,3	20,9	20,8	20,8	18,7	9,4	3,9	99,9	100,0	
Tp M					1,6	1,8	3,2		1,7	1,2	9,5	9,5	
Tp %					16,8	18,9	33,8		17,9	12,6	100,0	100,0	
Os M	0,1	0,2	0,2	6,3	27,9	49,2	83,9	1,2	19,3	74,2	262,4	262,5	0,4
Os %		0,1	0,1	2,4	10,6	18,7	31,9	0,5	7,4	28,3	100,0	100,0	
R-M M	20,8	31,8	7,2	560,9	1 878,4	2 945,0	4 759,9	5 714,6	8 530,3	487,8	24 915,9	24 936,7	41,2
LIŚCIASTE %		0,1	0,1	2,2	7,5	11,8	19,1	22,9	34,2	2,0	99,9	100,0	
RAZEM M	23,2	52,6	16,4	1 334,8	5 783,8	9 150,1	12 134,8	12 429,6	18 282,7	1 289,9	60 474,7	60 497,9	100,0
RAZEM %		0,1		2,2	9,6	15,1	20,1	20,5	30,2	2,1	99,9	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych wynosi 90 lat, co obrazuje tabela V-7.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany grabowe (112 lat) oraz jodłowe (109 lat), natomiast najniższy – drzewostany osikowe, brzożowe i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (84 lata) oraz bukowych (107 lat), które zajmują odpowiednio 37,1% i 22,3% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela V-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność, w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej, według gatunków panujących przedstawia tabela V-7, natomiast według klas wieku – tabela V-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek V-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 331 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 326 m³/ha.

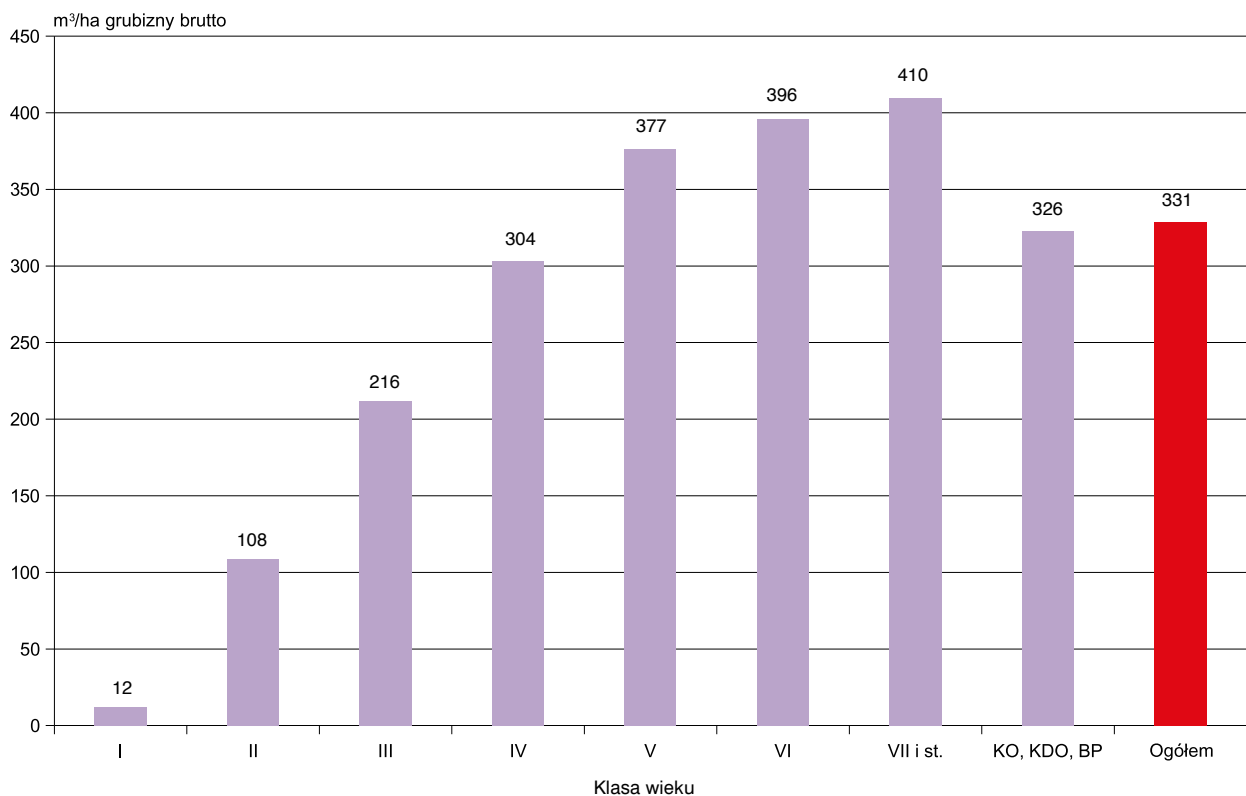
Tabela V-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych m ³ /ha	Przeciętny wiek lata
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%		
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	67 802	37,1	21 773,8	36,0	321	84
Św	28 641	15,7	10 040,8	16,6	351	93
Jd	8 875	4,9	3 744,2	6,2	422	109
Bk	40 788	22,3	15 947,7	26,4	391	107
Db, Kl, Wz	8 936	4,9	2 499,6	4,1	280	81
Gb	1 168	0,6	517,4	0,9	443	112
Brz	12 169	6,7	1 996,0	3,3	164	68
OI	13 325	7,3	3 683,3	6,1	276	73
Tp	28		9,5		334	78
Os	992	0,5	262,4	0,4	264	65
Ogółem	182 724	100,0	60 474,7	100,0	331	90

Tabela V-8. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	6	14	149	226	325	378	382	374	257	321	320
Św	5	20	84	237	373	425	412	395	363	351	349
Jd	5	6	117	252	393	411	425	468	366	422	419
Bk	10	4	39	218	355	398	408	427	266	391	382
Db	5	8	74	191	294	337	385	458	303	280	254
Gb	6	21	62	216	282	419	494	488	474	443	432
Brz	33	23	100	168	176	188	185	102	147	164	163
Ol	7	47	143	197	258	343	413	433	440	276	268
Tp			117	327	423	356		339	227	334	334
Os	37	16	24	134	347	471	355	473	533	264	264
Ogółem	8	12	108	216	304	377	396	410	326	331	326

Rysunek V-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela V-9 (dodatkowo rysunek V-4).

W 4 województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych. W pozostałych województwach większy niż przeciętny w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych (60,5%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: łódzkim – 92,4%, świętokrzyskim – 86,0%, wielkopolskim – 68,3%, podkarpackim – 67,0% i zachodniopomorskim – 66,8%.

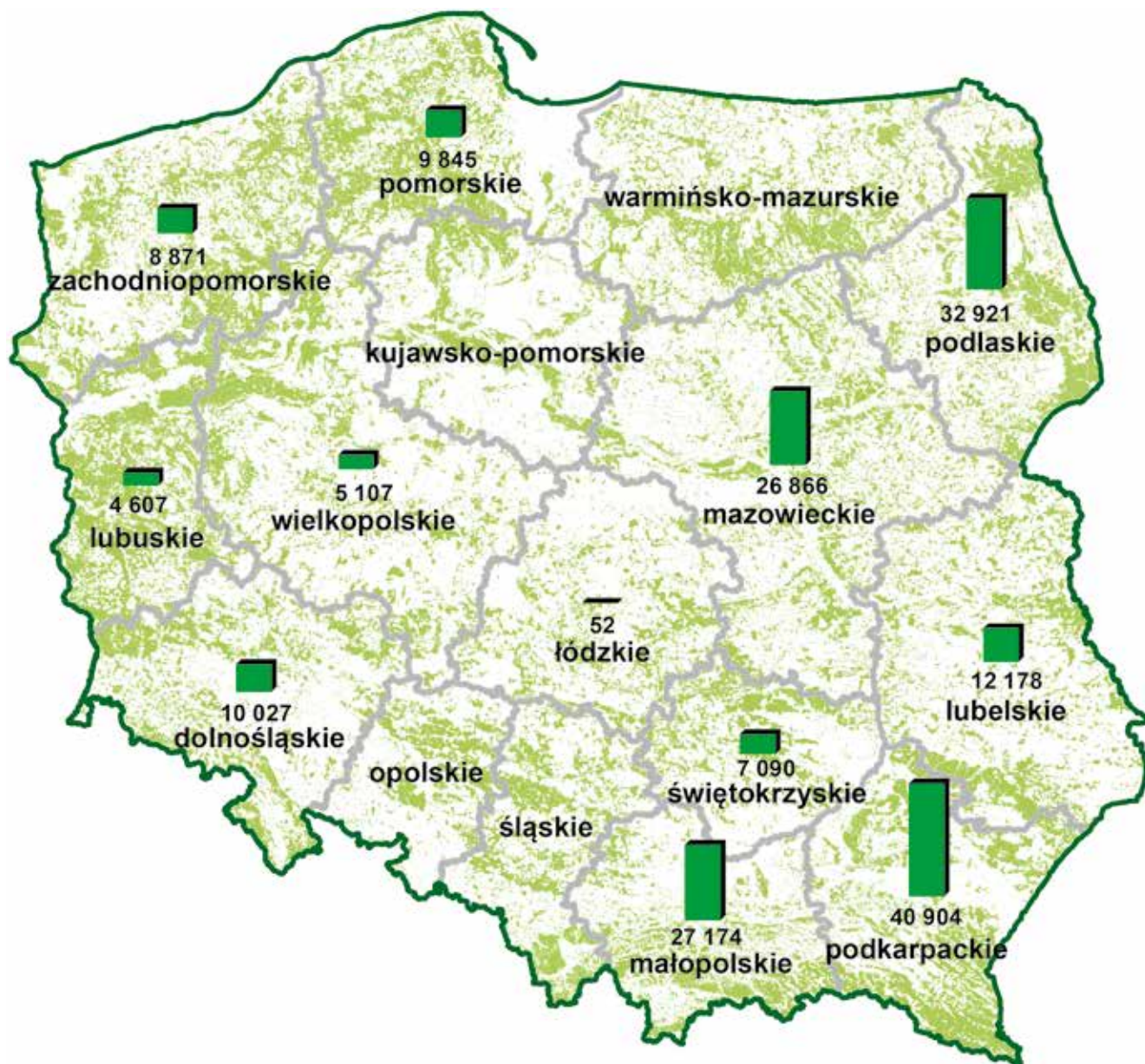
Tabela V-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	11	136	1 156	1 428	1 338	1 862	1 162	2 736	198	10 016	10 027	5,4
	%	0,1	1,4	11,5	14,2	13,3	18,6	11,6	27,3	2,0	99,9	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P												
	%												
LUBELSKIE	P	164	17	430	1 967	2 421	2 651	1 890	2 589	49	12 014	12 178	6,6
	%	1,3	0,1	3,5	16,2	19,9	21,8	15,5	21,3	0,4	98,7	100,0	
LUBUSKIE	P	7	11	383	945	329	586	1 121	1 214	11	4 600	4 607	2,5
	%	0,2	0,2	8,3	20,5	7,1	12,7	24,3	26,5	0,2	99,8	100,0	
ŁÓDZKIE	P	2		1		1	6		41	1	50	52	
	%	3,8		1,9		1,9	11,5		79,0	1,9	96,2	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	318	109	1 306	4 686	2 957	3 532	4 068	9 165	1 033	26 856	27 174	14,6
	%	1,2	0,4	4,8	17,2	10,9	13,0	15,0	33,7	3,8	98,8	100,0	
MAZOWIECKIE	P	784	182	3 941	1 994	6 569	5 704	3 987	3 576	129	26 082	26 866	14,5
	%	2,9	0,7	14,7	7,4	24,5	21,2	14,8	13,3	0,5	97,1	100,0	
OPOLSKIE	P												
	%												
PODKARPACKIE	P	1 034	41	857	6 267	5 328	6 591	9 462	10 023	1 301	39 870	40 904	22,0
	%	2,5	0,1	2,1	15,3	13,0	16,1	23,1	24,6	3,2	97,5	100,0	
PODLASKIE	P	479	55	1 860	5 359	6 499	5 827	3 989	8 164	689	32 442	32 921	17,7
	%	1,5	0,2	5,6	16,3	19,7	17,7	12,1	24,8	2,1	98,5	100,0	
POMORSKIE	P	72	533	1 307	2 647	1 986	1 041	1 021	717	521	9 773	9 845	5,3
	%	0,7	5,4	13,3	26,8	20,2	10,6	10,4	7,3	5,3	99,3	100,0	
ŚLĄSKIE	P												
	%												
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P		13	49	144	786	2 115	2 331	1 646	6	7 090	7 090	3,8
	%		0,2	0,7	2,0	11,1	29,8	32,9	23,2	0,1	100,0	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P												
	%												
WIELKOPOLSKIE	P	11	175	350	402	673	1 065	798	1 624	9	5 096	5 107	2,8
	%	0,2	3,4	6,9	7,9	13,2	20,8	15,6	31,8	0,2	99,8	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	P	36	100	675	938	1 199	1 245	1 591	3 075	12	8 835	8 871	4,8
	%	0,4	1,1	7,6	10,6	13,5	14,0	17,9	34,8	0,1	99,6	100,0	
RAZEM	P	2 918	1 372	12 315	26 777	30 086	32 225	31 420	44 570	3 959	182 724	185 642	100,0
	%	1,6	0,7	6,6	14,4	16,2	17,4	16,9	24,1	2,1	98,4	100,0	

Udział tych drzewostanów, nieco większy niż przeciętna w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych, zarejestrowano także w województwach małopolskim i lubuskim. W pozostałych województwach

udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwie pomorskim – 33,6%.

Rysunek V-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela V-10, a wielkość zasobów drzewnych według województw dodatkowo rysunek V-5.

W 4 województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych. W pozostałych województwach udział miąższości drzewostanów V klasy

wieku i starszych waha się w granicach od 42,6% do 97,4% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 72,9%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: pomorskim – 42,6%, mazowieckim – 61,5% i podlaskim – 67,7%; największy zaś w województwach: łódzkim – 97,4%, świętokrzyskim – 88,2% oraz małopolskim – 83,5%.

Tabela V-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										razem	tys. m ³	%
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	0,1	5,5	0,8	69,4	325,2	491,6	797,7	509,1	773,1	51,3	3 023,7	3 023,8	5,0
	%		0,2		2,3	10,8	16,3	26,3	16,8	25,6	1,7	100,0	100,0	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	M													
	%													
LUBELSKIE	M	3,5		0,1	56,5	415,8	617,2	927,5	763,4	1 183,0	14,5	3 978,0	3 981,5	6,6
	%	0,1			1,4	10,4	15,5	23,3	19,2	29,7	0,4	99,9	100,0	
LUBUSKIE	M	0,2	3,4	0,2	56,8	262,7	91,8	213,4	439,4	519,0	2,9	1 589,6	1 589,8	2,6
	%		0,2		3,6	16,5	5,8	13,4	27,6	32,7	0,2	100,0	100,0	
ŁÓDZKIE	M				0,2		0,2	2,2		12,9	0,1	15,6	15,6	
	%				1,3		1,3	14,1		82,7	0,6	100,0	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	0,9	5,1	2,3	73,1	452,5	965,5	1 505,3	1 698,9	4 057,2	380,7	9 140,6	9 141,5	15,1
	%		0,1		0,8	5,0	10,6	16,5	18,6	44,2	4,2	100,0	100,0	
MAZOWIECKIE	M	3,7		2,2	448,8	499,9	2 043,6	1 969,4	1 462,8	1 339,3	37,8	7 803,8	7 807,5	12,9
	%				5,7	6,4	26,3	25,2	18,7	17,2	0,5	100,0	100,0	
OPOLSKIE	M													
	%													
PODKARPACKIE	M	10,3	19,5	0,3	70,3	1 280,0	1 653,4	2 530,9	3 711,3	4 203,5	354,3	13 823,5	13 833,8	23,0
	%	0,1	0,1		0,5	9,3	12,0	18,3	26,8	30,3	2,6	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	3,6	8,5	0,7	281,7	1 419,5	1 692,6	1 973,1	1 509,2	3 363,9	298,9	10 548,1	10 551,7	17,4
	%		0,1		2,7	13,5	16,0	18,7	14,3	31,9	2,8	100,0	100,0	
POMORSKIE	M		0,5	5,1	150,4	701,1	634,0	375,4	336,1	256,2	142,8	2 601,6	2 601,6	4,3
	%			0,2	5,8	27,0	24,4	14,4	12,9	9,8	5,5	100,0	100,0	
ŚLĄSKIE	M													
	%													
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M		0,5	0,4	7,1	45,6	324,9	971,8	1 084,7	760,5	1,3	3 196,8	3 196,8	5,3
	%				0,2	1,4	10,2	30,4	34,0	23,8		100,0	100,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	M													
	%													
WIELKOPOLSKIE	M	0,4	6,2	0,8	28,5	113,9	214,6	345,3	270,4	499,2	2,4	1 481,3	1 481,7	2,4
	%		0,4	0,1	1,9	7,7	14,5	23,3	18,2	33,7	0,2	100,0	100,0	
ZACHODNIO- POMORSKIE	M	0,5	3,4	3,5	92,0	267,6	420,7	522,8	644,3	1 314,9	2,9	3 272,1	3 272,6	5,4
	%		0,1	0,1	2,8	8,2	12,9	16,0	19,7	40,1	0,1	100,0	100,0	
RAZEM	M	23,2	52,6	16,4	1 334,8	5 783,8	9 150,1	12 134,8	12 429,6	18 282,7	1 289,9	60 474,7	60 497,9	100,0
	%		0,1		2,2	9,6	15,1	20,1	20,5	30,2	2,1	99,9	100,0	

Rysunek V-5. ZASOBY DRZEWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela V-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd i Bk – wykazujące prze-
ważnie większą zasobność niż drzewostany z panującymi

So, Db i Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. W 4 województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych. W kilku województwach gatunki te łącznie zajmują (tabela V-11): w dolnośląskim – 90,4%, w podkarpackim – 83,4%, w małopolskim – 83,1%, w świętokrzyskim – 73,9%. Łączny średni udział Św, Jd i Bk wynosi 42,9%. W pozostałych województwach udział ten

Tabela V-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P %	400 4,0	8 256 82,3	6 0,1	801 8,0	193 1,9		318 3,2	35 0,3		18 0,2	10 027 100,0	5,4
KUJAWSKO- -POMORSKIE	P %												
LUBELSKIE	P %	5 920 48,7	39 0,3	1 564 12,8	1 368 11,2	508 4,2	27 0,2	1 719 14,1	982 8,1		51 0,4	12 178 100,0	6,6
LUBUSKIE	P %	3 264 71,0	19 0,4		777 16,8	224 4,8	5 0,1	86 1,9	230 5,0		2 0,1	4 607 100,0	2,5
ŁÓDZKIE	P %	32 61,6				18 34,6		2 3,8				52 100,0	
MAŁOPOLSKIE	P %	3 595 13,2	14 814 54,7	1 975 7,3	5 746 21,1	201 0,7	72 0,3	121 0,4	336 1,2	2 1,1	312 1,1	27 174,0 100,0	14,6
MAZOWIECKIE	P %	18 543 69,0	13		1	3 085 11,5	6	1 771 6,6	3 407 12,7	18 0,1	22 0,1	26 866 100,0	14,5
OPOLSKIE	P %												
PODKARPACKIE	P %	3 921 9,6	2 412 5,9	2 606 6,4	29 077 71,1	299 0,7	71 0,2	265 0,6	2 106 5,1		147 0,4	40 904 100,0	22,0
PODLASKIE	P %	12 631 38,4	2 912 8,8			3 239 9,8	979 3,0	6 778 20,6	5 957 18,1		425 1,3	32 921,0 100,0	17,7
POMORSKIE	P %	7 810 79,4	117 1,2		462 4,7	275 2,8	2	827 8,4	347 3,5	4	1	9 845 100,0	5,3
ŚLĄSKIE	P %												
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P %	1 521 21,5	158 2,2	2 764 39,1	2 311 32,6	149 2,1	10 0,1	53 0,7	107 1,5		17 0,2	7 090 100,0	3,8
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	P %												
WIELKOPOLSKIE	P %	3 689 72,3	10 0,2	1	47 0,9	1 184 23,2	10 0,2	84 1,6	77 1,5	4 0,1	1	5 107 100,0	2,8
ZACHODNIO- POMORSKIE	P %	6 665 75,3	47 0,5	30	1 237 13,9	477 5,4	16 0,2	207 2,3	191 2,1		1	8 871,0 99,7	4,8
RAZEM	P %	67 991 36,7	28 797 15,5	8 946 4,8	41 827 22,6	9 852 5,3	1 198 0,6	12 231 6,6	13 775 7,4	28	997 0,5	185 642 100,0	

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

jest znacznie mniejszy i waha się od 1,1% w województwie wielkopolskim do 24,3% w województwie lubelskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 48,5% ogólnej powierzchni lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych.

2.4. Struktura miąższościowa według

gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela V-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela V-11).

Tabela V-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	M	110,4	2 544,8	0,4	255,4	49,8	0,1	47,8	10,0	0,1	5,0	3 023,8	5,0
	%	3,5	84,3		8,4	1,6		1,6	0,3		0,2	99,9	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	M												
	%												
LUBELSKIE	M	2 014,5	12,5	791,1	551,2	136,7	6,7	252,8	206,1		9,9	3 981,5	6,6
	%	50,7	0,3	19,9	13,8	3,4	0,2	6,3	5,2		0,2	100,0	
LUBUSKIE	M	1 081,4	5,4		318,5	110,9	1,9	15,6	55,6		0,5	1 589,8	2,6
	%	68,1	0,3		20,0	7,0	0,1	1,0	3,5			100,0	
ŁÓDZKIE	M	9,2				5,7		0,7				15,6	
	%	59,0				36,5		4,5				100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	241,3	5 725,6	835,2	2 188,1	46,6	12,7	13,7	71,7	0,7	5,9	9 141,5	15,1
	%	2,6	62,8	9,1	23,9	0,5	0,1	0,1	0,8		0,1	100,0	
MAZOWIECKIE	M	6 095,4	2,5		0,1	274,7	1,7	341,9	1 081,0	6,8	3,4	7 807,5	12,9
	%	78,2				3,5		4,4	13,8	0,1		100,0	
OPOLSKIE	M												
	%												
PODKARPACKIE	M	984,2	563,2	850,1	10 962,4	71,4	13,4	32,7	336,6		19,8	13 833,8	23,0
	%	7,1	4,1	6,1	79,4	0,5	0,1	0,2	2,4		0,1	100,0	
PODLASKIE	M	4 790,1	1 072,2			1 231,5	472,6	1 052,3	1 719,2		213,8	10 551,7	17,4
	%	45,3	10,2			11,7	4,5	10,0	16,3		2,0	100,0	
POMORSKIE	M	2 177,6	29,1		76,5	52,5	0,3	172,2	92,5	0,6	0,3	2 601,6	4,3
	%	83,8	1,1		2,9	2,0		6,6	3,6			100,0	
ŚLĄSKIE	M												
	%												
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	707,4	66,1	1 245,1	1 054,8	64,1	3,2	10,0	42,7		3,4	3 196,8	5,3
	%	22,1	2,1	39,0	33,0	2,0	0,1	0,3	1,3		0,1	100,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	M												
	%												
WIELKOPOLSKIE	M	1 154,3	2,1	0,6	18,9	266,0	0,5	16,3	21,5	1,3	0,2	1 481,7	2,4
	%	77,9	0,1		1,3	18,0		1,1	1,5	0,1		100,0	
ZACHODNIO- POMORSKIE	M	2 409,2	18,1	22,1	532,4	194,4	4,5	42,0	49,6		0,3	3 272,6	5,4
	%	73,6	0,6	0,7	16,3	5,9	0,1	1,3	1,5			100,0	
RAZEM	M	21 775,0	10 041,6	3 744,6	15 958,3	2 504,3	517,6	1 998,0	3 686,5	9,5	262,5	60 497,9	100,0
	%	36,0	16,6	6,2	26,4	4,1	0,9	3,3	6,1	0,4	0,4	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela V-13.

W 4 województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych. W pozostałych województwach przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) waha się od 69 do 122 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: łódzkim – 122 lata, świętokrzyskim – 103 lata, małopolskim, podkarpackim i zachodniopomorskim – po 95 lat, natomiast najniższym: w pomorskim – 69 lat i mazowieckim – 81 lat.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 88–94 lata, przy przeciętnym w kraju – 90 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

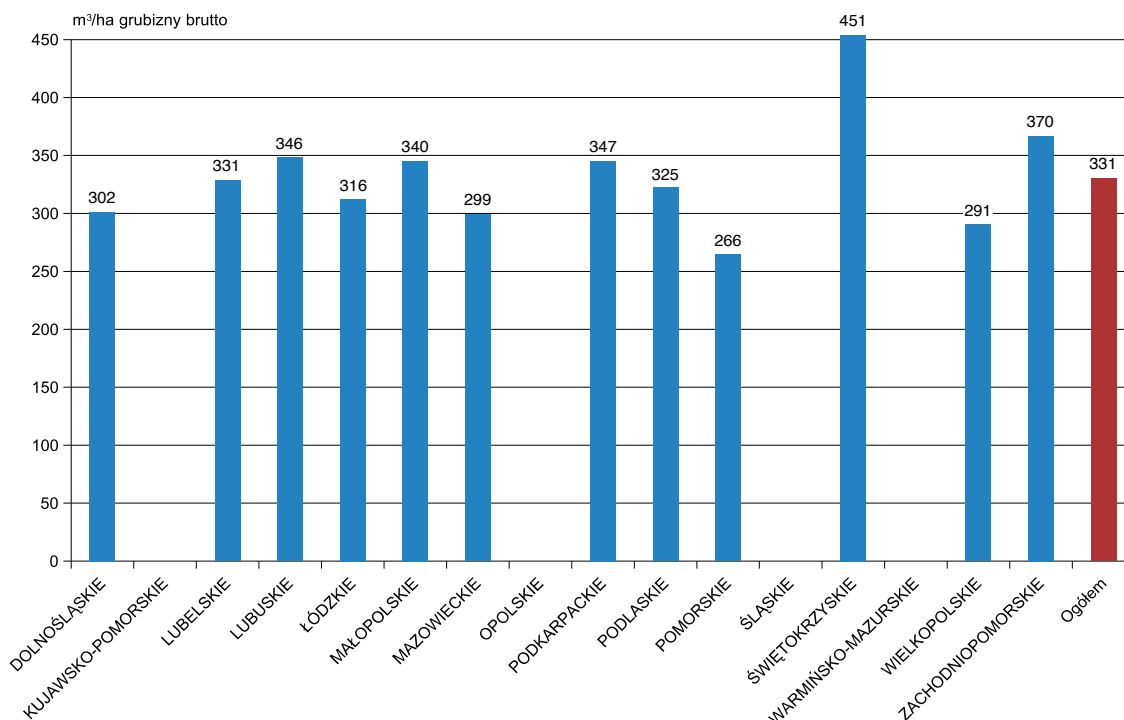
Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela V-13.

W 4 województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych. W pozostałych województwach największą przeciętną zasobność na powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: świętokrzyskiego – 451 m³/ha i zachodniopomorskiego – 370 m³/ha.

Tabela V-13. PRZECIĘTNY WIEK I PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność grubizny brutto w m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	88	302
KUJAWSKO-POMORSKIE		
LUBELSKIE	89	331
LUBUSKIE	90	346
ŁÓDZKIE	122	316
MAŁOPOLSKIE	95	340
MAZOWIECKIE	81	299
OPOLSKIE		
PODKARPACKIE	95	347
PODLASKIE	89	325
POMORSKIE	69	266
ŚLĄSKIE		
ŚWIĘTOKRZYSKIE	103	451
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		
WIELKOPOLSKIE	94	291
ZACHODNIOPOMORSKIE	95	370
Ogółem	90	331

Rysunek V-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (331 m³/ha) wykazują także drzewostany województw: podkarpackiego – 347 m³/ha, lubuskiego – 346 m³/ha i małopolskiego – 340 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: pomorskiego – 266 m³/ha i wielkopolskiego – 291 m³/ha.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela V-14 przedstawia użytkowanie w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2009–2018). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela V-14. UŻYTKOWANIE W LASACH SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			%
1	2	3	4	5	6
2008	184	b.d.	216	270	b.d.
2009	184	b.d.	192	240	b.d.
2010	184	b.d.	201	251	b.d.
2011	184	b.d.	180	225	b.d.
2012	185	b.d.	176	220	b.d.
2013	185	b.d.	159	199	b.d.
2014	185	58 071	186	233	0,40
2015	185	58 741	179	224	0,38
2016	186	59 483	192	240	0,40
2017	186	60 498	185	231	0,38

* Miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25.

VI. LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

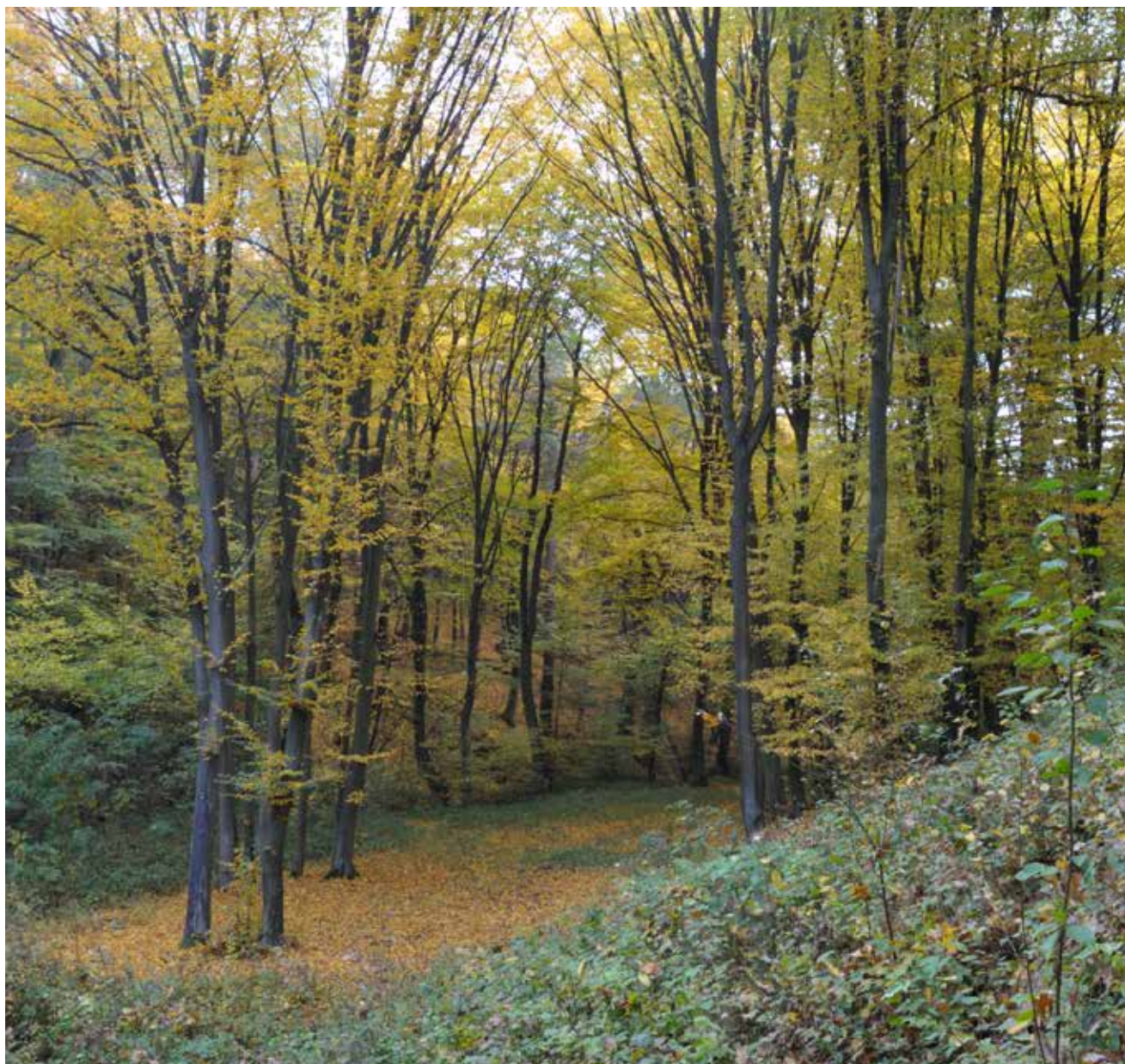
Lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) zajmują najmniejszą powierzchnię wśród lasów poza PGL LP. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. ich powierzchnia w kraju wynosi 27 649 ha, co stanowi 0,3% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2018). W Banku Danych o Lasach dotychczas zgromadzono opracowania dla lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa o powierzchni 4722 ha, co stanowi 17,1% powierzchni lasów ZWRSP w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędziowej obejmują 1656 ha (6,0%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędziowej obejmują 3066 ha (11,1%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędziowego w BDL zostały uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

Ze względu na niewielki udział lasów posiadających opracowanie urzędziowe w tej formie własności zrezygnowano z prezentowania zestawień według województw.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto ogółem (odpowiednio w ha i tys. m³) oraz udział poszczegól-

nych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa przedstawiają tabele VI-1 i VI-2. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VI-1.

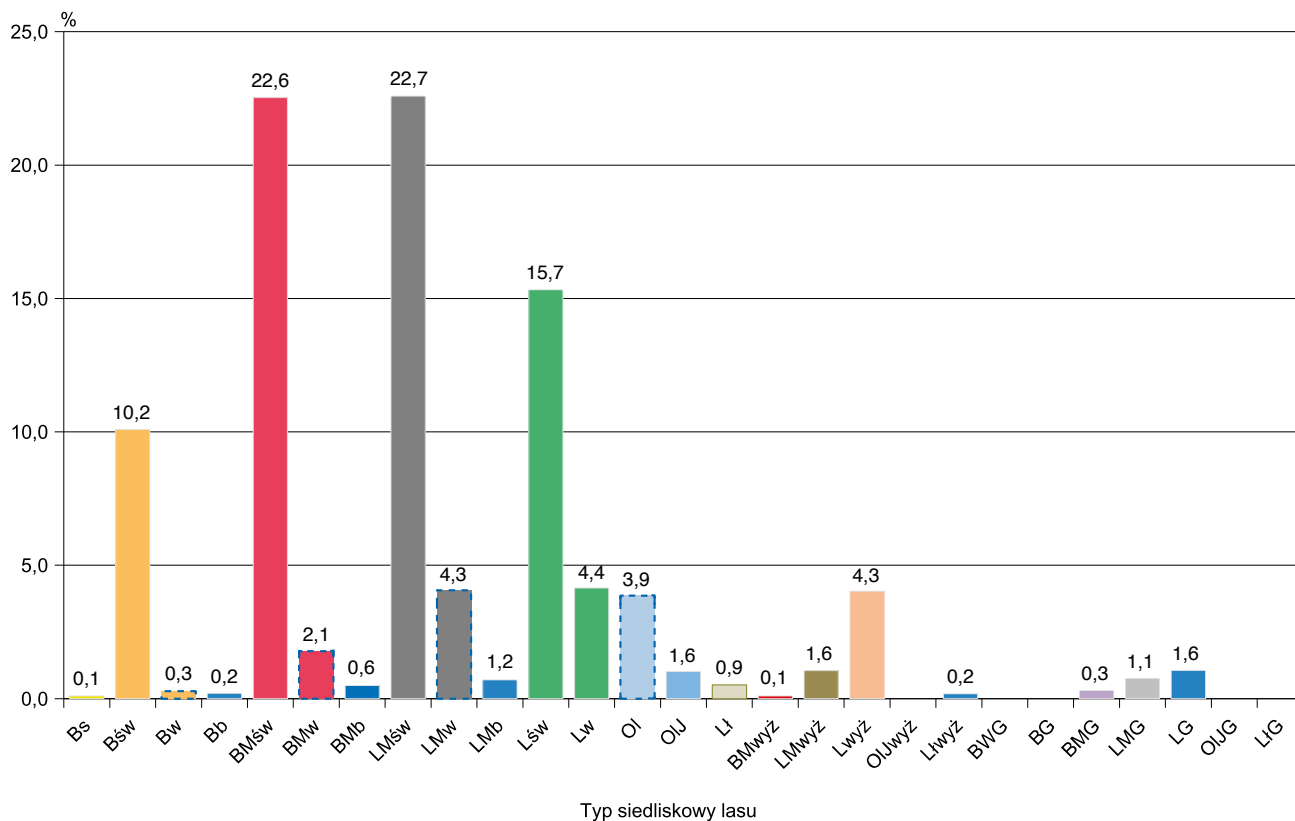
Tabela VI-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										ogółem gruntów leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	22	0,1	4,5	9,1	27,3	45,5	13,6					95,5	100,0	
Bśw	2 828	10,2	2,3	11,0	14,5	35,2	19,4	13,4	3,3	0,8	0,1	97,7	100,0	
Bw	74	0,3	2,7	12,2	23,0	23,0	28,2	9,5	1,4			97,3	100,0	
Bb	54	0,2	11,1		70,4	3,7	7,4		3,7	3,7		88,9	100,0	
BMśw	6 289	22,6	2,0	11,8	17,0	30,6	20,9	10,2	3,5	1,4	2,6	98,0	100,0	
BMw	567	2,1	2,8	9,9	24,4	24,2	22,4	12,0	2,6	0,5	1,2	97,2	100,0	
BMb	156	0,6	10,9	1,3	17,3	25,0	31,4	7,7	1,9	4,5		89,1	100,0	
LMśw	6 276	22,7	1,4	10,8	13,2	25,5	21,6	10,5	4,0	3,2	9,8	98,6	100,0	
LMw	1 199	4,3	3,8	10,9	17,3	25,1	20,8	10,3	2,3	1,3	8,2	96,2	100,0	
LMb	329	1,2	11,9	2,4	11,9	24,9	24,0	18,2	5,8	0,9		88,1	100,0	
Lśw	4 329	15,7	1,0	8,5	17,4	18,3	17,2	10,8	5,4	7,8	13,6	99,0	100,0	
Lw	1 215	4,4	4,0	7,8	14,4	18,1	21,1	12,1	4,9	5,5	12,1	96,0	100,0	
OI	1 068	3,9	8,0	13,4	14,0	21,4	27,1	12,8	2,8	0,1	0,4	92,0	100,0	
OIJ	440	1,6	4,5	8,9	10,5	18,6	19,8	19,5	7,3	1,8	9,1	95,5	100,0	
LI	253	0,9	13,0	4,3	6,3	10,3	10,3	24,6	5,9	21,7	3,6	87,0	100,0	
BMwyż	31	0,1		6,5	6,5	16,1	19,4	16,1	3,2	3,2	29,0	100,0	100,0	
LMwyż	447	1,6	0,9	5,1	14,1	18,6	21,5	16,1	6,3	2,9	14,5	99,1	100,0	
Lwyż	1 187	4,3	1,2	3,5	9,9	18,6	24,6	17,9	4,5	4,1	15,7	98,8	100,0	
OIJwyż	5					20,0	20,0		60,0			100,0	100,0	
Ltwyż	52	0,2		17,3	38,5	3,8	13,5	7,7	11,5	1,9	5,8	100,0	100,0	
BWG														
BG	1					100,0						100,0	100,0	
BMG	72	0,3		2,8	19,4	8,3	11,1	13,9	5,6		38,9	100,0	100,0	
LMG	306	1,1	0,7	9,5	10,8	13,7	13,4	6,2	6,2	7,5	32,0	99,3	100,0	
LG	445	1,6	0,7	3,8	4,3	26,7	18,2	8,5	11,9	3,4	22,5	99,3	100,0	
OIJG	1			100,0								100,0	100,0	
LIG	3				33,4		33,3	33,3				100,0	100,0	
RAZEM	27 649	100,0	2,4	9,8	15,1	25,2	20,6	11,6	4,2	3,3	7,8	97,6	100,0	

Tabela VI-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Typ siedliskowy lasu	Miąższność brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższność grubizny brutto w %												
	tys. m ³	%	na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem na gruntach leśnych	
				prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Bs	2,7					18,5	55,6	25,9						100,0	100,0
Bśw	605,8	8,9			0,6	9,1	40,5	24,7	19,0	4,9	1,1	0,1		100,0	100,0
Bw	12,9	0,2			0,8	17,8	29,5	33,3	16,3	2,3				100,0	100,0
Bb	4,8	0,1				66,7	4,2	10,4		8,3	10,4			100,0	100,0
BMśw	1 547,1	22,7			0,5	10,8	36,4	27,3	14,8	5,1	2,2	2,9		100,0	100,0
BMw	124,2	1,8	0,1		0,8	16,5	29,8	29,3	17,1	3,9	1,0	1,5		99,9	100,0
BMb	30,3	0,4				12,9	24,8	39,2	11,9	3,3	7,9			100,0	100,0
LMśw	1 646,0	24,3			0,5	7,6	29,8	27,2	14,9	6,4	4,4	9,2		100,0	100,0
LMw	256,6	3,8	0,2		1,9	11,7	30,0	27,2	15,1	3,5	2,1	8,3		99,8	100,0
LMb	62,5	0,9	0,2		0,8	9,1	29,2	28,2	22,6	8,6	1,3			99,8	100,0
Lśw	1 121,0	16,5			0,4	8,2	19,2	21,2	16,0	8,4	13,2	13,4		100,0	100,0
Lw	275,3	4,0	0,3		0,7	10,3	19,0	27,1	16,1	7,3	8,4	10,8		99,7	100,0
OI	235,4	3,5	0,3		4,0	10,7	23,5	36,6	19,5	5,0	0,1	0,3		99,7	100,0
OIJ	110,9	1,6			2,6	8,0	18,7	23,4	26,7	9,3	3,6	7,7		100,0	100,0
LI	65,4	1,0	1,4		0,6	2,8	10,6	11,2	25,7	7,8	37,3	2,6		98,6	100,0
BMwyż	7,4	0,1				2,7	10,8	21,6	20,3	5,4	4,1	35,1		100,0	100,0
LMwyż	111,2	1,6			0,2	6,1	19,5	25,5	20,3	9,0	4,3	15,1		100,0	100,0
Lwyż	337,1	5,0	0,1		0,3	4,6	16,6	27,7	23,9	6,3	6,0	14,5		99,9	100,0
OIJwyż	1,5					6,7	13,3	13,3	60,0			6,7		100,0	100,0
Lłwyż	7,3	0,1			1,4	8,2	6,8	27,5	17,8	27,4	2,7	8,2		100,0	100,0
BWG															
BG	0,1						100,0							100,0	100,0
BMG	21,6	0,3			0,5	6,5	10,2	13,9	22,2	7,4		39,3		100,0	100,0
LMG	90,1	1,3			0,4	5,1	15,4	15,5	8,8	10,0	10,4	34,4		100,0	100,0
LG	129,5	1,9	0,1		0,2	1,7	23,5	20,2	12,3	17,8	4,0	20,2		99,9	100,0
OIJG	0,2							50,0				50,0		100,0	100,0
LIG	0,8							37,5	37,5	12,5	12,5			100,0	100,0
RAZEM	6 807,7	100,0	0,1		0,7	8,8	28,2	25,9	16,5	6,5	5,3	8,0		99,9	100,0

Rysunek VI-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las mieszany świeży (LMśw), bór mieszany świeży (BMśw) oraz las świeży (Lśw), zajmujące odpowiednio 22,7%, 22,6% oraz 15,7% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 36,5%, lasowe – 58,0%, olsowe – 5,5% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 90,8%, wyżynnych – 6,2%, a górskich – 3,0% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VI-3, natomiast zgeneralizowane zestawienie powierzchni według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VI-4. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VI-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 27 649 ha, w tym:

– grunty zalesione	26 992 ha,	tj. 97,6%
– grunty niezalesione	657 ha,	tj. 2,4%
	<u>27 649 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosi:

– gatunki iglaste	16 203 ha,	tj. 60,0%
– gatunki liściaste	10 789 ha,	tj. 40,0%
	<u>26 992 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty leśne niezalesione	657	2,4
I i II klasa wieku (1–40 lat)	6 901	24,9
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	12 631	45,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	7 460	26,9
Razem	<u>27 649</u>	<u>100,0</u>

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2018 r. ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa wynosi 6807,7 tys. m³. Zestawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VI-3 i VI-5.

Z danych, które przedstawia tabela VI-3, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	6 802,0 tys. m ³ ,	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	5,7 tys. m ³ ,	tj.	0,1%
	<u>6 807,7 tys. m³,</u>	<u>tj.</u>	<u>100,0%</u>

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	4 323,5 tys. m ³ ,	tj.	63,6%
– gatunki liściaste	2 478,5 tys. m ³ ,	tj.	36,4%
	<u>6 802,0 tys. m³,</u>	<u>tj.</u>	<u>100,0%</u>

Miąższość grubizny brutto, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość	
	tys. m ³	%
Grunty leśne niezalesione	5,7	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	648,1	9,5
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	3 679,2	54,1
V i starsze oraz KO, KDO, BP	2 474,7	36,3
Razem	6 807,7	100,0

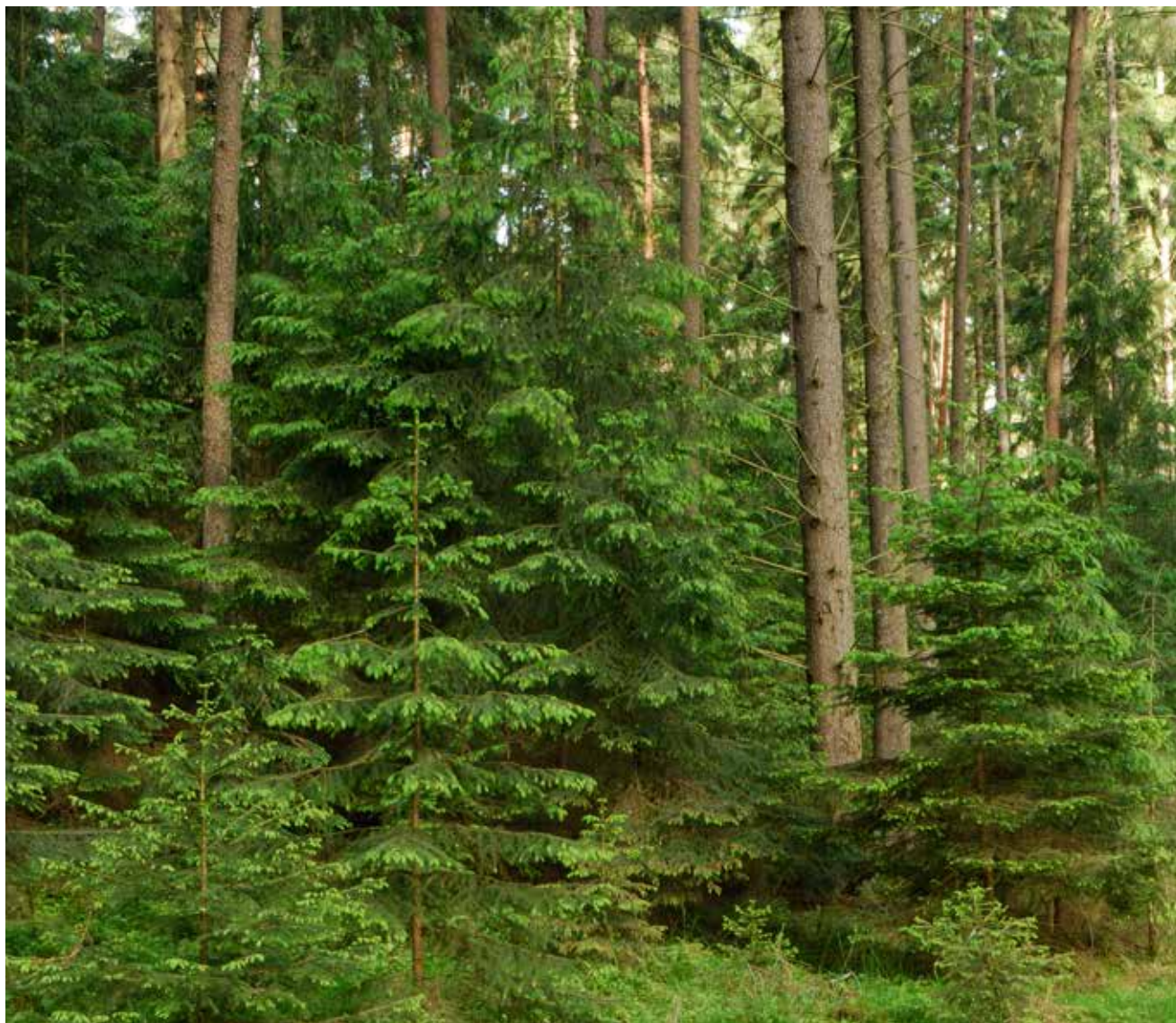
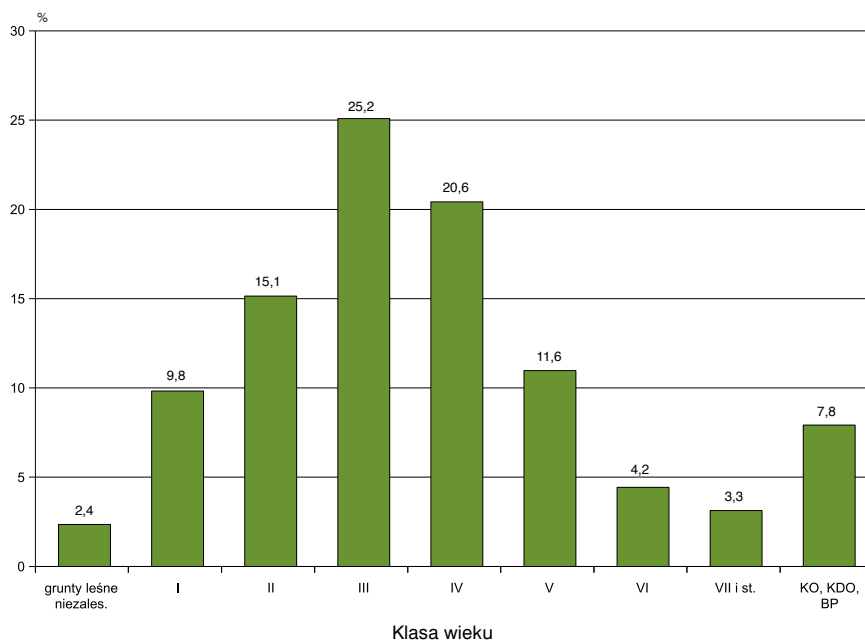

Tabela VI-3. POWIERZCHNIOWO-MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	grunty leśne niezales.	Powierzchnia w ha (P) / miąższość grubizny brutto w tys. m ³ (M)																				Ogółem grunty leśne bez zw. z gosp. leśną		
		grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																				razem	ha/lys. m ³	% zal.
		prze-stoje		I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP								
		a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b				16	17	18	19				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19						
P	285		522	942	1 026	1 034	1 545	2 945	2 038	1 251	1 100	662	570	289	835	14 759	15 044	98,1						
M	1,3		0,5	16,8	113,7	220,1	420,1	889,6	645,2	412,8	379,7	238,0	215,0	106,4	218,6	3 876,5	3 877,8	100,0						
P	33		24	52	94	178	133	127	64	59	54	33	38	10	255	1 121	1 154	97,1						
M	0,3		0,1	0,8	8,7	32,0	44,3	48,0	25,1	26,5	23,9	15,2	18,6	4,8	80,9	328,9	329,2	99,9						
P	5		3	11	5	14	18	34	26	34	26	25	38	24	65	323	328	98,5						
M	0,1		0,1	0,1	0,2	1,6	3,9	13,0	12,5	14,1	11,8	12,0	18,0	9,9	21,0	118,1	118,2	99,9						
P	323		549	1 005	1 125	1 226	1 696	3 106	2 128	1 344	1 180	720	646	323	1 155	16 203	16 526	98,0						
M	1,7		0,6	17,7	122,6	253,7	468,3	950,6	682,8	453,4	415,4	265,2	251,6	121,1	320,5	4 323,5	4 325,2	100,0						
P	25		26	146	162	170	75	70	94	85	110	130	107	132	289	1 596	1 621	98,5						
M	0,3		0,1	1,0	3,6	18,4	14,2	18,4	28,2	32,3	44,4	57,5	47,6	63,6	82,0	411,3	411,6	99,9						
P	184		113	446	284	227	169	264	243	262	282	247	307	410	194	3 448	3 632	94,9						
M	2,9		0,2	4,5	16,4	33,6	36,8	68,0	66,6	73,5	88,3	80,0	109,7	164,8	43,7	786,1	789,0	99,6						
P					2	12	50	52	44	24	12	3	4	1	16	220	220	100,0						
M					0,1	1,3	8,5	10,7	9,4	6,0	3,2	0,9	1,3	0,4	2,9	44,7	44,7	100,0						
P	9		13	109	218	245	298	381	437	268	119	41	20	4	326	2 479	2 488	99,6						
M					3,6	19,5	60,8	93,4	112,0	71,7	30,9	9,2	4,5	0,8	63,4	512,2	512,2	100,0						
P	116		63	213	153	239	266	381	366	308	193	110	71	13	129	2 505	2 621	95,6						
M	0,8		1,2	17,5	21,1	47,5	62,9	95,4	103,3	99,8	66,5	38,2	25,7	5,0	26,3	610,4	611,2	99,9						
P					48	12	15	21	9	5	14	12		4	21	161	161	100,0						
M					8,6	3,2	3,6	5,4	2,2	0,9	4,8	2,4		0,7	2,7	34,5	34,5	100,0						
P			8	23	22	42	43	51	41	35	27	17	13	27	31	380	380	100,0						
M					1,3	7,7	9,6	11,5	10,1	8,9	7,5	6,6	3,4	6,8	5,2	79,3	79,3	100,0						
P	334		223	937	889	947	916	1 220	1 234	987	757	560	522	591	1 006	10 789	11 123	97,0						
M	4,0		1,5	27,3	70,6	154,1	196,4	302,8	331,8	293,1	245,6	194,8	192,2	242,1	226,2	2 478,5	2 482,5	99,8						
P	657		772	1 942	2 014	2 173	2 612	4 326	3 362	2 331	1 937	1 280	1 168	914	2 161	26 992	27 649	97,6						
M	5,7		2,1	45,0	193,2	407,8	664,7	1 253,4	1 014,6	746,5	661,0	460,0	443,8	363,2	546,7	6 802,0	6 807,7	99,9						
RAZEM																								

Tabela VI-4. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku									razem	ha	%
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
So	P	285	1 464	2 060	4 490	3 289	1 762	570	289	835	14 759	15 044	54,3	
	%	1,9	9,7	13,7	29,8	21,9	11,7	3,8	1,9	5,6	98,1	100,0		
Św	P	33	76	272	260	123	87	38	10	255	1 121	1 154	4,2	
	%	2,9	6,6	23,5	22,5	10,7	7,5	3,3	0,9	22,1	97,1	100,0		
Jd	P	5	14	19	52	60	51	38	24	65	323	328	1,2	
	%	1,5	4,3	5,8	15,9	18,3	15,5	11,6	7,3	19,8	98,5	100,0		
R-M IGLASTE	P	323	1 554	2 351	4 802	3 472	1 900	646	323	1 155	16 203	16 526	59,7	
	%	2,0	9,4	14,2	29,1	21,0	11,5	3,9	2,0	7,0	98,0	100,0		
Bk	P	25	172	332	145	179	240	107	132	289	1 596	1 621	5,9	
	%	1,5	10,6	20,7	8,9	11,0	14,8	6,6	8,1	17,8	98,5	100,0		
Db	P	184	559	511	433	505	529	307	410	194	3 448	3 632	13,1	
	%	5,1	15,3	14,1	11,9	13,9	14,6	8,5	11,3	5,3	94,9	100,0		
Gb	P			14	102	68	15	4	1	16	220	220	0,8	
	%			6,4	46,3	30,9	6,8	1,8	0,5	7,3	100,0	100,0		
Brz	P	9	122	463	679	705	160	20	4	326	2 479	2 488	9,0	
	%	0,4	4,9	18,6	27,3	28,3	6,4	0,8	0,2	13,1	99,6	100,0		
Ol	P	116	276	392	647	674	303	71	13	129	2 505	2 621	9,5	
	%	4,4	10,5	15,0	24,7	25,7	11,6	2,7	0,5	4,9	95,6	100,0		
Tp	P			60	36	14	26		4	21	161	161	0,6	
	%			37,3	22,4	8,7	16,1		2,5	13,0	100,0	100,0		
Os	P		31	64	94	76	44	13	27	31	380	380	1,4	
	%		8,2	16,8	24,7	20,0	11,6	3,4	7,1	8,2	100,0	100,0		
R-M LIŚCIASTE	P	334	1 160	1 836	2 136	2 221	1 317	522	591	1 006	10 789	11 123	40,3	
	%	3,0	10,4	16,5	19,2	20,1	11,8	4,7	5,3	9,0	97,0	100,0		
RAZEM	P	657	2 714	4 187	6 938	5 693	3 217	1 168	914	2 161	26 992	27 649	100,0	
	%	2,4	9,8	15,1	25,2	20,6	11,6	4,2	3,3	7,8	97,6	100,0		

Rysunek VI-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Tabela VI-5. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
So	M	1,3		17,3	333,8	1 309,7	1 058,0	617,7	215,0	106,4	218,6	3 876,5	3 877,8	56,2
	%			0,4	8,6	34,0	27,3	15,9	5,5	2,7	5,6	100,0	100,0	
Św	M	0,3		0,9	40,7	92,3	51,6	39,1	18,6	4,8	80,9	328,9	329,2	5,2
	%			0,1	0,3	12,4	27,8	15,7	11,9	1,5	24,6	99,9	100,0	
Jd	M	0,1		0,1	1,8	16,9	26,6	23,8	18,0	9,9	21,0	118,1	118,2	1,6
	%			0,1	1,5	14,3	22,5	20,1	15,2	8,4	17,8	99,9	100,0	
R-M	M	1,7		18,3	376,3	1 418,9	1 136,2	680,6	251,6	121,1	320,5	4 323,5	4 325,2	63,0
IGLASTE	%			0,4	8,7	32,8	26,3	15,7	5,8	2,8	7,4	100,0	100,0	
Bk	M	0,3		1,1	22,0	32,6	60,5	101,9	47,6	63,6	82,0	411,3	411,6	5,6
	%			0,1	0,3	5,3	7,9	14,7	24,7	11,6	15,5	99,9	100,0	
Db	M	2,9		4,7	50,0	104,8	140,1	168,3	109,7	164,8	43,7	786,1	789,0	11,5
	%			0,4	0,6	6,3	13,3	17,8	21,3	13,9	20,9	5,5	99,6	100,0
Gb	M				1,4	19,2	15,4	4,1	1,3	0,4	2,9	44,7	44,7	0,7
	%				3,1	42,9	34,5	9,2	2,9	0,9	6,5	100,0	100,0	
Brz	M			3,6	61,9	154,2	183,7	40,1	4,5	0,8	63,4	512,2	512,2	8,0
	%			0,7	12,1	30,1	35,8	7,8	0,9	0,2	12,4	100,0	100,0	
Ol	M	0,8		18,7	68,6	158,3	203,1	104,7	25,7	5,0	26,3	610,4	611,2	9,5
	%			0,1	3,1	11,2	25,9	33,3	17,1	4,2	4,3	99,9	100,0	
Tp	M				11,8	9,0	3,1	7,2		0,7	2,7	34,5	34,5	0,5
	%				34,2	26,1	9,0	20,9		2,0	7,8	100,0	100,0	
Os	M			0,7	9,0	21,1	19,0	14,1	3,4	6,8	5,2	79,3	79,3	1,2
	%			0,9	11,3	26,5	24,0	17,8	4,3	8,6	6,6	100,0	100,0	
R-M	M	4,0		28,8	224,7	499,2	624,9	440,4	192,2	242,1	226,2	2 478,5	2 482,5	37,0
LIŚCIASTE	%			0,2	1,2	9,1	20,1	25,1	17,7	7,7	9,1	99,8	100,0	
RAZEM	M	5,7		47,1	601,0	1 918,1	1 761,1	1 121,0	443,8	363,2	546,7	6 802,0	6 807,7	100,0
	%	0,1		0,7	8,8	28,2	25,9	16,5	6,5	5,3	8,0	99,9	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wynosi 61 lat, co obrazuje tabela VI-6.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (81 lat) oraz bukowe (72 lata), natomiast najniższy – drzewostany topolowe, brzozone i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (59 lat), które zajmują 54,6% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela VI-6 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

Tabela VI-6. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	14 759	54,6	3 876,5	57,0	263	59
Św	1 121	4,2	328,9	4,8	293	62
Jd	323	1,2	118,1	1,7	367	81
Bk	1 596	5,9	411,3	6,0	258	72
Db, Kl, Wz	3 448	12,8	786,1	11,6	228	68
Gb	220	0,8	44,7	0,7	204	61
Brz	2 479	9,2	512,2	7,5	207	56
Ol	2 505	9,3	610,4	9,0	244	57
Tp	161	0,6	34,5	0,5	215	53
Os	380	1,4	79,3	1,2	210	62
Ogółem	26 992	100,0	6 802,0	100,0	252	61

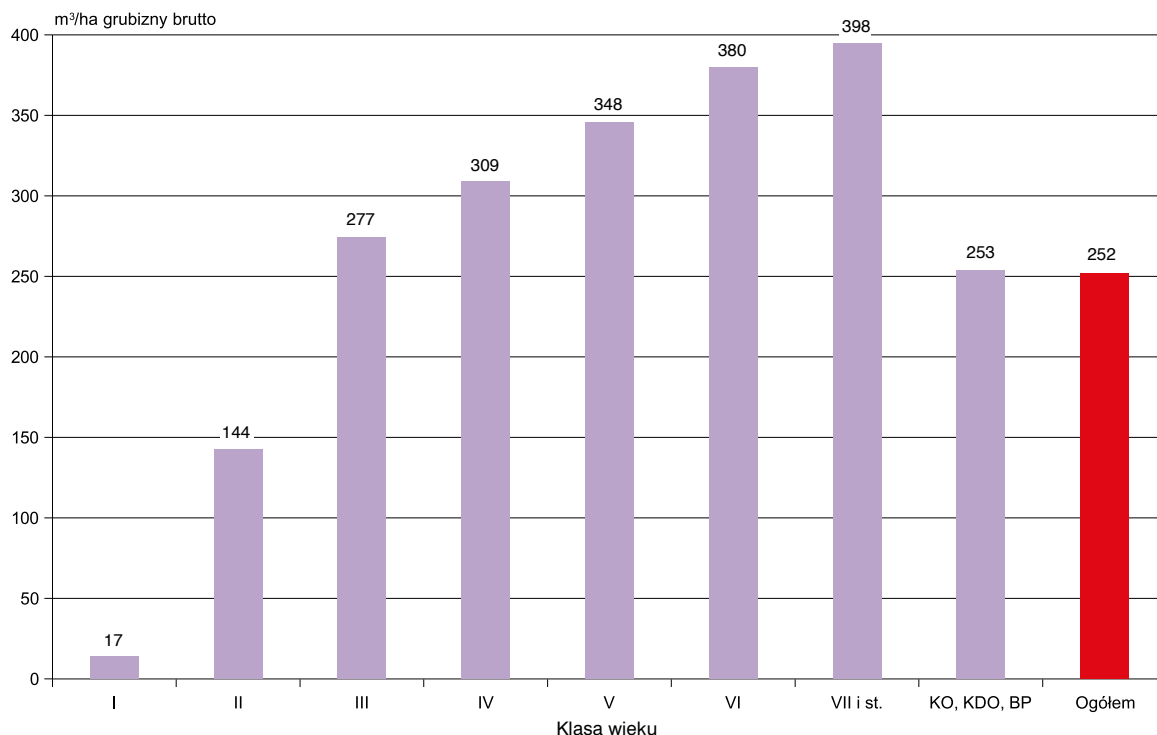
1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VI-6, natomiast według klas wieku – tabela VI-7. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek VI-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 252 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 246 m³/ha.

Tabela VI-7. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	5	12	162	292	322	350	377	368	262	263	258
Św	9	11	150	354	419	450	482	456	318	293	285
Jd	14	8	98	328	443	464	474	422	323	367	362
Bk	10	7	66	225	339	426	444	482	284	258	254
Db	15	8	98	242	278	319	358	402	225	228	217
Gb		20	105	189	226	283	319	305	182	204	204
Brz	1	30	134	227	261	250	226	196	194	207	206
Ol	7	68	175	244	301	345	363	394	204	244	233
Tp		30	195	254	217	276	321	212	127	215	215
Os		24	141	225	252	320	272	254	167	210	210
Ogółem	9	17	144	277	309	348	380	398	253	252	246

Rysunek VI-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

1.4. Użytkowanie lasu

Tabela VI-8 przedstawia użytkowanie w lasach w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz innych Skarbu Państwa z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnic-

two 2009–2018). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach. Te dwie formy własności zostały przedstawione razem, ponieważ publikacje GUS, w kwestii użytkowania, nie rozdzielają przedstawianych form własności.

Tabela VI-8. ŁĄCZNE UŻYTKOWANIE W LASACH W ZWRSP ORAZ INNYCH LASACH SKARBU PAŃSTWA

Rok	Powierzchnia		Miąższość grubizny brutto			Użytkowanie netto razem ZWRSP oraz inne SP	Użytkowanie brutto razem ZWRSP oraz inne SP*	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów**
	ZWRSP	inne SP	ZWRSP	inne SP	razem			
	tys. ha		tys. m³					%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008	40	59	b.d.	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2009	39	59	b.d.	b.d.	b.d.	58	73	b.d.
2010	36	59	b.d.	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2011	34	59	b.d.	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2012	32	59	b.d.	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2013	30	55	b.d.	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2014	29	54	6 931	14 071	21 002	126	158	0,75
2015	28	53	6 575	13 918	20 493	113	141	0,69
2016	28	54	6 605	14 231	20 837	112	140	0,67
2017	28	53	6 808	14 322	21 130	113	141	0,67

* Miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25.

** Obliczono łącznie dla lasów w ZWRSP oraz innych SP ze względu na łączne przedstawienie użytkowania w zestawieniach GUS.

VII. INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Powierzchnia innych lasów Skarbu Państwa w kraju według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 52 652 ha, co stanowi około 0,6% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2018). W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla innych lasów Skarbu Państwa o powierzchni 34 811 ha, co stanowi 66,1% powierzchni lasów innych Skarbu Państwa w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 22 941 ha (43,6%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 11 870 ha (22,5%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z założeniem podanym we wprowadzeniu, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto ogółem (odpowiednio w ha i tys. m³) oraz udział poszczegól-

nych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach lasów innych Skarbu Państwa przedstawiają tabele VII-1 i VII-2, natomiast według województw – tabela VII-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VII-1.

Tabela VII-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

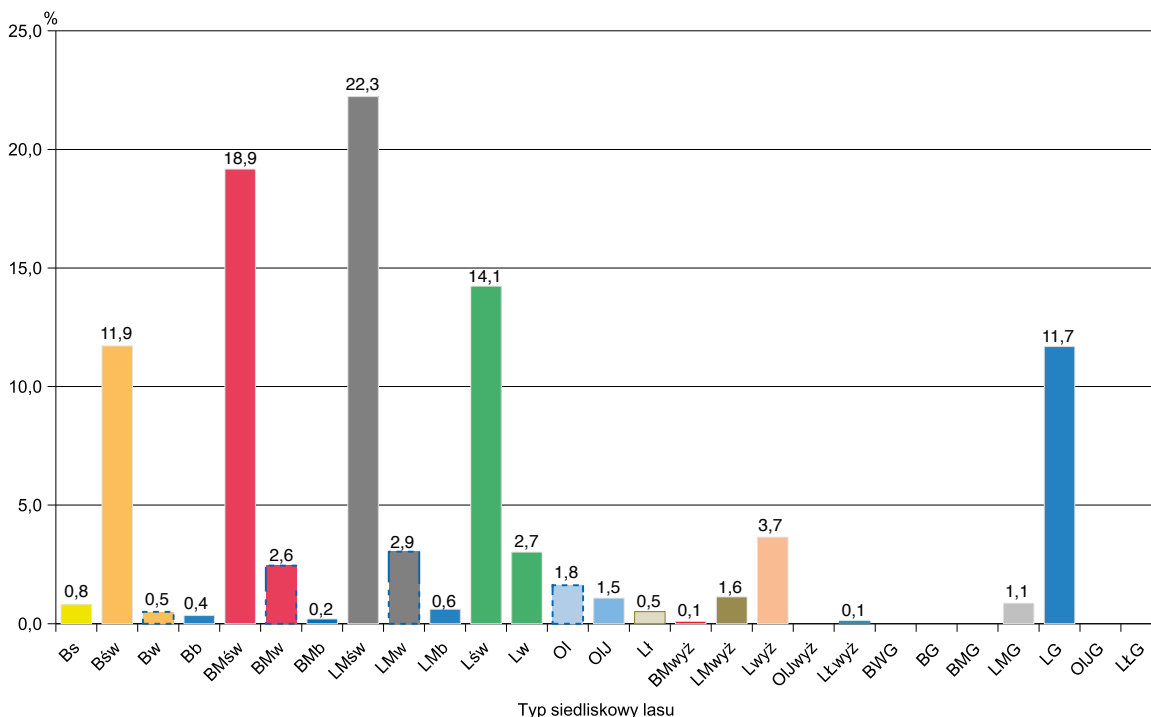
Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										ogółem gruntów leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależonych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	414	0,8	11,9	3,9	22,8	42,5	5,3	7,3	0,2	6,1		88,1	100,0	
Bśw	6 271	11,9	2,7	5,3	11,6	32,5	25,4	11,6	4,1	6,3	0,5	97,3	100,0	
Bw	274	0,5	6,2	4,0	13,1	20,1	31,8	15,7	2,9	6,2		93,8	100,0	
Bb	216	0,4	5,6		49,1	6,5	3,3	0,9	5,6	29,0		94,4	100,0	
BMśw	9 931	18,9	2,3	9,3	12,3	24,5	23,6	13,5	6,1	5,2	3,2	97,7	100,0	
BMw	1 345	2,6	2,2	8,7	16,9	28,7	23,5	12,1	5,1	1,3	1,5	97,8	100,0	
BMb	107	0,2	12,1	1,9	22,4	41,2	11,2	4,7	2,8	3,7		87,9	100,0	
LMśw	11 716	22,3	0,8	7,1	10,0	19,6	21,4	17,5	6,7	4,1	12,8	99,2	100,0	
LMw	1 547	2,9	2,8	9,2	16,4	22,1	22,5	12,5	4,1	1,5	8,9	97,2	100,0	
LMb	309	0,6	6,1	1,6	6,5	33,1	17,5	28,8	4,2	1,9	0,3	93,9	100,0	
Lśw	7 422	14,1	0,9	6,5	13,7	12,3	19,1	12,7	7,3	10,8	16,7	99,1	100,0	
Lw	1 446	2,7	2,1	8,1	13,9	24,5	22,6	10,0	4,2	3,3	11,3	97,9	100,0	
OI	932	1,8	6,5	6,0	13,3	24,9	30,3	16,5	2,0	0,4	0,1	93,5	100,0	
OIJ	791	1,5	1,1	15,0	10,6	18,0	12,4	18,9	7,3	1,5	15,2	98,9	100,0	
LI	242	0,5	5,0	2,9	7,9	8,7	15,3	22,7	5,8	25,5	6,2	95,0	100,0	
BMwyż	52	0,1		3,9	23,5	23,5	25,6	9,8	3,9	2,0	7,8	100,0	100,0	
LMwyż	837	1,6	2,6	16,8	10,0	18,6	20,1	12,7	6,8	1,8	10,6	97,4	100,0	
Lwyż	1 943	3,7	1,1	11,6	22,6	19,5	17,3	11,3	3,7	2,6	10,3	98,9	100,0	
OIJwyż	14		7,1			35,7		50,1			7,1	92,9	100,0	
Ltwyż	44	0,1	2,3	11,4	38,6	6,8	15,9	4,5	11,4	2,3	6,8	97,7	100,0	
BWG														
BG	1				100,0							100,0	100,0	
BMG	20				15,0	20,0	25,0	15,0	10,0	10,0	5,0	100,0	100,0	
LMG	597	1,1	0,7	4,2	4,7	30,0	12,6	10,9	10,4	3,7	22,8	99,3	100,0	
LG	6 154	11,7	0,2	0,3	1,6	35,7	16,2	14,7	5,0	1,1	25,2	99,8	100,0	
OIJG	2				50,0	50,0								
LIG	25			20,0	36,0	28,0					16,0	100,0	100,0	
RAZEM	52 652	100,0	1,7	6,8	11,4	23,9	21,0	14,0	5,7	5,0	10,5	98,3	100,0	

Tabela VII-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Typ siedliskowy lasu	Miąższość brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższość grubizny brutto w %											ogółem na gruntach leśnych
	tys. m ³	%	na gruntach leśnych niezależnych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										
				prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	40,5	0,3	1,0		0,2	14,6	56,0	6,7	11,9	0,7	8,9		99,0	100,0
Bśw	1 313,1	9,2	0,1		0,3	6,7	34,6	31,9	14,4	4,9	6,8	0,3	99,9	100,0
Bw	55,5	0,4			0,2	7,4	20,0	38,4	23,2	3,6	7,2		100,0	100,0
Bb	28,5	0,2	0,4			32,3	7,0	3,9	1,8	6,3	48,3		99,6	100,0
BMśw	2 487,9	17,4	0,1	0,2	0,5	7,4	27,6	28,5	17,7	8,4	6,3	3,3	99,9	100,0
BMw	325,7	2,3		0,1	0,6	10,7	33,5	29,0	16,1	6,9	1,7	1,4	100,0	100,0
BMb	18,7	0,1	0,5		0,5	14,4	52,5	13,9	7,0	5,3	5,9		99,5	100,0
LMśw	3 550,1	24,8		0,3	0,4	5,4	20,4	24,2	22,7	9,4	5,0	12,2	100,0	100,0
LMw	369,0	2,6	0,2	0,3	1,1	10,9	24,8	28,0	16,9	6,7	2,2	8,9	99,8	100,0
LMb	62,6	0,4	0,8		0,3	4,2	33,8	20,6	32,1	4,3	3,7	0,2	99,2	100,0
Lśw	2 104,3	14,7	0,1	0,4	0,3	7,5	12,1	22,8	17,1	10,2	15,6	13,9	99,9	100,0
Lw	366,6	2,6	0,2	0,6	0,8	8,5	27,5	28,3	13,1	6,4	4,9	9,7	99,8	100,0
OI	206,4	1,4	0,4	0,1	1,2	10,3	25,5	36,5	21,9	3,1	0,9	0,1	99,6	100,0
OIJ	213,5	1,5		1,2	3,8	7,8	20,5	15,5	27,4	11,1	2,2	10,5	100,0	100,0
LI	66,8	0,5	0,1		0,3	4,8	7,0	17,7	25,1	8,4	31,7	4,9	99,9	100,0
BMwyż	12,9	0,1				19,4	26,4	29,3	10,1	4,7	2,3	7,8	100,0	100,0
LMwyż	168,8	1,2	0,2		0,6	6,2	20,0	28,1	20,9	10,3	1,7	12,0	99,8	100,0
Lwyż	469,0	3,3	0,1		0,3	17,7	19,8	24,3	17,2	6,0	4,0	10,6	99,9	100,0
OIJwyż	4,3					2,3	39,5	4,7	51,2			2,3	100,0	100,0
LIwyż	5,9					10,2	13,6	20,3	10,2	28,7	6,8	10,2	100,0	100,0
BWG														
BG	0,1						100,0						100,0	100,0
BMG	4,9					2,0	18,4	30,6	20,4	14,3	8,2	6,1	100,0	100,0
LMG	176,9	1,2		0,3	0,1	2,1	36,5	13,3	13,1	9,9	4,9	19,8	100,0	100,0
LG	2 265,6	15,8		0,4		0,7	39,0	17,1	17,5	4,6	1,0	19,7	100,0	100,0
OIJG	0,2					50,0	50,0							
LIg	3,7				16,2	29,7	35,2		2,7	2,7		13,5	100,0	100,0
RAZEM	14 321,5	100,0	0,1	0,3	0,4	6,4	25,6	24,5	18,6	7,7	6,2	10,2	99,9	100,0

Tabela VII-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																															
	Bs	Bśw	Bw	B4	B5	Bb	Bmśw	Bmw	Bm	Bmb	LMśw	LMw	Lmb	Lśw	Lw	Oi	Ouj	Li	BMwyz	LMwyz	Lwyz	Ojwyz	Lwyz	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJUG	LIG	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29				
DOLNOŚLĄSKIE		2,5			14,1			8,0	0,5		32,8	5,0		1,5			11,0	17,6		1,5			1,0	3,5	1,0							100,0
KUJAWSKO-POMORSKIE		30,2			32,8			18,4	1,7		11,8	1,7	1,7	1,7																		100,0
LUBELSKIE		14,6			27,7	0,8		36,2	1,5		16,9	0,8	1,5																			100,0
LUBUSKIE		31,5			26,7			23,1	4,7		4,7	4,7	2,3	2,3																		100,0
ŁÓDZKIE	0,2	9,8	0,2		14,8	1,2		38,2	2,1		29,5	1,8	0,6	1,6																		100,0
MAŁOPOLSKIE	0,1	0,1			0,4	0,1		0,1	0,1			0,1						0,4	3,8	0,1			6,9	87,4	0,4							100,0
MAZOWIECKIE	0,6	20,7	1,5		24,5	4,3		15,4	4,7		18,9	5,6	1,3	0,4	1,0			1,0	0,1													100,0
OPOLSKIE		2,1			5,7	2,5		43,3	5,4		24,4	6,8	0,4	8,2	0,4			0,4	0,4													100,0
PODKARPACKIE		15,0	4,4	0,6	33,1	4,4		6,3	1,9		3,1	0,6	0,6						24,4					5,6								100,0
PODLASKIE		9,3		6,4	24,8	1,2	2,3	12,7	2,9	7,0	25,9	1,7	5,2	0,6																		100,0
POMORSKIE	12,0	36,1	0,9		20,9	2,8		15,8	2,3	0,5	6,0	0,9	1,8																			100,0
ŚLĄSKIE	0,2	19,4	0,7	0,2	26,3	7,5	0,5	9,7	5,1	0,2	4,6	2,8	1,4	0,4	0,2	0,4	5,3	13,6	0,2			0,9	0,4									100,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE		28,4	1,2		26,5	4,1		18,7	2,5		2,1	0,4	0,8					0,8	8,3	6,2												100,0
WARMINSKO-MAZURSKIE		6,8		3,4	34,2	0,4	0,4	17,2	1,3	3,4	20,3	1,7	7,1	3,8																		100,0
WIELKOPOLSKIE		3,5			20,3	1,4		50,2	2,9		13,6	3,0	1,0	3,5	0,6																	100,0
ZACHODNIO-POMORSKIE	3,3	13,0			14,3	4,4	0,7	19,5	6,7	3,0	16,6	4,8	10,7	1,1	1,9																	100,0
RAZEM	0,8	11,9	0,5	0,4	18,9	2,6	0,2	22,3	2,9	0,6	14,1	2,7	1,8	1,5	0,5	0,1	1,6	3,7	0,1	0,1	0,1	1,1	11,7	1,1	11,7	0,1	0,1	0,1	0,1	100,0		

Rysunek VII-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las mieszany świeży (LMśw), bór mieszany świeży (BMśw), las świeży (Lśw) oraz bór świeży (Bśw) zajmujące odpowiednio 22,3%, 18,9%, 14,1% oraz 11,9% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 30,0%, lasowe 67,1%, olsowe – 2,9% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 78,4%, wyżynnych – 4,6%, a górskich – 17,0% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VII-4, natomiast zgeneralizowane zestawienie powierzchni według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VII-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VII-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 52 652 ha, w tym:

– grunty zalesione	51 731 ha,	tj.	98,3%
– grunty niezalesione	921 ha,	tj.	1,7%
	52 652 ha,	tj.	100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosi:

– gatunki iglaste	35 756 ha,	tj.	69,1%
– gatunki liściaste	15 975 ha,	tj.	30,9%
	51 731 ha,	tj.	100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty leśne niezalesione	921	1,7
I i II klasa wieku (1–40 lat)	9 610	18,3
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	23 542	44,7
V i starsze oraz KO, KDO, BP	18 579	35,3
Razem	52 652	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2018 r. ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej w lasach innych Skarbu Państwa wynosi 14 321,5 tys. m³. Zestawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VII-4 oraz VII-6.

Z danych, które przedstawia tabela VII-4, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	14 309,7 tys. m ³ ,	tj. 99,9%
– grunty niezalesione	11,8 tys. m ³ ,	tj. 0,1%
	14 321,5 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	10 370,2 tys. m ³ ,	tj. 72,5%
– gatunki liściaste	3 939,5 tys. m ³ ,	tj. 27,5%
	14 309,7 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Miąższość grubizny brutto, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość	
	tys. m ³	%
Grunty leśne niezalesione	11,8	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	37,6	0,3
I i II klasa wieku (1–40 lat)	971,7	6,8
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	7 186,9	50,1
V i starsze oraz KO, KDO, BP	6 113,5	42,7
Razem	14 321,5	100,0

Tabela VII-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku									razem	ha	%
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	595	1 920	3 414	7 307	7 189	4 737	1 837	1 645	3 056	31 105	31 700	60,2
	%	1,9	6,1	10,8	23,0	22,7	14,9	5,8	5,2	9,6	98,1	100,0	
Św	P	14	21	178	929	299	126	13	14	311	1 891	1 905	3,6
	%	0,7	1,1	9,3	48,9	15,7	6,6	0,7	0,7	16,3	99,3	100,0	
Jd	P	21	24	77	574	360	629	290	84	722	2 760	2 781	5,3
	%	0,8	0,9	2,8	20,7	12,9	22,6	10,4	3,0	25,9	99,2	100,0	
R-M	P	630	1 965	3 669	8 810	7 848	5 492	2 140	1 743	4 089	35 756	36 386	69,1
	IGLASTE	%	1,7	5,4	10,1	24,2	21,6	15,1	5,9	4,8	11,2	98,3	100,0
Bk	P	34	226	196	996	390	504	202	160	301	2 975	3 009	5,7
	%	1,1	7,5	6,5	33,1	13,0	16,8	6,7	5,3	10,0	98,9	100,0	
Db	P	166	712	556	791	1 297	747	555	649	339	5 646	5 812	11,0
	%	2,9	12,3	9,6	13,6	22,1	12,9	9,6	11,2	5,8	97,1	100,0	
Gb	P		7	21	51	45	13	6	34	23	200	200	0,4
	%		3,5	10,5	25,5	22,5	6,5	3,0	17,0	11,5	100,0	100,0	
Brz	P	13	203	930	987	784	202	21	1	309	3 437	3 450	6,6
	%	0,4	5,9	27,0	28,5	22,7	5,9	0,6		9,0	99,6	100,0	
Ol	P	78	458	401	721	625	382	81	37	210	2 915	2 993	5,7
	%	2,6	15,3	13,4	24,1	20,9	12,8	2,7	1,2	7,0	97,4	100,0	
Tp	P		2	151	47	18	27	3		252	500	500	0,9
	%		0,4	30,2	9,4	3,6	5,4	0,6		50,4	100,0	100,0	
Os	P		21	92	84	48	24	10	8	15	302	302	0,6
	%		7,0	30,5	27,8	15,9	7,9	3,3	2,6	5,0	100,0	100,0	
R-M	P	291	1 629	2 347	3 677	3 207	1 899	878	889	1 449	15 975	16 266	30,9
	LIŚCIASTE	%	1,8	10,0	14,4	22,6	19,7	11,7	5,4	5,5	8,9	98,2	100,0
RAZEM	P	921	3 594	6 016	12 487	11 055	7 391	3 018	2 632	5 538	51 731	52 652	100,0
	%	1,7	6,8	11,4	23,9	21,0	14,0	5,7	5,0	10,5	98,3	100,0	

Rysunek VII-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

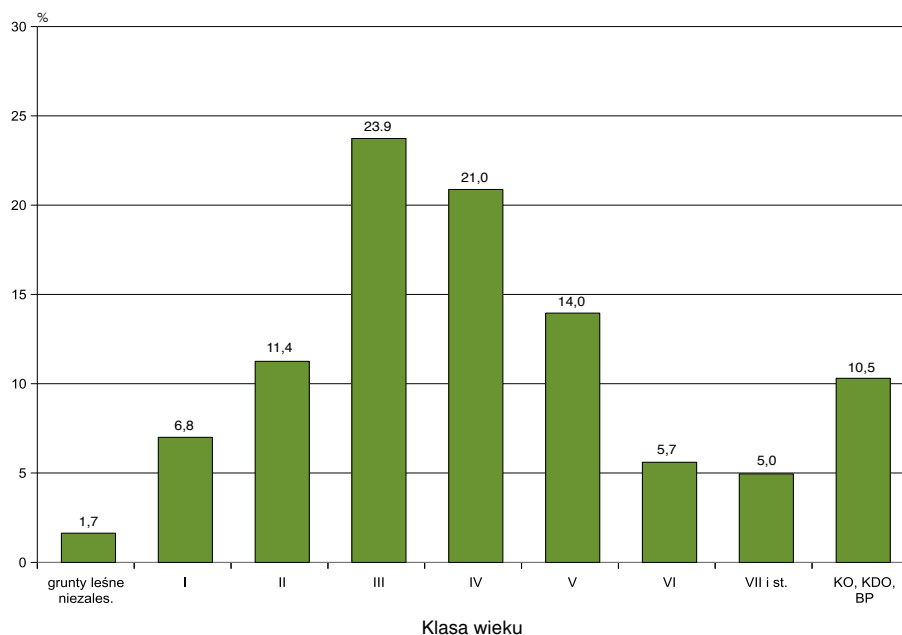

Tabela VII-6. MIĄSZSOCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										razem	tys. m ³	%
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
So M	5,1	12,9	28,2	568,1	2 070,6	2 296,0	1 673,8	661,8	494,7	867,4	8 673,5	8 678,6	60,6	
So %	0,1	0,1	0,3	6,5	23,9	26,5	19,3	7,6	5,7	10,0	99,9	100,0		
Św M	0,6	1,2	0,2	22,4	369,2	105,4	41,3	5,2	5,8	93,0	643,7	644,3	4,5	
Św %	0,1	0,2		3,5	57,3	16,4	6,4	0,8	0,9	14,4	99,9	100,0		
Jd M	0,2	3,7	0,3	14,0	260,1	159,6	287,0	97,6	33,4	197,3	1 053,0	1 053,2	7,4	
Jd %		0,4		1,3	24,7	15,2	27,2	9,3	3,2	18,7	100,0	100,0		
R-M M	5,9	17,8	28,7	604,5	2 699,9	2 561,0	2 002,1	764,6	533,9	1 157,7	10 370,2	10 376,1	72,5	
IGLASTE %	0,1	0,2	0,3	5,8	26,0	24,6	19,3	7,4	5,1	11,2	99,9	100,0		
Bk M	0,3	6,3	1,4	15,2	336,5	136,5	206,8	73,7	64,2	71,5	912,1	912,4	6,4	
Bk %		0,7	0,2	1,7	36,8	15,0	22,7	8,1	7,0	7,8	100,0	100,0		
Db M	4,7	6,3	5,7	51,4	190,2	405,2	251,3	223,4	263,7	78,3	1 475,5	1 480,2	10,3	
Db %	0,3	0,4	0,4	3,5	12,8	27,4	17,0	15,1	17,8	5,3	99,7	100,0		
Gb M		0,2		1,9	10,7	10,5	3,8	2,2	9,4	3,9	42,6	42,6	0,3	
Gb %		0,5		4,5	25,0	24,6	8,9	5,2	22,1	9,2	100,0	100,0		
Brz M		2,1	6,3	114,3	211,7	198,2	47,5	4,0	0,4	57,9	642,4	642,4	4,5	
Brz %		0,3	1,0	17,8	32,9	30,9	7,4	0,6	0,1	9,0	100,0	100,0		
OI M	0,9	4,7	16,9	72,7	193,4	185,2	132,1	33,2	13,5	46,6	698,3	699,2	4,9	
OI %	0,1	0,7	2,4	10,4	27,7	26,5	18,9	4,7	1,9	6,7	99,9	100,0		
Tp M				36,4	11,9	4,4	8,1	1,5		43,4	105,7	105,7	0,7	
Tp %				34,4	11,3	4,2	7,7	1,4		41,0	100,0	100,0		
Os M		0,2	1,1	15,2	19,2	12,4	6,9	2,4	2,6	2,9	62,9	62,9	0,4	
Os %		0,3	1,7	24,2	30,6	19,7	11,0	3,8	4,1	4,6	100,0	100,0		
R-M M	5,9	19,8	31,4	307,1	973,6	952,4	656,5	340,4	353,8	304,5	3 939,5	3 945,4	27,5	
LIŚCIASTE %	0,1	0,5	0,8	7,8	24,8	24,1	16,6	8,6	9,0	7,7	99,9	100,0		
RAZEM M	11,8	37,6	60,1	911,6	3 673,5	3 513,4	2 658,6	1 105,0	887,7	1 462,2	14 309,7	14 321,5	100,0	
RAZEM %	0,1	0,3	0,4	6,4	25,6	24,5	18,6	7,7	6,2	10,2	99,9	100,0		

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach innych Skarbu Państwa wynosi 67 lat, co obrazuje tabela VII-7.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (83 lata) oraz grabowe (74 lata), natomiast

najniższy drzewostany topolowe, brzoźowe, osikowe i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (69 lat), które zajmują 60,1% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela VII-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

Tabela VII-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	31 105	60,1	8 673,5	60,6	279	69
Św	1 891	3,7	643,7	4,5	340	59
Jd	2 760	5,3	1 053,0	7,4	382	83
Bk	2 975	5,8	912,1	6,4	307	71
Db, Kl, Wz	5 646	10,9	1 475,5	10,3	261	72
Gb	200	0,4	42,6	0,3	212	74
Brz	3 437	6,6	642,4	4,5	187	52
Ol	2 915	5,6	698,3	4,9	240	56
Tp	500	1,0	105,7	0,7	211	38
Os	302	0,6	62,9	0,4	207	53
Ogółem	51 731	100,0	14 309,7	100,0	277	67

1.3.2. Przekiętna zasobnoř drzewostanów

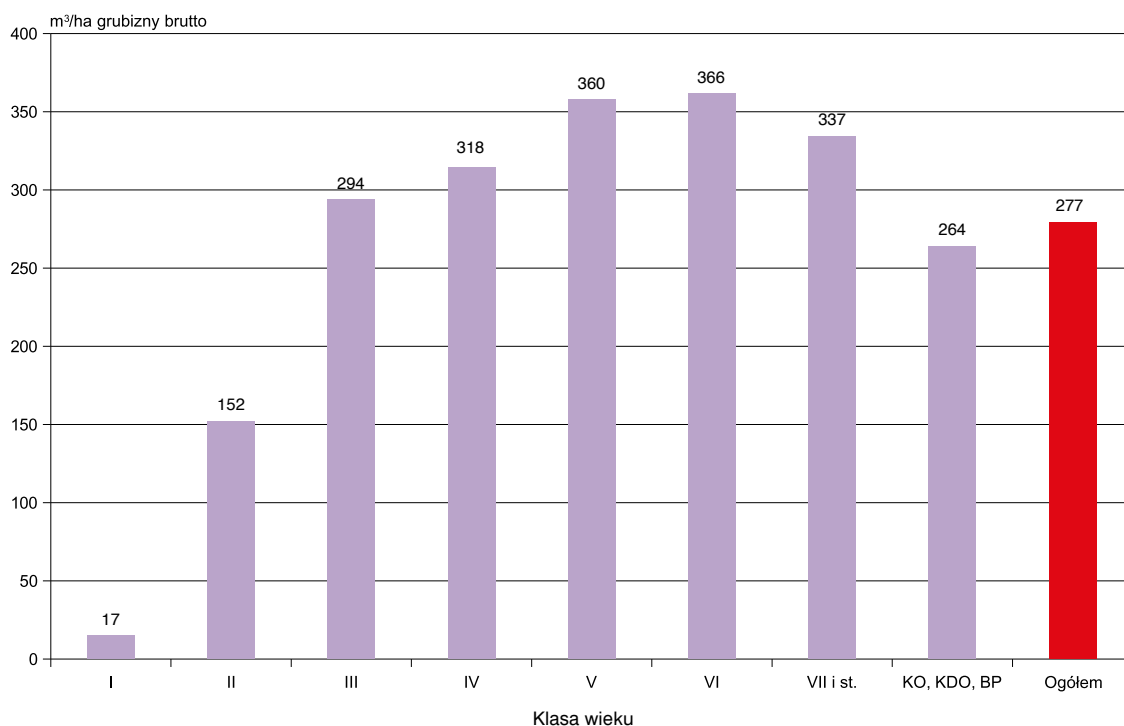
Przekiętną zasobnoř w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VII-7, a według klas wieku tabela VII-8. Ponadto przekiętną zasobnoř według klas wieku obrazuje rysunek VII-3.

Przekiętna zasobnoř wszystkich drzewostanów w lasach innych Skarbu Państwa na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 277 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 272 m³/ha.

Tabela VII-8. PRZEKIĘTNA ZASOBNOŘ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Przekiętna zasobnoř w m ³ /ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	9	15	166	283	319	353	360	301	284	279	274
Św	41	9	125	398	352	328	395	410	299	340	338
Jd	11	11	181	452	444	457	336	400	273	382	379
Bk	10	6	78	338	350	410	365	402	237	307	303
Db	28	8	93	241	312	336	402	406	231	261	255
Gb		2	90	212	234	279	346	274	167	212	212
Brz		31	123	215	253	235	192	367	187	187	186
OI	11	37	181	268	296	346	409	368	221	240	234
Tp	48	27	241	254	247	293	569		172	211	211
Os		50	165	228	257	280	251	317	189	207	207
Ogółem	13	17	152	294	318	360	366	337	264	277	272

Rysunek VII-3. PRZEKIĘTNA ZASOBNOŘ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela VII-9 (dodatkowo

rysunek VII-4). Większy niż przeciętny w lasach innych Skarbu Państwa (35,2%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: warmińsko-mazurskim – 47,1%, małopolskim – 44,9%, zachodniopomorskim – 41,2%, pomorskim – 40,5%, łódzkim – 40,2%, opolskim i wielkopolskim – po 39,7%. Udział tych drzewostanów, nieco większy niż przeciętna w lasach innych Skarbu Państwa, zarejestro-

Tabela VII-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	67	447	549	200	187	109	43	72	330	1 937	2 004	3,8
	%	3,3	22,3	27,5	10,0	9,3	5,4	2,1	3,6	16,5	96,7	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	11	58	78	105	113	149	34	29	15	581	592	1,1
	%	1,8	9,7	13,3	17,6	19,0	25,2	5,9	5,0	2,5	98,2	100,0	
LUBELSKIE	P	84	76	102	307	353	168	72	55	78	1 211	1 295	2,5
	%	6,6	5,9	7,9	23,7	27,1	13,0	5,6	4,2	6,0	93,4	100,0	
LUBUSKIE	P	14	56	47	125	69	50	27	16	29	419	433	0,8
	%	3,2	12,9	10,9	29,0	15,9	11,5	6,2	3,7	6,7	96,8	100,0	
ŁÓDZKIE	P	76	320	573	936	1 155	858	384	117	696	5 039	5 115	9,7
	%	1,5	6,3	11,2	18,3	22,5	16,8	7,5	2,3	13,6	98,5	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	25	46	135	2 426	1 173	971	364	86	1 687	6 888	6 913	13,1
	%	0,4	0,7	2,0	35,0	17,0	14,0	5,3	1,2	24,4	99,6	100,0	
MAZOWIECKIE	P	126	286	601	1 680	2 338	728	243	526	208	6 610	6 736	12,8
	%	1,9	4,2	8,9	24,9	34,8	10,8	3,6	7,8	3,1	98,1	100,0	
OPOLSKIE	P	13	263	424	570	418	392	169	133	420	2 789	2 802	5,3
	%	0,5	9,4	15,1	20,4	14,9	14,0	6,0	4,7	15,0	99,5	100,0	
PODKARPACKIE	P	29	113	153	249	442	327	119	22	147	1 572	1 601	3,0
	%	1,8	7,1	9,6	15,5	27,5	20,4	7,5	1,4	9,2	98,2	100,0	
PODLASKIE	P	43	86	342	553	320	170	52	35	122	1 680	1 723	3,3
	%	2,5	5,0	19,8	32,1	18,6	9,9	3,0	2,0	7,1	97,5	100,0	
POMORSKIE	P	34	127	265	516	348	243	160	381	93	2 133	2 167	4,1
	%	1,6	5,9	12,2	23,7	16,1	11,2	7,4	17,6	4,3	98,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P	180	336	972	1 549	1 330	736	224	91	286	5 524	5 704	10,8
	%	3,2	5,9	17,0	27,2	23,3	12,9	3,9	1,6	5,0	96,8	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	38	150	285	601	666	374	81	63	162	2 382	2 420	4,6
	%	1,6	6,2	11,8	24,8	27,5	15,5	3,3	2,6	6,7	98,4	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	40	146	206	415	454	378	212	398	133	2 342	2 382	4,5
	%	1,7	6,1	8,6	17,4	19,1	15,9	8,9	16,7	5,6	98,3	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	75	937	985	1 611	1 260	1 339	569	370	921	7 992	8 067	15,5
	%	0,9	11,6	12,2	20,0	15,6	16,6	7,1	4,6	11,4	99,1	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	P	66	147	299	644	429	399	265	238	211	2 632	2 698	5,1
	%	2,4	5,5	11,1	23,9	15,9	14,8	9,8	8,8	7,8	97,6	100,0	
RAZEM	P	921	3 594	6 016	12 487	11 055	7 391	3 018	2 632	5 538	51 731	52 652	100,0
	%	1,7	6,8	11,4	23,9	21,0	14,0	5,7	5,0	10,5	98,3	100,0	

wano także w województwach kujawsko-pomorskim i podkarpackim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku

jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach: podlaskim – 22,0% i śląskim – 23,4%.

Rysunek VII-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

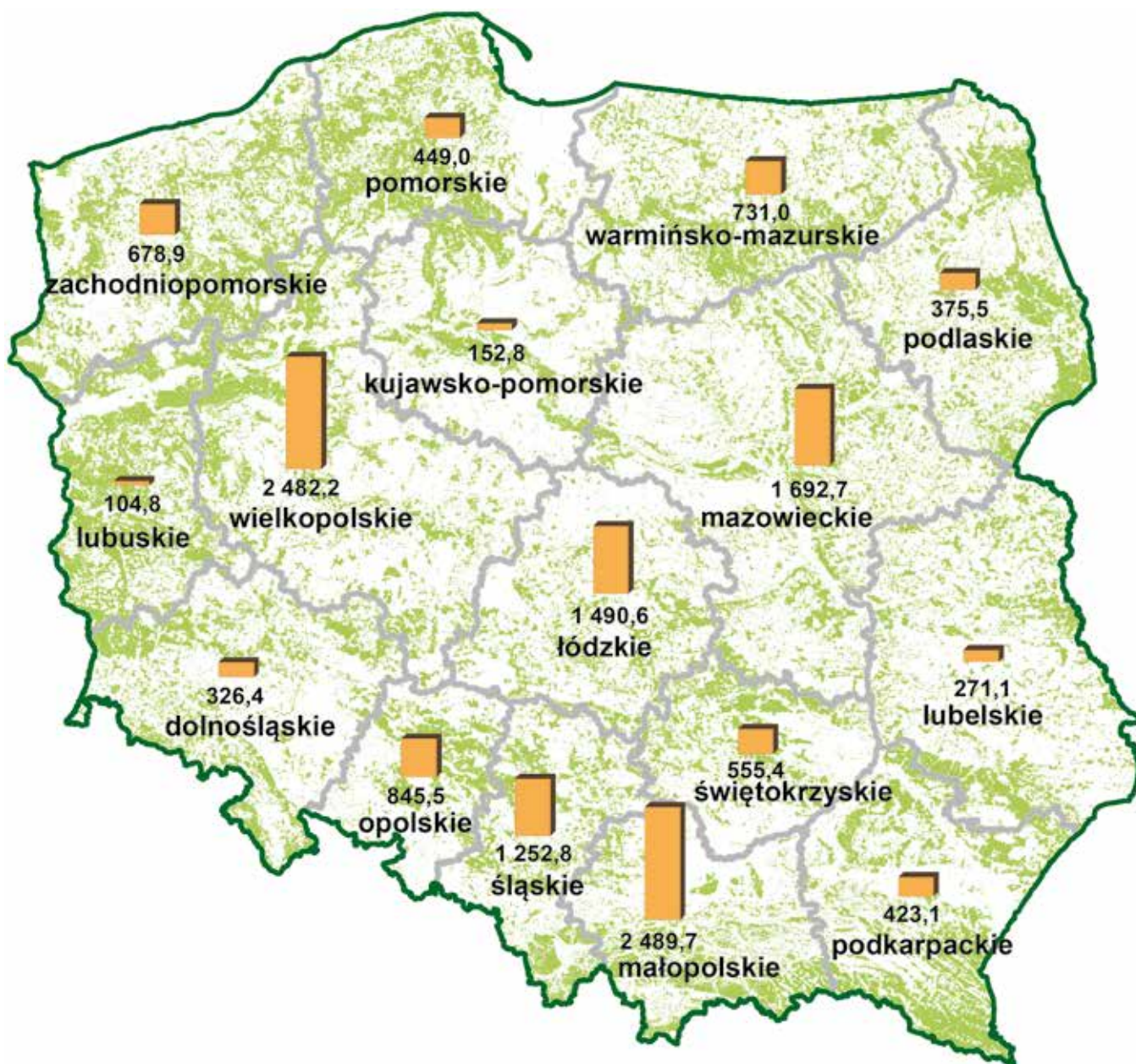
Strukturę miąższościową dla województw przedstawia tabela VII-10, a wielkość zasobów drzewnych dodatkowo rysunek VII-5. W województwach udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się w granicach od 28,0% do 56,6% ogólnej

wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 42,7%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: śląskim – 28,0% i podlaskim – 29,1%; największy zaś w województwach: warmińsko-mazurskim – 56,6%, kujawsko-pomorskim – 51,4%, zachodniopomorskim – 50,5% i wielkopolskim – 49,7%.

Tabela VII-10. MIĄZSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	0,6	0,6	3,3	75,1	51,5	54,1	33,8	16,2	25,6	65,6	325,8	326,4	2,3
	%	0,2	0,2	1,0	22,9	15,8	16,6	10,4	5,0	7,8	20,1	99,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M			0,8	10,2	28,1	35,2	51,8	12,6	10,2	3,9	152,8	152,8	1,1
	%			0,5	6,7	18,4	23,0	33,9	8,2	6,7	2,6	100,0	100,0	
LUBELSKIE	M	1,3		1,2	11,0	61,4	94,4	52,2	20,6	12,1	16,9	269,8	271,1	1,9
	%	0,5		0,4	4,1	22,6	34,8	19,3	7,6	4,5	6,2	99,5	100,0	
LUBUSKIE	M			0,4	7,5	37,5	22,4	16,2	8,5	5,7	6,6	104,8	104,8	0,7
	%			0,4	7,2	35,7	21,4	15,5	8,1	5,4	6,3	100,0	100,0	
ŁÓDZKIE	M	1,0	2,9	6,7	94,1	283,6	383,8	304,0	160,6	48,5	205,4	1 489,6	1 490,6	10,4
	%	0,1	0,2	0,4	6,3	19,0	25,7	20,4	10,8	3,3	13,8	99,9	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M		8,7	1,1	18,0	969,8	447,9	418,8	119,2	28,2	478,0	2 489,7	2 489,7	17,5
	%		0,3	0,7	39,1	18,0	16,8	4,8	1,1	19,2	100,0	100,0		
MAZOWIECKIE	M	1,7	2,1	3,9	87,8	419,1	654,2	226,4	82,1	170,9	44,5	1 691,0	1 692,7	11,8
	%	0,1	0,1	0,2	5,2	24,8	38,6	13,4	4,9	10,1	2,6	99,9	100,0	
OPOLSKIE	M	0,3	6,4	6,8	74,7	183,1	159,5	168,3	71,7	57,0	117,7	845,2	845,5	5,9
	%		0,7	0,8	8,8	21,8	18,9	19,9	8,5	6,7	13,9	100,0	100,0	
PODKARPACKIE	M	0,2	0,2	1,3	23,6	66,4	134,2	111,9	40,3	7,0	38,0	422,9	423,1	3,0
	%			0,3	5,6	15,7	31,8	26,4	9,5	1,7	9,0	100,0	100,0	
PODLASKIE	M	0,6		2,3	39,6	131,9	91,6	57,1	18,1	12,1	22,2	374,9	375,5	2,6
	%	0,2		0,6	10,5	35,2	24,4	15,2	4,8	3,2	5,9	99,8	100,0	
POMORSKIE	M	0,3	0,4	1,2	24,4	115,7	89,0	72,9	42,8	81,6	20,7	448,7	449,0	3,1
	%	0,1	0,1	0,3	5,4	25,8	19,8	16,2	9,5	18,2	4,6	99,9	100,0	
ŚLĄSKIE	M	0,9	0,1	4,8	159,6	368,6	369,4	198,9	63,7	27,2	59,6	1 251,9	1 252,8	8,7
	%	0,1		0,4	12,7	29,4	29,4	15,9	5,1	2,2	4,8	99,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	0,3		2,8	32,3	135,8	194,4	113,2	25,3	13,0	38,3	555,1	555,4	3,9
	%	0,1		0,5	5,8	24,5	34,9	20,4	4,6	2,3	6,9	99,9	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	0,9	1,3	2,3	30,8	123,4	158,4	146,2	84,8	151,6	31,3	730,1	731,0	5,1
	%	0,1	0,2	0,3	4,2	16,9	21,7	20,0	11,6	20,7	4,3	99,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	2,8	14,4	19,3	179,7	534,6	497,7	560,9	246,7	164,6	261,5	2 479,4	2 482,2	17,3
	%	0,1	0,6	0,8	7,2	21,5	20,1	22,7	9,9	6,6	10,5	99,9	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	M	0,9	0,5	1,9	43,2	163,0	127,2	126,0	91,8	72,4	52,0	678,0	678,9	4,7
	%	0,1	0,1	0,3	6,4	23,9	18,7	18,6	13,5	10,7	7,7	99,9	100,0	
RAZEM	M	11,8	37,6	60,1	911,6	3 673,5	3 513,4	2 658,6	1 105,0	887,7	1 462,2	14 309,7	14 321,5	100,0
	%	0,1	0,3	0,4	6,4	25,6	24,5	18,6	7,7	6,2	10,2	99,9	100,0	

Rysunek VII-5. ZASOBY DRZEWNE LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela VII-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd i Bk – wykazujące przeważnie większą zasobność

niż drzewostany z panującymi So, Db i Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te (tabela VII-11) zajmują w województwie małopolskim – 77,1%. Bliski średniego w kraju (14,6%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w województwach: podkarpackim i zachodniopomorskim. W pozostałych udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 0,5% w woje-

Tabela VII-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem	
	gatunek panujący											
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	Ol	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
DOLNOŚLĄSKIE	P 357 % 17,8	91 4,6	1 0,1	40 2,0	406 20,3	2 0,1	389 19,3	283 14,1	388 19,4	47 2,4	2 004 100,0	3,8
KUJAWSKO- -POMORSKIE	P 472 % 79,6	2 0,5			61 10,3	2 0,3	27 4,6	25 4,2	1 0,2	2 0,3	592 100,0	1,1
LUBELSKIE	P 758 % 58,6	2 0,2	7 0,5	7 0,5	244 18,8	45 3,5	171 13,2	47 3,6	1 0,1	13 1,0	1 295 100,0	2,5
LUBUSKIE	P 342 % 78,9	2 0,5		1 0,2	50 11,6		20 4,6	15 3,5		3 0,7	433 100,0	0,8
ŁÓDZKIE	P 3 736 % 73,0	30 0,6	85 1,7	149 2,9	721 14,1	3 0,1	204 4,0	171 3,3	2 0,3	14 0,3	5 115 100,0	9,7
MAŁOPOLSKIE	P 1 334 % 19,3	1 328 19,2	2 448 35,5	1 546 22,4	112 1,6	2 0,2	16 0,2	102 1,5	2 0,3	23 0,3	6 913 100,0	13,1
MAZOWIECKIE	P 4 628 % 68,7	11 0,2	14 0,2	8 0,1	913 13,6	49 0,7	600 8,9	451 6,7	7 0,1	55 0,8	6 736 100,0	12,8
OPOLSKIE	P 1 262 % 45,1	6 0,2	24 0,9	105 3,7	810 28,9		317 11,3	260 9,3	3 0,1	15 0,5	2 802 100,0	5,3
PODKARPACKIE	P 1 071 % 66,8	10 0,6	141 8,8	179 11,2	81 5,1	23 1,4	48 3,0	44 2,8		4 0,3	1 601 100,0	3,0
PODLASKIE	P 934 % 54,1	70 4,1		1 0,1	222 12,9	5 0,3	303 17,6	168 9,8	2 0,1	18 1,0	1 723 100,0	3,3
POMORSKIE	P 1 834 % 84,7	15 0,7	1 0,1	108 5,0	72 3,3	4 0,2	65 3,0	57 2,6		11 0,5	2 167 100,0	4,1
ŚLĄSKIE	P 3 978 % 69,7	84 1,5	7 0,1	294 5,2	532 9,3	19 0,3	488 8,6	214 3,8	48 0,8	40 0,7	5 704 100,0	10,8
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P 1 997 % 82,6	3 0,1	34 1,4	34 1,4	165 6,8	17 0,7	106 4,4	54 2,2		10 0,4	2 420 100,0	4,6
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	P 1 486 % 62,4	120 5,0		79 3,3	143 6,0	6 0,3	244 10,2	267 11,2	4 0,2	33 1,4	2 382 100,0	4,5
WIELKOPOLSKIE	P 6 156 % 76,3	67 0,8	16 0,2	107 1,3	1 061 13,2	14 0,2	185 2,3	432 5,4	21 0,2	8 0,1	8 067 100,0	15,5
ZACHODNIO- POMORSKIE	P 1 355 % 50,3	64 2,4	3 0,1	351 13,0	219 8,1	9 0,3	267 9,9	403 14,9	21 0,8	6 0,2	2 698 100,0	5,1
RAZEM	P 31 700 % 60,2	1 905 3,6	2 781 5,3	3 009 5,7	5 812 11,0	200 0,4	3 450 6,6	2 993 5,7	500 0,9	302 0,6	52 652 100,0	

wództwach kujawsko-pomorskim i mazowieckim do 8,3% w województwie warmińsko-mazurskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 77,8% ogólnej powierzchni innych lasów Skarbu Państwa.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela VII-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela VII-11).

Tabela VII-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	Ol	Tp, Lp, Wb	Os	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
M	75,5	29,4			2,2	77,7	0,4	37,9	15,4	77,1	10,8	326,4	2,3
DOLNOŚLĄSKIE	%	23,1	9,0		0,7	23,9	0,1	11,6	4,7	23,6	3,3	100,0	
M	127,8	0,8				13,3	0,5	3,6	6,4	0,2	0,2	152,8	1,1
KUJAWSKO-POMORSKIE	%	83,6	0,5			8,7	0,4	2,4	4,2	0,1	0,1	100,0	
M	168,7	0,2	0,1		1,6	56,4	8,0	24,7	8,4	0,3	2,7	271,1	1,9
LUBELSKIE	%	62,2	0,1		0,6	20,8	3,0	9,1	3,1	0,1	1,0	100,0	
M	83,7	0,6			0,2	11,9		4,6	3,2		0,6	104,8	0,7
LUBUSKIE	%	79,7	0,7		0,2	11,3		4,4	3,1		0,6	100,0	
M	1 112,3	9,9	27,9		38,1	207,4	0,6	41,7	49,7	0,3	2,7	1 490,6	10,4
ŁÓDZKIE	%	74,6	0,7	1,9	2,6	13,9		2,8	3,3		0,2	100,0	
M	445,9	496,2	936,5		549,4	33,5	0,5	3,6	19,6	0,4	4,1	2 489,7	17,5
MAŁOPOLSKIE	%	17,9	19,9	37,7	22,1	1,3		0,1	0,8		0,2	100,0	
M	1 161,8	2,0	3,7		1,4	254,9	12,7	119,0	124,2	1,8	11,2	1 692,7	11,8
MAZOWIECKIE	%	68,7	0,1	0,2	0,1	15,0	0,8	7,0	7,3	0,1	0,7	100,0	
M	405,2	0,5	12,6		29,4	241,0		75,0	77,2	0,8	3,8	845,5	5,9
OPOLSKIE	%	47,9	0,1	1,5	3,5	28,5		8,9	9,1	0,1	0,4	100,0	
M	268,1	2,0	52,2		59,2	19,6	5,7	7,3	8,2	0,1	0,7	423,1	3,0
PODKARPACKIE	%	63,5	0,5	12,3	14,0	4,6	1,3	1,7	1,9		0,2	100,0	
M	236,8	15,5			0,1	38,0	0,8	43,2	37,0	0,6	3,5	375,5	2,6
PODLASKIE	%	63,1	4,1			10,1	0,2	11,5	9,9	0,2	0,9	100,0	
M	374,7	4,4	0,3		29,9	11,6	1,0	12,9	11,8		2,4	449,0	3,1
POMORSKIE	%	83,4	1,0	0,1	6,7	2,6	0,2	2,9	2,6		0,5	100,0	
M	911,1	19,3	1,9		57,0	102,2	3,8	93,9	45,3	10,8	7,5	1 252,8	8,7
ŚLĄSKIE	%	72,6	1,5	0,2	4,6	8,2	0,3	7,5	3,6	0,9	0,6	100,0	
M	464,9	0,6	10,0		7,1	39,5	3,5	17,3	10,5		2,0	555,4	3,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	83,7	0,1	1,8	1,3	7,1	0,6	3,1	1,9		0,4	100,0	
M	520,8	29,9			20,6	21,8	1,2	50,7	77,5	1,2	7,3	731,0	5,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	%	71,2	4,1		2,8	3,0	0,2	6,9	10,6	0,2	1,0	100,0	
M	1 991,4	10,8	7,1		20,3	299,0	1,9	43,1	100,0	6,4	2,2	2 482,2	17,3
WIELKOPOLSKIE	%	80,3	0,4	0,3	0,8	12,0	0,1	1,7	4,0	0,3	0,1	100,0	
M	329,9	22,2	0,9		95,9	52,4	2,0	63,9	104,8	5,7	1,2	678,9	4,7
ZACHODNIO-POMORSKIE	%	48,7	3,3	0,1	14,1	7,7	0,3	9,4	15,4	0,8	0,2	100,0	
RAZEM	M	8 678,6	644,3	1 053,2	912,4	1 480,2	42,6	642,4	699,2	105,7	62,9	14 321,5	100,0
	%	60,6	4,5	7,4	6,4	10,3	0,3	4,5	4,9	0,7	0,4	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

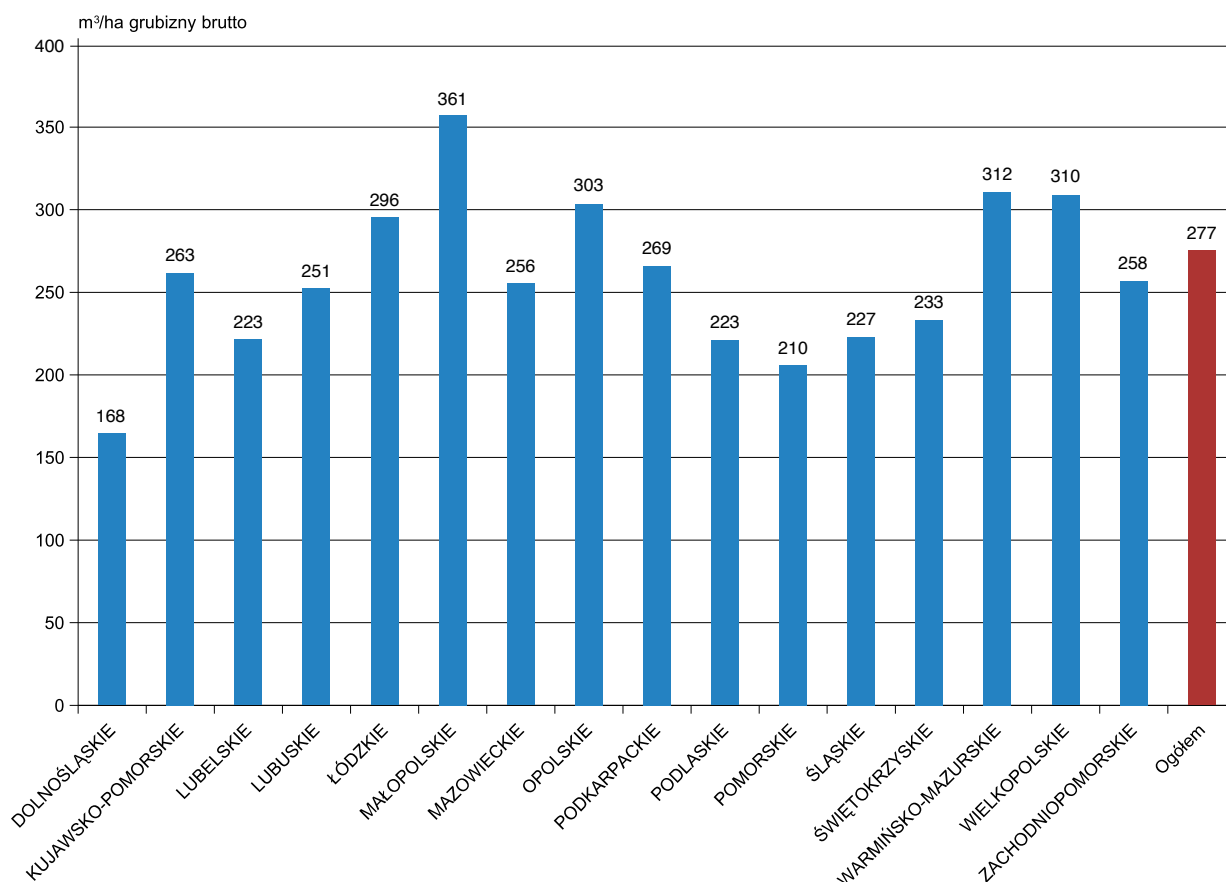
Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VII-13. Waha się on od 44 do 79 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: warmińsko-mazurskim – 79 lat, pomorskim – 75 lat i zachodniopomorskim – 73 lata, natomiast najniższym: w dolnośląskim – 44 lata i podlaskim – 58 lat. W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 60–71 lat, przy przeciętnym w kraju – 67 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VII-13. Największą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drze-

Rysunek VII-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Tabela VII-13. PRZECIĘTNY WIEK I PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność grubizny brutto w m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	44	168
KUJAWSKO-POMORSKIE	67	263
LUBELSKIE	68	223
LUBUSKIE	61	251
ŁÓDZKIE	71	296
MAŁOPOLSKIE	71	361
MAZOWIECKIE	68	256
OPOLSKIE	69	303
PODKARPACKIE	69	269
PODLASKIE	58	223
POMORSKIE	75	210
ŚLĄSKIE	60	227
ŚWIĘTOKRZYSKIE	64	233
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	79	312
WIELKOPOLSKIE	67	310
ZACHODNIOPOMORSKIE	73	258
Ogółem	67	277

wostany województw: małopolskiego – 361 m³/ha, warmińsko-mazurskiego – 312 m³/ha oraz wielkopolskiego – 310 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (277 m³/ha) wykazują także drzewostany województw: opolskiego – 303 m³/ha i łódzkiego – 296 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: dolnośląskiego – 168 m³/ha, pomorskiego – 210 m³/ha, lubelskiego i podlaskiego – po 223 m³/ha.

Przeciętną zasobność w innych lasach Skarbu Państwa według województw przedstawia dodatkowo rysunek VII-6.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela VII-14 przedstawia użytkowanie w lasach innych Skarbu Państwa oraz w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2009–2018). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach. Te dwie formy własności zostały przedstawione razem, ponieważ w kwestii użytkowania publikacje GUS nie rozdzielają przedstawianych form własności.

Tabela VII-14. ŁĄCZNE UŻYTKOWANIE W LASACH ZWRSP ORAZ INNYCH LASACH SKARBU PAŃSTWA

Rok	Powierzchnia		Miąższość grubizny brutto			Użytkowanie netto razem ZWRSP oraz inne SP	Użytkowanie brutto razem ZWRSP oraz inne SP*	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów**
	ZWRSP	inne SP	ZWRSP	inne SP	razem			
	tys. ha		tys. m ³			%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008	40	59	b.d.	b.d.	b.d.	100	125	b.d.
2009	39	59	b.d.	b.d.	b.d.	102	128	b.d.
2010	36	59	b.d.	b.d.	b.d.	111	139	b.d.
2011	34	59	b.d.	b.d.	b.d.	122	153	b.d.
2012	32	59	b.d.	b.d.	b.d.	115	144	b.d.
2013	30	55	b.d.	b.d.	b.d.	111	139	b.d.
2014	29	54	6 931	14 071	21 002	126	158	0,75
2015	28	53	6 575	13 918	20 493	113	141	0,69
2016	28	54	6 605	14 231	20 926	112	140	0,67
2017	28	53	6 808	14 322	21 130	113	141	0,67

* Miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25.

** Obliczono łącznie dla lasów ZWRSP oraz innych SP ze względu na łączne przedstawienie użytkowania w zestawieniach GUS.

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. powierzchnia lasów poza PGL Lasy Państwowe wynosi w kraju 2 132 463 ha według GUS (Leśnictwo 2018), co stanowi około 23% powierzchni wszystkich lasów w Polsce. W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla lasów poza PGL LP o powierzchni 1 813 454 ha, tj. 85,0% powierzchni lasów poza PGL LP w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędowej obejmują 1 188 474 ha (55,7%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędowej obejmują 624 980 ha (29,3%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z założeniem podanym we wprowadzeniu, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiadających im obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię oraz miąższość grubizny brutto ogółem (odpowiednio w ha i tys. m³) oraz udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach poza lasami PGL Lasy Państwowe przedstawiają tabele VIII-1 oraz VIII-2. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VIII-1.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór świeży (Bśw), bór mieszany świeży (BMśw) oraz las mieszany świeży (LMśw), zajmujące odpowiednio 24,4%, 23,7% oraz 11,4% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 54,3%, lasowe – 40,6%, olsowe – 5,1% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 79,6%, wyżynnych – 7,9%, a górskich – 12,5% powierzchni leśnej.

Tabela VIII-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

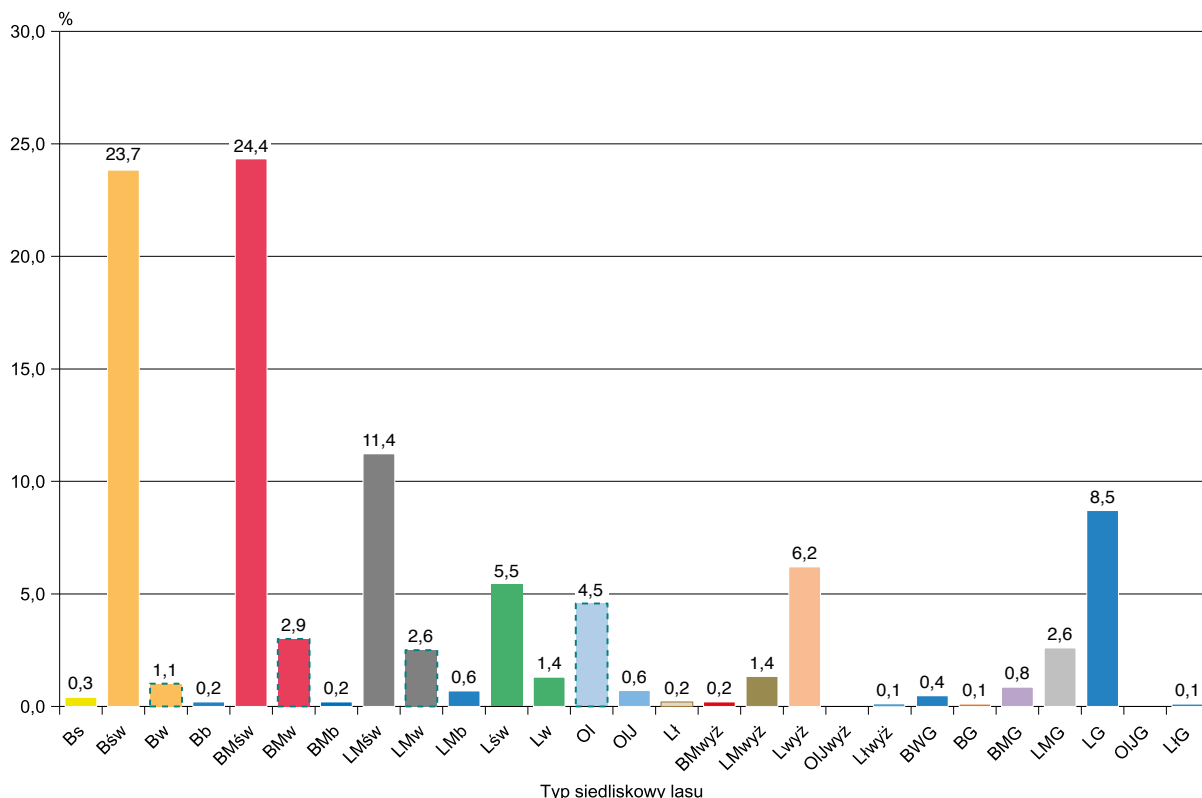
Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										ogółem gruntów leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	7 365	0,3	6,8	5,0	19,3	41,4	17,4	7,4	1,4	1,3		93,2	100,0	
Bśw	506 346	23,7	3,5	10,7	15,7	33,6	22,4	10,1	2,9	1,0	0,1	96,5	100,0	
Bw	22 396	1,1	5,4	8,0	14,7	20,5	29,3	16,4	3,9	1,7	0,1	94,6	100,0	
Bb	3 969	0,2	16,5	1,0	15,4	17,5	15,7	9,0	2,7	18,3	3,9	83,5	100,0	
BMśw	518 867	24,4	3,6	12,9	14,0	28,6	25,5	10,4	3,1	1,4	0,5	96,4	100,0	
BMw	62 015	2,9	4,8	9,9	16,6	22,3	27,0	14,4	3,5	1,0	0,5	95,2	100,0	
BMb	4 321	0,2	9,2	2,2	13,2	24,2	21,9	9,2	4,9	12,5	2,7	90,8	100,0	
LMśw	243 459	11,4	2,6	9,4	11,6	20,7	27,0	13,4	4,9	3,4	7,0	97,4	100,0	
LMw	55 438	2,6	6,7	9,0	15,1	26,5	24,1	7,9	1,4	1,2	8,1	93,3	100,0	
LMb	11 893	0,6	6,4	1,7	10,2	23,6	29,3	14,4	6,5	6,5	1,4	93,6	100,0	
Lśw	116 498	5,5	2,1	6,8	10,7	20,4	24,7	14,1	5,2	7,2	8,8	97,9	100,0	
Lw	30 174	1,4	6,1	6,9	14,2	20,0	23,1	10,1	3,3	7,2	9,1	93,9	100,0	
OI	96 338	4,5	9,0	8,6	14,6	27,9	31,7	6,3	1,5	0,4		91,0	100,0	
OIJ	12 598	0,6	5,8	4,5	11,4	18,9	24,2	13,2	7,7	4,8	9,5	94,2	100,0	
LI	3 496	0,2	12,9	4,4	10,6	13,9	20,5	11,2	4,7	17,0	4,8	87,1	100,0	
BMwyż	5 073	0,2	2,4	7,5	10,1	23,5	28,4	14,4	4,6	2,5	6,6	97,6	100,0	
LMwyż	29 662	1,4	1,7	4,4	7,8	16,1	29,7	19,1	5,9	3,7	11,6	98,3	100,0	
Lwyż	132 765	6,2	1,7	3,3	7,7	15,1	32,8	19,3	4,9	3,1	12,1	98,3	100,0	
OIJwyż	1 037		5,5	3,5	24,0	36,8	21,4	4,4	0,2		4,2	94,5	100,0	
Ltwyż	1 112	0,1	6,6	7,1	30,6	23,6	17,9	3,4	2,3	1,7	6,8	93,4	100,0	
BWG	9 032	0,4	1,9	1,3	3,4	35,8	9,6	6,6	9,2	29,8	2,4	98,1	100,0	
BG	1 784	0,1	7,7	0,9	12,6	18,6	24,1	8,2	2,7	19,8	5,4	92,3	100,0	
BMG	16 742	0,8	1,9	5,6	10,7	13,6	14,5	7,9	7,8	18,3	19,7	98,1	100,0	
LMG	56 159	2,6	2,3	4,5	8,4	18,1	24,9	14,9	7,2	6,7	13,0	97,7	100,0	
LG	181 236	8,5	2,1	1,7	6,1	17,8	23,6	16,6	10,5	9,2	12,4	97,9	100,0	
OIJG	765		6,8	4,6	41,9	27,8	12,6	3,0	0,5	0,1	2,7	93,2	100,0	
LIG	1 923	0,1	9,4	3,5	29,8	33,7	11,7	2,4	3,0	2,7	3,8	90,6	100,0	
RAZEM	2 132 463	100,0	3,6	8,9	12,7	25,5	25,3	12,1	4,3	3,2	4,4	96,4	100,0	

Tabela VIII-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Typ siedliskowy lasu	Miąższność brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższność grubizny brutto w %											ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	880,3	0,2	0,4		0,4	11,3	48,7	24,3	10,6	1,9	2,4		99,6	100,0
Bśw	95 598,0	20,2	0,2		0,9	9,3	40,8	29,8	13,4	4,0	1,5	0,1	99,8	100,0
Bw	4 208,9	0,9	0,3		0,6	8,6	22,7	37,2	22,3	5,1	3,1	0,1	99,7	100,0
Bb	473,5	0,1	0,3		0,1	10,4	18,9	19,4	13,5	4,4	30,0	3,0	99,7	100,0
BMśw	107 241,7	22,7	0,1	0,1	1,2	8,8	35,3	33,3	14,0	4,3	2,3	0,6	99,9	100,0
BMw	12 065,8	2,6	0,3	0,1	0,9	10,5	25,7	34,8	20,3	5,0	1,7	0,7	99,7	100,0
BMb	724,6	0,2	0,3		0,5	8,8	25,6	27,9	13,4	6,7	15,2	1,6	99,7	100,0
LMśw	56 056,7	11,9	0,2	0,1	0,8	6,6	22,6	32,6	18,2	7,2	5,7	6,0	99,8	100,0
LMw	10 273,1	2,2	0,5	0,1	1,5	11,3	31,5	31,9	11,9	2,2	2,4	6,7	99,5	100,0
LMb	1 775,7	0,4	0,4		0,4	7,7	25,9	33,1	15,8	7,6	7,8	1,3	99,6	100,0
Lśw	27 469,4	5,8	0,2	0,1	0,3	5,4	19,4	27,8	18,7	7,9	12,4	7,8	99,8	100,0
Lw	6 661,7	1,4	0,4	0,1	0,9	8,5	21,0	27,8	14,1	5,1	14,2	7,9	99,6	100,0
OI	17 284,1	3,7	0,5		1,5	11,3	32,6	41,2	9,3	2,8	0,8		99,5	100,0
OIJ	3 187,9	0,7	0,3	0,1	0,9	6,4	18,0	25,5	18,7	13,5	8,9	7,7	99,7	100,0
LI	771,4	0,2	1,8	0,2	0,7	5,4	14,3	23,3	14,9	7,2	28,6	3,6	98,2	100,0
BMwyż	1 185,5	0,3	0,1	0,1	0,5	5,3	24,9	34,6	17,9	6,0	4,7	5,9	99,9	100,0
LMwyż	7 884,7	1,7	0,1		0,3	3,5	13,9	33,7	23,9	8,2	6,1	10,3	99,9	100,0
Lwyż	36 458,2	7,7	0,1	0,1	0,2	3,1	13,4	36,8	24,4	6,7	4,8	10,4	99,9	100,0
OIJwyż	205,5		0,3	0,1	0,6	17,3	43,0	28,5	7,2	0,3		2,7	99,7	100,0
LIwyż	172,0		0,2	0,2	1,2	19,4	28,3	26,7	6,7	5,1	4,1	8,1	99,8	100,0
BWG	1 820,5	0,4		0,1		0,3	6,1	9,9	11,4	11,4	57,9	2,9	100,0	100,0
BG	349,2	0,1	0,3		0,1	6,3	17,7	32,0	11,5	2,9	23,2	6,0	99,7	100,0
BMG	3 810,1	0,8	0,1	0,3	0,1	3,0	12,4	19,0	13,0	12,4	19,5	20,2	99,9	100,0
LMG	16 727,0	3,6	0,1	0,2	0,1	2,9	16,2	28,6	20,5	9,8	9,7	11,9	99,9	100,0
LG	57 299,2	12,1	0,1	0,1	0,1	1,9	15,1	25,6	20,5	13,4	12,7	10,5	99,9	100,0
OIJG	103,8		0,4		1,2	32,4	33,5	21,7	6,1	1,8	0,2	2,7	99,6	100,0
LIg	312,1	0,1	0,4	0,2	1,2	22,8	35,3	16,1	4,4	7,8	8,6	3,2	99,6	100,0
RAZEM	471 000,6	100,0	0,2	0,1	0,7	7,0	27,6	31,1	16,7	6,5	5,6	4,5	99,8	100,0

Tabela VIII-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																												
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OJ	Lf	BMwyz	LMwyz	Lwyz	OJwyz	Lwyz	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJG	LIG	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
DOLNOŚLĄSKIE	1,7	0,1			9,5	0,6		8,7	2,5		7,1	4,1	1,0	0,5	1,2	0,4	10,2	6,1	0,3	0,4		0,4	10,0	26,4	8,1	0,4	0,3	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,7	28,8	0,2	0,1	39,6	1,5	0,3	11,6	2,9	0,4	3,6	1,7	7,7	0,6	0,3													100,0	
LUBELSKIE	0,2	14,9	1,8	0,4	26,8	5,2	0,3	20,0	4,4	0,7	14,5	0,6	3,0	0,1		0,3	1,5	5,3										100,0	
LUBUSKIE		23,9			36,6	0,7		19,6	2,8	0,1	7,9	2,7	3,4	1,0	1,3													100,0	
ŁÓDZKIE	0,6	41,3	1,1		37,7	2,8	0,1	7,8	1,7		2,1	0,5	4,0	0,2	0,1													100,0	
MAŁOPOLSKIE		1,0			2,5	0,4		1,0	0,5		0,3	0,3	0,4	0,1	0,1	0,6	3,8	20,7	0,2	0,1	3,7	0,6	4,8	14,7	43,5	0,2	0,5	100,0	
MAZOWIECKIE	0,6	39,7	1,7		29,9	3,7		8,5	3,1	0,1	2,6	1,9	6,0	0,9	0,1	0,1	0,9	0,2										100,0	
OPOLSKIE		7,9	0,1		32,3	3,4	0,1	21,2	6,7	0,1	11,6	6,6	1,2	1,9	1,4		1,6	2,3	0,1				0,5	1,0				100,0	
PODKARPACKIE		10,8	1,1	0,1	14,2	2,9		5,7	2,1	0,1	1,2	0,3	1,4	0,2	0,1	0,1	1,1	29,6	0,2	0,3			0,5	27,6	0,1	0,3		100,0	
PODLASKIE	0,1	27,4	0,7	0,8	25,5	2,4	0,5	13,8	3,4	2,9	5,8	2,8	12,3	1,6														100,0	
POMORSKIE	1,3	38,7	0,4	0,2	30,8	1,4	0,8	17,0	1,4	0,9	4,9	0,5	1,5	0,1	0,1													100,0	
ŚLĄSKIE	0,1	16,7	1,0	0,1	23,6	3,6	0,2	8,0	2,3	0,1	2,8	1,2	1,1	0,2	0,1	1,2	2,2	4,0	0,1	0,3		1,3	9,5	20,1	0,1	0,1	100,0		
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,3	31,5	2,3	0,1	27,5	6,3	0,2	11,6	1,5		1,8	0,3	2,4	0,1	0,1	1,1	4,2	5,3					0,4	3,0				100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		7,0	0,2	0,2	21,1	1,5	0,8	25,7	3,5	1,6	22,6	3,5	10,5	1,5	0,3													100,0	
WIELKOPOLSKIE	1,0	37,3	1,1		31,2	1,9		12,0	1,9		6,8	1,7	3,9	0,8	0,4													100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	0,2	8,3	0,2	0,1	26,5	1,4	0,4	32,2	3,9	0,8	15,5	2,6	6,2	1,2	0,5													100,0	
RAZEM	0,3	23,7	1,1	0,2	24,4	2,9	0,2	11,4	2,6	0,6	5,5	1,4	4,5	0,6	0,2	0,2	1,4	6,2	0,1	0,4	0,1	0,8	2,6	8,5	0,1	0,1	100,0		

Rysunek VIII-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

1.2. Struktura powierzchniowo-mięszościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i mięszości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VIII-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VIII-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VIII-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) lasów poza PGL LP według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 2 132 463 ha, w tym:

– grunty zalesione	2 056 361 ha,	tj. 96,4%
– grunty niezalesione	76 102 ha,	tj. 3,6%
	<u>2 132 463 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosi:

– gatunki iglaste	1 401 612 ha,	tj. 68,2%
– gatunki liściaste	654 749 ha,	tj. 31,8%
	<u>2 056 361 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty leśne niezalesione	76 102	3,6
I i II klasa wieku (1–40 lat)	460 892	21,6
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	1 084 656	50,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	510 813	24,0
Razem	<u>2 132 463</u>	<u>100,0</u>

1.2.2. Struktura mięszościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2018 r. ogólna mięszość grubizny brutto na powierzchni leśnej lasów poza PGL LP wynosi 471 000,6 tys. m³. Zestawienie mięszości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VIII-4 oraz VIII-6.

Z danych, które przedstawia tabela VIII-4, wynika, że mięszość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	470 195,3 tys. m ³ ,	tj. 99,8%
– grunty niezalesione	805,3 tys. m ³ ,	tj. 0,2%
	<u>471 000,6 tys. m³,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	333 275,2 tys. m ³ ,	tj. 70,9%
– gatunki liściaste	136 920,1 tys. m ³ ,	tj. 29,1%
	470 195,3 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Miąższość grubizny brutto, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość	
	tys. m ³	%
Grunty leśne niezalesione	805,3	0,2
Przestoje na gruntach zalesionych	338,0	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	36 190,3	7,7
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	277 100,2	58,7
V i starsze oraz KO, KDO, BP	156 566,8	33,3
Razem	471 000,6	100,0

Tabela VIII-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha									Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	46 296	124 886	148 521	354 000	318 151	152 692	46 312	23 247	28 457	1 196 266	1 242 562	58,3
	%	3,7	10,1	12,0	28,4	25,6	12,3	3,7	1,9	2,3	96,3	100,0	
Św	P	2 366	5 822	12 308	22 624	22 440	13 081	7 807	10 532	13 505	108 119	110 485	5,2
	%	2,1	5,3	11,1	20,6	20,3	11,8	7,1	9,5	12,2	97,9	100,0	
Jd	P	3 225	1 954	4 990	13 498	27 978	22 407	7 775	5 569	13 056	97 227	100 452	4,7
	%	3,2	1,9	5,0	13,4	28,0	22,3	7,7	5,5	13,0	96,8	100,0	
R-M	P	51 887	132 662	165 819	390 122	368 569	188 180	61 894	39 348	55 018	1 401 612	1 453 499	68,2
IGLASTE	%	3,6	9,1	11,4	26,8	25,4	12,9	4,3	2,7	3,8	96,4	100,0	
Bk	P	4 177	4 328	5 787	13 256	28 195	26 252	16 418	17 702	12 179	124 117	128 294	6,0
	%	3,3	3,4	4,5	10,3	21,9	20,5	12,8	13,8	9,5	96,7	100,0	
Db	P	9 934	11 856	14 757	18 424	35 527	22 364	8 170	9 081	3 605	123 784	133 718	6,3
	%	7,4	8,9	11,0	13,8	26,6	16,7	6,1	6,8	2,7	92,6	100,0	
Gb	P	35	462	3 440	13 239	10 303	1 655	326	679	4 102	34 206	34 241	1,6
	%	0,1	1,4	10,0	38,6	30,1	4,8	1,0	2,0	12,0	99,9	100,0	
Brz	P	212	24 381	47 464	51 243	44 519	7 741	1 382	469	8 739	185 938	186 150	8,7
	%	0,1	13,1	25,5	27,5	23,9	4,2	0,7	0,3	4,7	99,9	100,0	
OI	P	9 748	14 285	26 203	50 257	48 179	10 455	2 557	947	6 555	159 438	169 186	7,9
	%	5,8	8,4	15,5	29,6	28,5	6,2	1,5	0,6	3,9	94,2	100,0	
Tp	P	44	36	467	924	537	218	15	21	580	2 798	2 842	0,1
	%	1,6	1,3	16,5	32,4	18,9	7,7	0,5	0,7	20,4	98,4	100,0	
Os	P	65	1 431	7 514	7 568	3 794	1 292	315	308	2 246	24 468	24 533	1,2
	%	0,3	5,8	30,6	30,7	15,5	5,3	1,3	1,3	9,2	99,7	100,0	
R-M	P	24 215	56 779	105 632	154 911	171 054	69 977	29 183	29 207	38 006	654 749	678 964	31,8
LIŚCIASTE	%	3,6	8,4	15,6	22,8	25,2	10,3	4,3	4,3	5,6	96,5	100,1	
RAZEM	P	76 102	189 441	271 451	545 033	539 623	258 157	91 077	68 555	93 024	2 056 361	2 132 463	100,0
	%	3,6	8,9	12,7	25,5	25,3	12,1	4,3	3,2	4,4	96,4	100,0	

Rysunek VIII-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

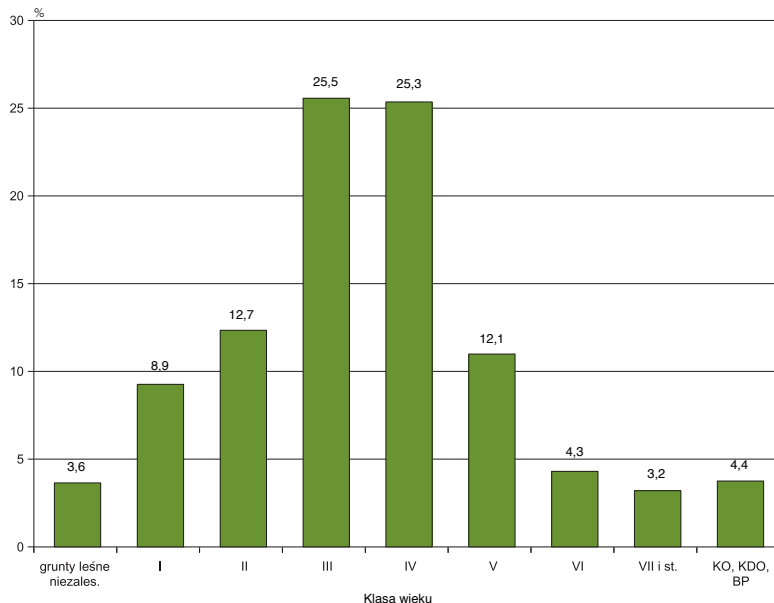

Tabela VIII-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
So	M	420,3	98,6	1 907,7	19 079,9	87 253,7	86 512,6	42 645,9	13 641,3	7 744,5	6 609,3	265 493,5	265 913,8	56,5
	%	0,2		0,7	7,2	32,9	32,5	16,0	5,1	2,9	2,5	99,8	100,0	
Św	M	32,3	53,7	39,0	1 354,3	6 237,9	7 633,6	5 103,0	2 976,9	4 091,2	3 582,7	31 072,3	31 104,6	6,6
	%	0,1	0,2	0,1	4,4	20,1	24,4	16,4	9,6	13,2	11,5	99,9	100,0	
Jd	M	45,4	32,3	6,0	419,8	4 720,9	11 878,1	9 759,2	3 280,0	2 597,0	4 016,1	36 709,4	36 754,8	7,8
	%	0,1	0,1		1,1	12,8	32,4	26,6	8,9	7,1	10,9	99,9	100,0	
R-M	M	498,0	184,6	1 952,7	20 854,0	98 212,5	106 024,3	57 508,1	19 898,2	14 432,7	14 208,1	333 275,2	333 773,2	70,9
IGLASTE	%	0,1	0,1	0,6	6,2	29,4	31,8	17,2	6,0	4,3	4,3	99,9	100,0	
Bk	M	52,4	43,5	21,6	365,2	3 130,3	8 342,8	9 275,5	6 390,7	7 431,1	3 043,3	38 044,0	38 096,4	8,1
	%	0,1	0,1	0,1	1,0	8,2	21,9	24,3	16,8	19,5	8,0	99,9	100,0	
Db	M	149,7	36,6	78,1	1 234,3	3 818,7	8 779,1	6 222,8	2 642,0	3 503,5	752,6	27 067,7	27 217,4	5,8
	%	0,6	0,1	0,3	4,5	14,0	32,2	22,9	9,7	12,9	2,8	99,4	100,0	
Gb	M	0,2	10,0	5,9	354,1	2 475,6	2 284,3	421,0	120,8	312,4	607,4	6 591,5	6 591,7	1,4
	%		0,2	0,1	5,4	37,5	34,7	6,4	1,8	4,7	9,2	100,0	100,0	
Brz	M	3,2	29,7	745,7	5 074,6	9 712,3	9 219,7	1 614,6	279,5	50,9	1 283,1	28 010,1	28 013,3	5,9
	%		0,1	2,7	18,1	34,6	32,9	5,8	1,0	0,2	4,6	100,0	100,0	
OI	M	99,9	25,0	533,8	3 751,3	10 670,6	11 647,4	3 027,1	995,2	398,2	1 042,2	32 090,8	32 190,7	6,8
	%	0,3	0,1	1,7	11,7	33,1	36,2	9,4	3,1	1,2	3,2	99,7	100,0	
Tp	M	1,1	0,3	1,1	95,2	218,7	121,8	57,8	4,4	6,5	96,2	602,0	603,1	0,1
	%	0,2	0,1	0,2	15,8	36,2	20,2	9,6	0,7	1,1	15,9	99,8	100,0	
Os	M	0,8	8,3	59,4	1 063,3	1 536,2	905,9	392,7	94,6	96,9	356,7	4 514,0	4 514,8	1,0
	%		0,2	1,3	23,6	33,9	20,1	8,7	2,1	2,2	7,9	100,0	100,0	
R-M	M	307,3	153,4	1 445,6	11 938,0	31 562,4	41 301,0	21 011,5	10 527,2	11 799,5	7 181,5	136 920,1	137 227,4	29,1
LIŚCIASTE	%	0,2	0,1	1,1	8,7	23,0	30,1	15,3	7,7	8,6	5,2	99,8	100,0	
RAZEM	M	805,3	338,0	3 398,3	32 792,0	129 774,9	147 325,3	78 519,6	30 425,4	26 232,2	21 389,6	470 195,3	471 000,6	100,0
	%	0,2	0,1	0,7	7,0	27,6	31,1	16,7	6,5	5,6	4,5	99,8	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach poza PGL Lasy Państwowe wynosi 61 lat, co obrazuje tabela VIII-7.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany bukowe (85 lat) oraz jodłowe (78 lat), natomiast naj-

niższy – drzewostany brzoźowe, osikowe i topolowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (59 lat), które zajmują 58,3% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela VIII-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

Tabela VIII-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	1 196 266	58,3	265 493,5	56,5	222	59
Św	108 119	5,2	31 072,3	6,6	287	71
Jd	97 227	4,7	36 709,4	7,8	378	78
Bk	124 117	6,0	38 044,0	8,1	307	85
Db, Kl, Wz	123 784	6,3	27 067,7	5,8	219	68
Gb	34 206	1,6	6 591,5	1,4	193	60
Brz	185 938	8,7	28 010,1	5,9	151	48
OI	159 438	7,9	32 090,8	6,8	201	54
Tp	2 798	0,1	602,0	0,1	215	53
Os	24 468	1,2	4 514,0	1,0	185	50
Ogółem	2 056 361	100,0	470 195,3	100,0	229	61

1.3.2. Przekiętna zasobnoř drzewostanów

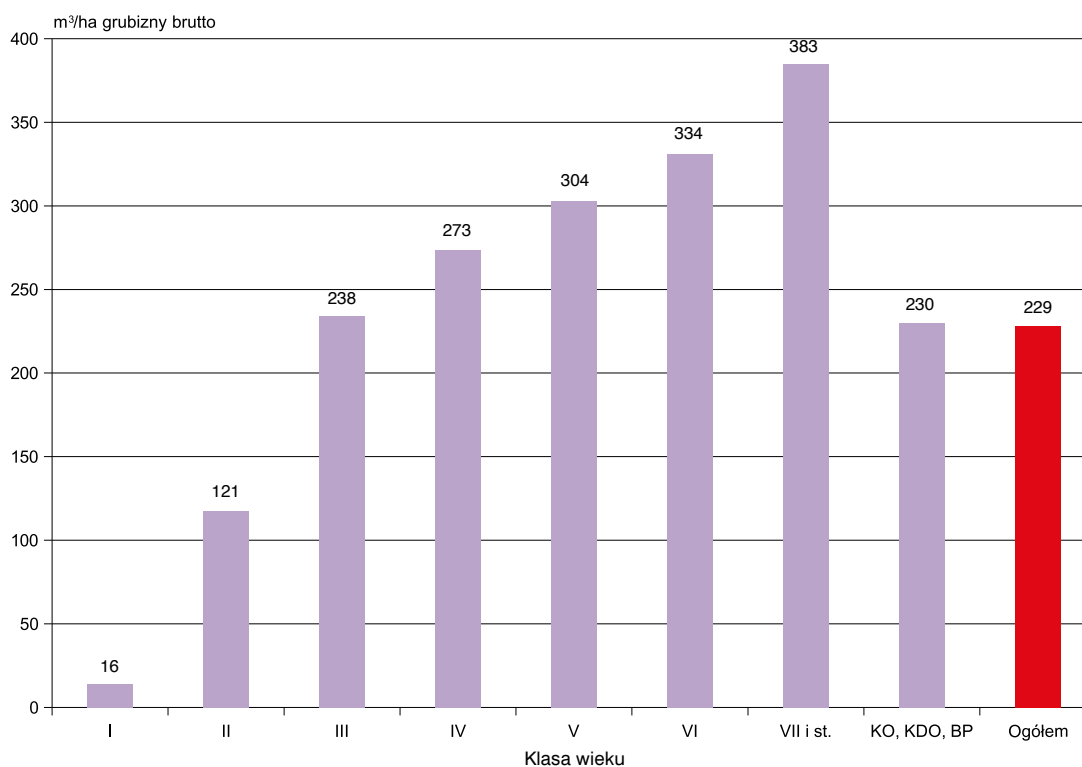
Przekiętną zasobnoř w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VIII-7, zaś według klas wieku – tabela VIII-8. Ponadto przekiętną zasobnoř według klas wieku obrazuje rysunek VIII-3.

Przekiętna zasobnoř wszystkich drzewostanów w lasach poza PGL Lasy Państwowe na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 229 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 221 m³/ha.

Tabela VIII-8. PRZECIĘTNA ZASOBNOŘ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	Przekiętna zasobnoř w m ³ /ha										razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								KO, KDO, BP		
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
So	9	15	128	246	272	279	295	333	232	222	214	
Św	14	7	110	276	340	390	381	388	265	287	282	
Jd	14	3	84	350	425	436	422	466	308	378	366	
Bk	13	5	63	236	296	353	389	420	250	307	297	
Db	15	7	84	207	247	278	323	386	209	219	204	
Gb	6	13	103	187	222	254	371	460	148	193	193	
Brz	15	31	107	190	207	209	202	109	147	151	150	
OI	10	37	143	212	242	290	389	420	159	201	190	
Tp	25	31	204	237	227	265	293	310	166	215	212	
Os	12	42	142	203	239	304	300	315	159	184	184	
Ogółem	11	18	121	238	273	304	334	383	230	229	221	

Rysunek VIII-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŘ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela VIII-9 (dodatkowo

rysunek VIII-4). Większy niż przeciętny w lasach poza PGL Lasy Państwowe (23,8%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: dolnośląskim – 39,6%, małopolskim – 38,9%, podkarpackim – 38,0% i zachodniopomorskim – 34,2%. Udział tych drzewostanów, nieco większy niż przeciętna w lasach poza PGL Lasy Państwowe, zarejestrowano także w województwach: lubuskim, opolskim i śląskim.

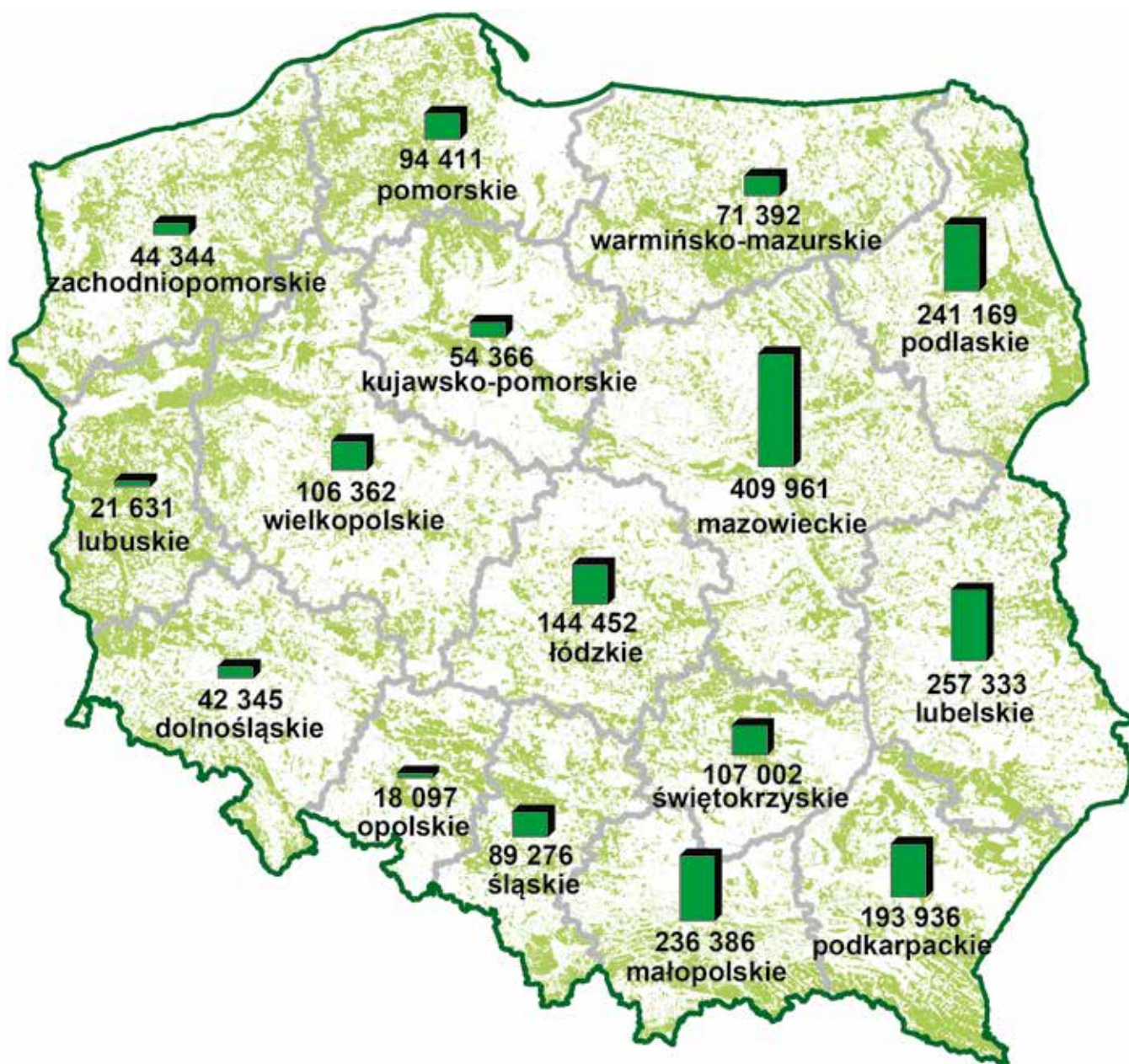
Tabela VIII-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku									razem	ha	%
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	1 358	4 848	4 976	7 247	7 164	6 311	3 276	4 341	2 824	40 987	42 345	2,0
	%	3,2	11,4	11,8	17,1	16,9	14,9	7,7	10,3	6,7	96,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	2 459	8 420	11 246	17 728	8 979	3 369	922	534	709	51 907	54 366	2,5
	%	4,5	15,5	20,7	32,6	16,5	6,2	1,7	1,0	1,3	95,5	100,0	
LUBELSKIE	P	6 914	21 331	28 978	63 370	77 804	37 468	8 355	4 036	9 077	250 419	257 333	12,1
	%	2,7	8,3	11,3	24,6	30,2	14,6	3,2	1,6	3,5	97,3	100,0	
LUBUSKIE	P	505	3 195	2 458	5 702	2 927	2 392	1 900	1 952	600	21 126	21 631	1,0
	%	2,3	14,8	11,4	26,3	13,5	11,1	8,8	9,0	2,8	97,7	100,0	
ŁÓDZKIE	P	6 563	14 992	19 656	46 749	36 419	13 570	3 646	859	1 998	137 889	144 452	6,8
	%	4,5	10,4	13,6	32,4	25,2	9,4	2,5	0,6	1,4	95,5	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	4 826	5 598	16 763	46 411	70 762	35 463	12 778	12 595	31 190	231 560	236 386	11,1
	%	2,0	2,4	7,1	19,6	30,0	15,0	5,4	5,3	13,2	98,0	100,0	
MAZOWIECKIE	P	18 155	39 820	58 805	112 920	111 749	42 892	12 053	6 321	7 246	391 806	409 961	19,3
	%	4,4	9,7	14,3	27,6	27,3	10,5	2,9	1,5	1,8	95,6	100,0	
OPOLSKIE	P	421	2 096	2 106	3 898	4 005	2 729	1 021	719	1 102	17 676	18 097	0,8
	%	2,3	11,6	11,6	21,5	22,2	15,1	5,6	4,0	6,1	97,7	100,0	
PODKARPACKIE	P	5 008	12 980	20 471	32 981	48 929	32 692	16 344	11 244	13 287	188 928	193 936	9,1
	%	2,6	6,7	10,6	17,0	25,1	16,9	8,4	5,8	6,9	97,4	100,0	
PODLASKIE	P	11 845	15 476	29 912	66 241	62 900	28 968	10 084	9 391	6 352	229 324	241 169	11,3
	%	4,9	6,4	12,4	27,5	26,1	12,0	4,2	3,9	2,6	95,1	100,0	
POMORSKIE	P	3 396	10 879	15 627	32 002	16 777	7 497	3 459	2 639	2 135	91 015	94 411	4,4
	%	3,6	11,5	16,6	33,8	17,8	7,9	3,7	2,8	2,3	96,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P	3 510	5 230	11 298	22 091	22 508	12 854	3 492	1 631	6 662	85 766	89 276	4,2
	%	3,9	5,9	12,7	24,7	25,2	14,4	3,9	1,8	7,5	96,1	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	3 486	11 632	18 183	27 608	25 186	12 018	4 160	2 004	2 725	103 516	107 002	5,0
	%	3,3	10,9	17,0	25,8	23,5	11,2	3,9	1,9	2,5	96,7	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	3 301	15 312	9 497	16 140	14 848	5 161	2 485	1 887	2 761	68 091	71 392	3,3
	%	4,6	21,4	13,3	22,7	20,8	7,2	3,5	2,6	3,9	95,4	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	3 213	12 089	16 140	34 131	21 373	9 901	3 715	3 637	2 163	103 149	106 362	5,0
	%	3,0	11,4	15,2	32,1	20,1	9,3	3,5	3,4	2,0	97,0	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	P	1 142	5 543	5 335	9 814	7 293	4 872	3 387	4 765	2 193	43 202	44 344	2,1
	%	2,6	12,5	12,0	22,3	16,4	11,0	7,6	10,7	4,9	97,4	100,0	
RAZEM	P	76 102	189 441	271 451	545 033	539 623	258 157	91 077	68 555	93 024	2 056 361	2 132 463	100,0
	%	3,6	8,9	12,7	25,5	25,3	12,1	4,3	3,2	4,4	96,4	100,0	

W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów

występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 10,2% i łódzkim – 13,9%.

Rysunek VIII-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

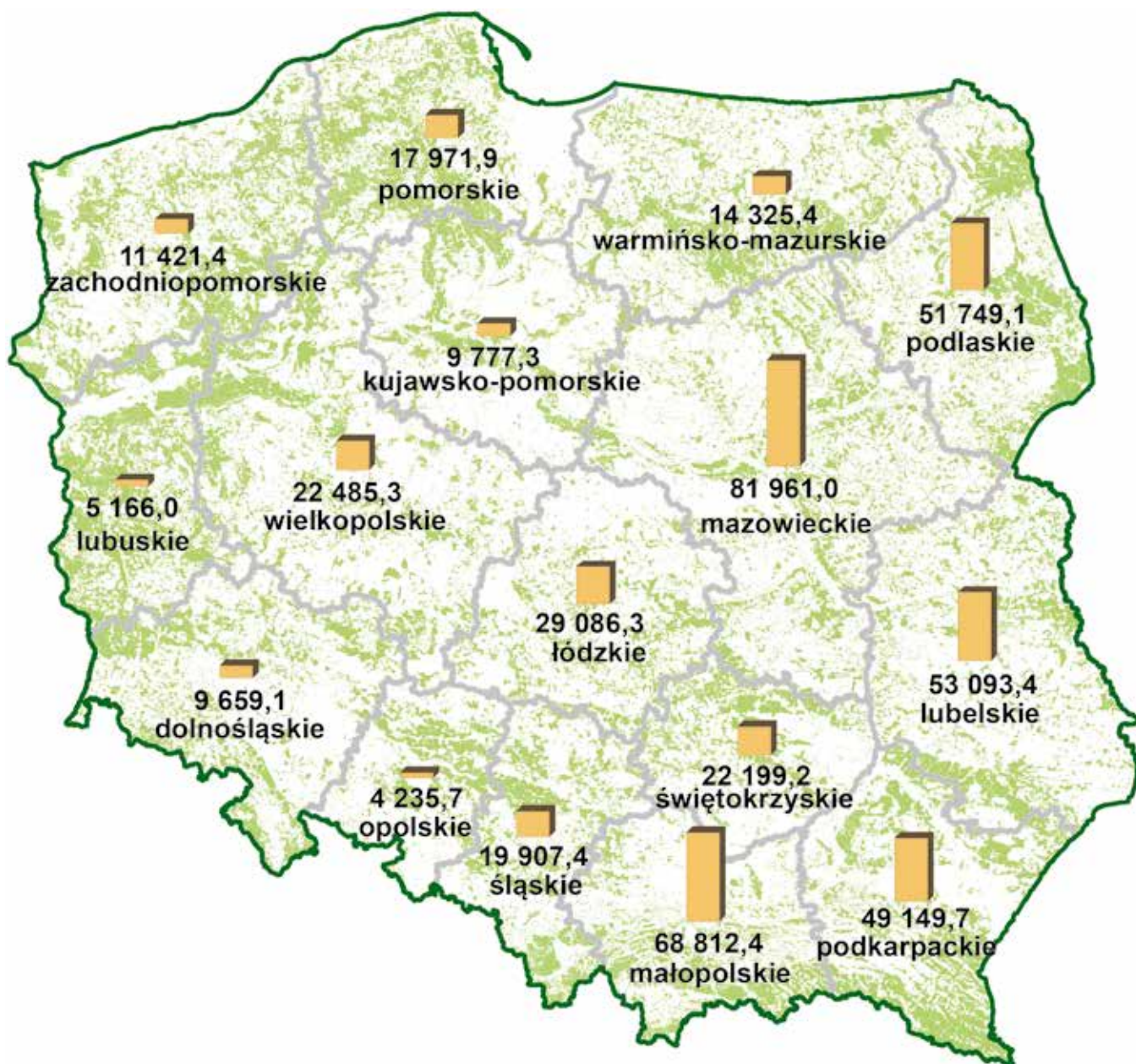

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową dla województw przedstawia tabela VIII-10, a wielkości zasobów drzewnych dodatkowo rysunek VIII-5. W poszczególnych województwach udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się w granicach od 15,6% do 54,9% ogólniej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 33,2%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 15,6%, łódzkim – 17,8% i mazowieckim – 23,6%; największy zaś w województwach: dolnośląskim – 54,9%, podkarpackim – 49,7%, zachodniopomorskim – 48,7% oraz małopolskim – 46,0%.

Tabela VIII-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	21,2	15,0	49,9	532,6	1 724,3	2 005,5	2 115,8	1 197,6	1 313,9	683,3	9 637,9	9 659,1	2,1
	%	0,2	0,2	0,5	5,5	17,9	20,8	21,8	12,4	13,6	7,1	99,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	25,9	4,0	188,8	1 434,9	4 238,4	2 361,4	959,1	274,3	161,4	129,1	9 751,4	9 777,3	2,1
	%	0,3		1,9	14,7	43,3	24,2	9,8	2,8	1,7	1,3	99,7	100,0	
LUBELSKIE	M	80,1	13,4	409,4	3 273,4	13 880,7	19 463,1	10 196,3	2 512,4	1 610,3	1 654,3	53 013,3	53 093,4	11,3
	%	0,2		0,8	6,2	26,1	36,7	19,2	4,7	3,0	3,1	99,8	100,0	
LUBUSKIE	M	5,6	5,4	30,9	357,7	1 574,5	878,2	753,9	671,6	758,5	129,7	5 160,4	5 166,0	1,1
	%	0,1	0,1	0,6	6,9	30,5	17,0	14,6	13,0	14,7	2,5	99,9	100,0	
ŁÓDZKIE	M	76,6	22,0	379,2	2 665,7	11 437,2	9 326,7	3 464,9	1 001,7	251,6	460,7	29 009,7	29 086,3	6,2
	%	0,3	0,1	1,3	9,2	39,2	32,1	11,9	3,4	0,9	1,6	99,7	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	50,3	85,0	72,9	1 763,1	11 854,9	23 391,4	13 263,2	4 794,3	5 375,9	8 161,4	68 762,1	68 812,4	14,6
	%	0,1	0,1	0,1	2,6	17,2	33,9	19,3	7,0	7,8	11,9	99,9	100,0	
MAZOWIECKIE	M	187,0	34,9	650,3	6 940,7	26 052,9	28 793,4	12 071,3	3 618,7	2 176,3	1 435,5	81 774,0	81 961,0	17,4
	%	0,2		0,8	8,5	31,8	35,1	14,7	4,4	2,7	1,8	99,8	100,0	
OPOLSKIE	M	4,6	10,3	43,3	309,4	1 047,1	1 147,1	861,3	302,8	239,5	270,3	4 231,1	4 235,7	0,9
	%	0,1	0,2	1,0	7,3	24,7	27,2	20,3	7,1	5,7	6,4	99,9	100,0	
PODKARPACKIE	M	53,9	46,4	263,4	2 389,4	7 823,9	14 152,7	10 820,9	5 883,0	4 589,2	3 126,9	49 095,8	49 149,7	10,4
	%	0,1	0,1	0,5	4,9	15,9	28,8	22,0	12,0	9,3	6,4	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	114,5	18,8	260,1	3 680,4	15 555,5	15 957,7	8 129,8	3 101,7	3 730,8	1 199,8	51 634,6	51 749,1	11,0
	%	0,2		0,5	7,1	30,1	30,9	15,7	6,0	7,2	2,3	99,8	100,0	
POMORSKIE	M	28,3	8,2	182,5	1 847,4	7 227,1	4 330,1	2 072,1	1 011,3	815,8	449,1	17 943,6	17 971,9	3,8
	%	0,2		1,0	10,3	40,3	24,1	11,5	5,6	4,5	2,5	99,8	100,0	
ŚLĄSKIE	M	38,4	21,0	66,4	1 446,4	5 427,1	6 305,5	3 671,7	1 015,9	506,8	1 408,2	19 869,0	19 907,4	4,2
	%	0,2	0,1	0,3	7,3	27,3	31,7	18,4	5,1	2,5	7,1	99,8	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	43,6	7,4	232,8	2 074,7	6 355,1	6 757,9	3 694,8	1 579,0	858,8	595,1	22 155,6	22 199,2	4,7
	%	0,2		1,0	9,3	28,6	30,6	16,6	7,1	3,9	2,7	99,8	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	29,7	8,2	267,1	1 342,6	4 157,0	4 338,8	1 781,3	1 009,1	748,7	642,9	14 295,7	14 325,4	3,0
	%	0,2	0,1	1,9	9,4	29,0	30,3	12,4	7,0	5,2	4,5	99,8	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	34,8	31,1	215,7	2 010,2	8 678,2	5 832,2	2 854,5	1 165,2	1 160,4	503,0	22 450,5	22 485,3	4,8
	%	0,2	0,1	1,0	8,9	38,6	25,9	12,7	5,2	5,2	2,2	99,8	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	M	10,8	6,9	85,6	723,4	2 741,0	2 283,6	1 808,7	1 286,8	1 934,3	540,3	11 410,6	11 421,4	2,4
	%	0,1	0,1	0,7	6,3	24,1	20,0	15,8	11,3	16,9	4,7	99,9	100,0	
RAZEM	M	805,3	338,0	3 398,3	32 792,0	129 774,9	147 325,3	78 519,6	30 425,4	26 232,2	21 389,6	470 195,3	471 000,6	100,0
	%	0,2	0,1	0,7	7,0	27,6	31,1	16,7	6,5	5,6	4,5	99,8	100,0	

Rysunek VIII-5. ZASOBY DRZEWNE LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela VIII-11. Drzewostany z panującymi gatunkami: Św, Jd i Bk – wyka-

zujące przeważnie wyższe zasobności niż drzewostany z panującymi: So, Db i Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te (tabela VIII-11) zajmują w województwie małopolskim 65,5%. W województwach: podkarpackim, dolnośląskim i śląskim łączny udział Św, Jd i Bk jest większy niż średnia w kraju, która wynosi

Tabela VIII-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	Ol	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	8 262	13 331	110	2 209	9 873	97	3 720	2 859	567	1 317	42 345	2,0
	%	19,5	31,5	0,3	5,2	23,3	0,2	8,8	6,8	1,3	3,1	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	41 052	248	2	133	2 494	193	3 735	5 919	132	458	54 366	2,5
	%	75,5	0,5		0,2	4,6	0,4	6,9	10,9	0,2	0,8	100,0	
LUBELSKIE	P	149 196	979	6 118	10 791	24 678	14 101	27 647	17 470	177	6 176	257 333	12,1
	%	57,9	0,4	2,4	4,2	9,6	5,5	10,7	6,8	0,1	2,4	100,0	
LUBUSKIE	P	16 063	89	8	857	2 125	18	1 031	1 317	35	88	21 631	1,0
	%	74,2	0,4		4,0	9,8	0,1	4,8	6,1	0,2	0,4	100,0	
ŁÓDZKIE	P	116 085	389	157	250	5 145	199	12 577	8 739	111	800	144 452	6,8
	%	80,3	0,3	0,1	0,2	3,6	0,1	8,7	6,0	0,1	0,6	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	42 451	56 781	61 907	36 306	15 299	6 750	7 137	7 164	190	2 401	236 386	11,1
	%	18,0	24,0	26,1	15,4	6,5	2,9	3,0	3,0	0,1	1,0	100,0	
MAZOWIECKIE	P	300 464	1 369	859	346	20 156	1 336	41 634	39 819	389	3 589	409 961	19,3
	%	73,3	0,3	0,2	0,1	4,9	0,3	10,2	9,7	0,1	0,9	100,0	
OPOLSKIE	P	10 646	165	25	436	3 397	59	1 562	1 318	83	406	18 097	0,8
	%	58,9	0,9	0,1	2,4	18,8	0,3	8,6	7,3	0,5	2,2	100,0	
PODKARPACKIE	P	75 995	3 485	23 070	49 483	8 208	6 971	10 005	14 873	187	1 659	193 936	9,1
	%	39,1	1,8	11,9	25,5	4,2	3,6	5,2	7,7	0,1	0,9	100,0	
PODLASKIE	P	143 894	11 096	1	4	11 575	1 775	33 774	36 653	58	2 339	241 169	11,3
	%	59,7	4,6			4,8	0,7	14,0	15,2		1,0	100,0	
POMORSKIE	P	74 293	1 629	10	5 187	3 044	507	6 529	2 756	38	418	94 411	4,4
	%	78,9	1,7		5,5	3,2	0,5	6,9	2,9		0,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P	45 600	13 619	3 689	11 228	4 494	614	6 320	2 638	230	844	89 276	4,2
	%	51,0	15,3	4,1	12,6	5,0	0,7	7,1	3,0	0,3	0,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	76 694	766	4 385	3 703	4 943	751	10 075	4 308	128	1 249	107 002	5,0
	%	71,7	0,7	4,1	3,5	4,6	0,7	9,4	4,0	0,1	1,2	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	32 401	4 985	16	2 077	7 720	469	10 068	11 737	41	1 878	71 392	3,3
	%	45,4	7,0		2,9	10,8	0,7	14,1	16,4	0,1	2,6	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	85 272	384	29	458	6 212	171	6 068	6 894	366	508	106 362	5,0
	%	80,2	0,4		0,4	5,8	0,2	5,7	6,5	0,3	0,5	100,0	
ZACHODNIO-POMORSKIE	P	24 194	1 170	66	4 826	4 355	230	4 268	4 722	110	403	44 344	2,1
	%	54,8	2,6	0,1	10,9	9,8	0,5	9,6	10,6	0,2	0,9	100,0	
RAZEM	P	1 242 562	110 485	100 452	128 294	133 718	34 241	186 150	169 186	2 842	24 533	2 132 463	100,0
	%	58,3	5,2	4,7	6,0	6,3	1,6	8,7	7,9	0,1	1,2	100,0	

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

15,9%. W pozostałych udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 0,6% w województwie łódzkim do 13,6% w województwie zachodniopomorskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 73,3% ogólnej powierzchni lasów poza PGL Lasy Państwowe.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela VIII-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela VIII-11).

Tabela VIII-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
M	1 432,1	4 114,3	22,5	496,5	2 062,5	22,1	580,2	523,8	112,6	292,5	9 659,1	2,1	
DOLNOŚLĄSKIE	%	14,8	42,7	0,2	5,1	21,4	0,2	6,0	5,4	1,2	3,0	100,0	
M	7 767,0	34,1	0,4	13,4	340,8	38,8	493,2	975,4	29,1	85,1	9 777,3	2,1	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	%	79,5	0,3	0,1	3,5	0,4	5,0	10,0	0,3	0,9	100,0		
M	32 235,5	200,5	2 224,4	2 891,3	4 964,9	2 435,2	3 780,4	3 208,0	26,8	1 126,4	53 093,4	11,3	
LUBELSKIE	%	60,7	0,4	4,2	5,4	9,4	4,6	7,1	6,0	0,1	2,1	100,0	
M	3 852,5	17,3	1,1	324,2	475,1	3,6	193,4	272,3	8,5	18,0	5 166,0	1,1	
LUBUSKIE	%	74,6	0,3	6,3	9,2	0,1	3,7	5,3	0,2	0,3	100,0		
M	23 860,1	78,6	46,6	53,1	1 109,6	36,5	1 875,0	1 860,6	22,8	143,4	29 086,3	6,2	
ŁÓDZKIE	%	82,0	0,3	0,2	3,8	0,1	6,4	6,4	0,1	0,5	100,0		
M	9 951,3	17 129,3	23 352,5	10 629,7	3 561,0	1 371,4	1 210,9	1 234,9	36,8	334,6	68 812,4	14,6	
MAŁOPOLSKIE	%	14,5	24,9	33,8	15,4	5,2	2,0	1,8	1,8	0,1	0,5	100,0	
M	62 897,0	254,0	237,1	63,9	3 716,7	268,3	5 965,2	7 879,0	77,8	602,0	81 961,0	17,4	
MAZOWIECKIE	%	76,8	0,3	0,3	0,1	4,5	0,3	7,3	9,6	0,1	0,7	100,0	
M	2 518,0	49,2	12,8	96,0	832,6	12,2	298,5	285,9	21,9	108,6	4 235,7	0,9	
OPOLSKIE	%	59,4	1,2	0,3	2,3	19,7	0,3	7,0	6,7	0,5	2,6	100,0	
M	16 668,8	772,5	7 977,1	16 663,2	1 695,3	1 305,8	1 342,3	2 433,0	38,9	252,8	49 149,7	10,4	
PODKARPACKIE	%	33,9	1,6	16,2	33,9	3,4	2,7	2,7	5,0	0,1	0,5	100,0	
M	32 254,0	3 083,6	0,9	2 566,9	593,8	5 353,9	7 309,2	15,1	571,7	51 749,1	11,0		
PODLASKIE	%	62,4	6,0	0,9	5,0	1,1	10,3	14,1	1,1	1,1	100,0		
M	14 325,8	308,5	4,3	1 112,2	506,8	84,6	1 066,1	477,4	7,3	78,9	17 971,9	3,8	
POMORSKIE	%	79,8	1,7	6,2	2,8	0,5	5,9	2,7	0,4	100,0			
M	9 899,4	3 537,6	1 118,7	2 446,5	936,2	123,1	1 092,2	547,1	50,9	155,7	19 907,4	4,2	
ŚLĄSKIE	%	49,7	17,8	5,6	12,3	4,7	0,6	5,5	2,7	0,3	0,8	100,0	
M	15 762,3	153,9	1 707,7	1 369,6	944,8	123,5	1 161,1	751,6	24,0	200,7	22 199,2	4,7	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	70,9	0,7	7,7	6,2	4,3	0,6	5,2	3,4	0,1	0,9	100,0	
M	7 462,4	971,4	3,1	467,7	1 120,1	92,8	1 760,3	2 072,3	11,1	364,2	14 325,4	3,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	%	52,1	6,8	3,3	7,8	0,6	12,3	14,5	0,1	2,5	100,0		
M	18 468,7	54,2	9,8	101,4	1 362,3	33,9	972,3	1 290,7	89,8	102,2	22 485,3	4,8	
WIELKOPOLSKIE	%	82,2	0,2	0,5	6,1	0,1	4,3	5,7	0,4	0,5	100,0		
M	6 558,9	345,6	36,7	1 366,8	1 021,8	46,1	868,3	1 069,5	29,7	78,0	11 421,4	2,4	
ZACHODNIO- POMORSKIE	%	57,4	3,0	0,3	12,0	8,9	0,4	7,6	9,4	0,3	0,7	100,0	
RAZEM	M	265 913,8	31 104,6	36 754,8	38 096,4	27 217,4	6 591,7	28 013,3	32 190,7	603,1	4 514,8	471 000,6	100,0
	%	56,5	6,6	7,8	8,1	5,8	1,4	5,9	6,8	0,1	1,0	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VIII-13. Waha się on od 48 do 72 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: małopolskim – 72 lata, podkarpackim – 70 lat i dolnośląskim – 69 lat; natomiast najniższym: w kujawsko-pomorskim – 48 lat i warmińsko-mazurskim – 52 lata.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 55–67 lat, przy przeciętnym w kraju – 61 lat.

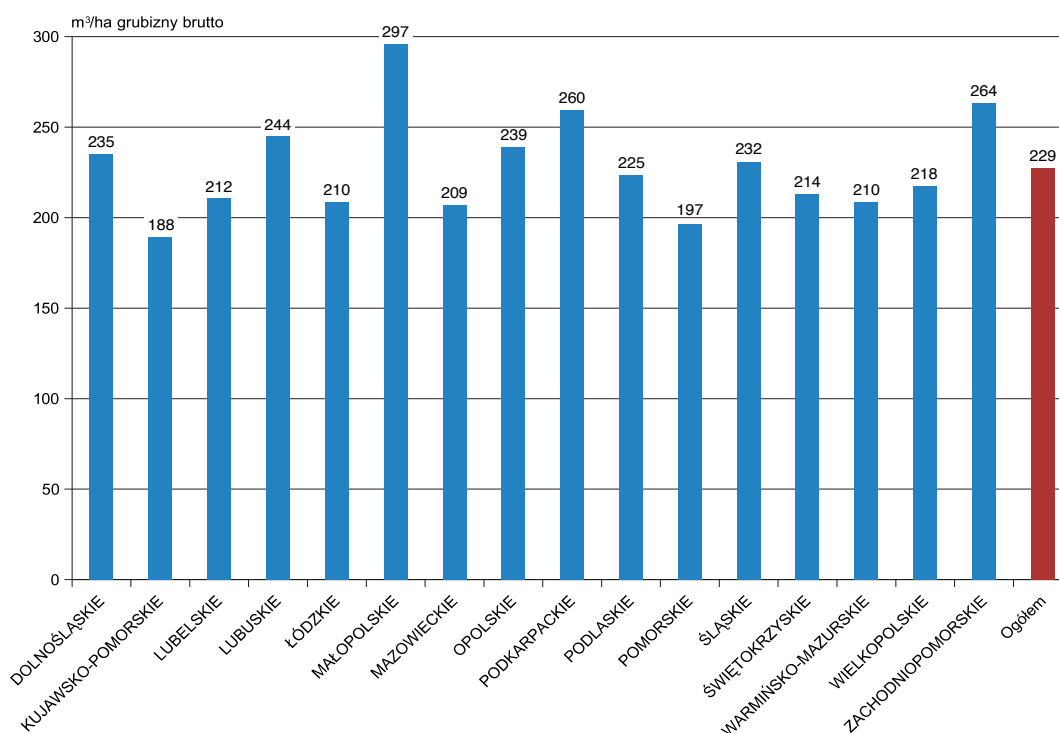
2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VIII-13. Największą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 297 m³/ha, zachodniopomorskiego – 264 m³/ha, podkarpackiego – 260 m³/ha oraz lubuskiego – 244 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (229 m³/ha) wykazują także drzewostany województw: opolskiego – 239 m³/ha, dolnośląskiego – 235 m³/ha, śląskiego – 232 m³/ha i podlaskiego – 225 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: kujawsko-pomorskiego – 188 m³/ha, pomorskiego – 197 m³/ha i mazowieckiego – 209 m³/ha.

Tabela VIII-13. PRZECIĘTNY WIEK I PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność grubizny brutto w m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	69	235
KUJAWSKO-POMORSKIE	48	188
LUBELSKIE	61	212
LUBUSKIE	63	244
ŁÓDZKIE	55	210
MAŁOPOLSKIE	72	297
MAZOWIECKIE	57	209
OPOLSKIE	64	239
PODKARPACKIE	70	260
PODLASKIE	62	225
POMORSKIE	55	197
ŚLĄSKIE	63	232
ŚWIĘTOKRZYSKIE	57	214
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	52	210
WIELKOPOLSKIE	57	218
ZACHODNIOPOMORSKIE	67	264
Ogółem	61	229

Rysunek VIII-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Przeciętną zasobność w lasach poza PGL Lasy Państwowe według województw przedstawia dodatkowo rysunek VIII-6.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela VIII-14 przedstawia użytkowanie w lasach poza PGL Lasy Państwowe z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2009–2018). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela VIII-14. UŻYTKOWANIE W LASACH POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			
1	2	3	4	5	6
2008	2 002	bd.	1 711	2 139	bd.
2009	2 021	bd.	1 513	1 892	bd.
2010	2 049	bd.	1 686	2 108	bd.
2011	2 067	bd.	2 088	2 610	bd.
2012	2 084	bd.	1 766	2 208	bd.
2013	2 091	bd.	1 644	2 056	bd.
2014	2 103	449 509	1 981	2 478	0,55
2015	2 115	455 428	1 830	2 288	0,50
2016	2 125	461 731	1 725	2 156	0,47
2017	2 132	471 001	2 067	2 584	0,55

* Miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25.

IX. ZAKOŃCZENIE

Przedstawione wyżej zasady oraz wyniki aktualizacji pozwalają na stwierdzenie, że aktualizacja w lasach poza Lasami Państwowymi jest jakościowo inna (mniej dokładna) niż w lasach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe, w których wyniki są opracowywane na podstawie powydzieleniowo aktualizowanych opisów taksacyjnych w ramach Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP). SILP obejmuje pełną i aktualną dokumentację urządzeniową o wysokiej jakości. Aktualizacja stanu powierzchni i zasobów drzewnych w lasach będących poza zarządem PGL Lasy Państwowe jest natomiast wykonywana na podstawie niepełnych danych, w części pobranych z nieaktualnej już dokumentacji urządzeniowej, niejednokrotnie niezweryfikowanej jakości.

Istotne znaczenie dla jakości zaktualizowanych danych ma również stosowanie w tych lasach szacunkowej metody określania miąższości, a nie metody matematyczno-statystycznej obowiązującej w nadleśnictwach Lasów Państwowych. Metoda szacunkowa prowadzi

generalnie do zaniżania wielkości zaktualizowanych zasobów drzewnych, czego wyrazem są m.in. wyraźnie mniejsze (o około 15%) wartości miąższości z aktualizacji w lasach prywatnych niż z wyników WISL.

Ważna jest zatem poprawa zarówno kompletności oraz aktualności, jak i jakości prac urządzeniowych w lasach pozostających poza PGL Lasy Państwowe. Dotyczy to zwłaszcza lasów prywatnych, gminnych oraz będących w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa. Z jednej strony wiąże się to z potrzebą przyspieszenia zlecenia wykonawstwa prac urządzeniowych, z drugiej natomiast – z poprawą ich jakości, zarówno w zakresie opisu taksacyjnego, jak i określania zadań gospodarczych w zakresie użytkowania głównego (rębego i przedrębego). Ponadto działania te w przyszłości powinny być powiązane z wdrożeniem przez zarządzających lasami systemów zarządzania, umożliwiających nie tylko pełną rejestrację wykonywanych czynności gospodarczych, ale również powydzieleniową aktualizację opisów taksacyjnych (podobnie jak w Lasach Państwowych).

